Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Comentum super psalterio - Cod. Aug. pap. 40

Ludolphus <de Saxonia>

[Reichenau], 1396-1397

Sermones de corpore Christi

urn:nbn:de:bsz:31-87042

Visual Library

Modus procedendi in sermone de sa-
cramento corporis domini vel sic de sa-
cramento corporis domini sacrificio proprio
donate deo procedendi talis modus primo
promittis que circa illa premittenda sunt notanda
2o similiter 104 membra dividenda
3o sic divisa confirmanda sunt dividendo
primo itaque promittis circa sacramentum corporis
domini septem que primo sunt notanda primum
causa institutionis 2m forma donationis
3m mirabilia divine operationis 4m
qualitas vite preparationis 5m modus
manducationis 6m affectus sive bonum
7m custodia utilis. Secundo partes 3o
dividas singula horum membra sermo-
nis dividenda 4o circa sacramentum notandum
est circa institutionem quod est inter [illegible] in eo
salvatoris/ sacrificium altaris/ tabula homine
de certis primo notandis procedendum est sub
forma ut in arbore [illegible] depicta/ 3o
singula membra sic divisa subdividenda sunt
vel aliqua specie processus in hunc modum declara-
tando / prima circa institutionem sacramenti corporis
est memoria salvatoris circa hoc 3a vel eorum
potest [illegible] vel considerari a [illegible] vel [illegible]
multa assignari de certis membris [illegible]
[illegible] ut in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] de membris sic subdividendis quando
minus [illegible] procedatur ut speciali [illegible] de
monstrat. Thema vero pones vel quale
[illegible] vel speciale vel [illegible] Qualeque
possit intelligi de hoc sacramento in com-
muni speciale inquantum sic aliquid quod specialiter [illegible]
at circa membra primo ut circa institu-
tionis vel forme donationis vel alia [illegible]
[illegible] sic [illegible] membris [illegible]
[illegible] ut memorie salvatoris sacrificium altaris
vel circa de certis [illegible] itaque custodit
et [illegible] [illegible] testimonio roboratur potest
[illegible] [illegible] circa [illegible] copia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] loco et tempore vale-
[illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Titulus primus de 3bus causis institutionis corporis christi

Titulus primus de tribus causis institu-
tionis sacramenti corporis domini que sunt
memoria salvatoris. sacrificium alta-
ris cibus homine / 2us de prima causa
institutionis ipse sunt memoria salvatoris
et depreciatione admirationi eius / 3us de
2a causa institutionis eius scilicet de sacri-
ficio altaris circa quod tamen notandum primo de
de duobus que sunt forma offerendi et
questio de sacrificio legali / 4us de tertio

circa sacrificium notandum scilicet de sacrificium vim ex-
cellentem / 5us de tertia causa institutionibus quod
cibus homine sunt tres rationes et pro-
dicat de prima quod est divine liberalitatis mag-
nitudo / 6us de duobus aliis rationibus quibus dicitur
corpus christi cibus que sunt humane ne-
cessitas et memorie [illegible] / 7us de forma dona-
tionis quod corpus datur velatum et hoc cor-
[illegible] et primo de duabus que sunt dig-
nitas [illegible] et fides bonorum / 8us de du-
abus aliis rationibus quibus datur corpus velatum
que sunt instructio morum et imbecilli-
tas animi / 9us de forma donationis quod
datur sub forma sub specie panis / 10us de
forma donationis quod datur sub specie pa-
nis [illegible] [illegible] tria / 11us de tribus mo-
ralibus que sunt in [illegible] et primo de
duobus que sunt quod sub specie panis est corpus
domini et quod [illegible] panis [illegible] [illegible]
domini [illegible] accidens manet et dominica
circa [illegible] [illegible] / 12us de tribus
mirabilibus que sunt in consecratione scilicet quod sub-
stantia panis mutatur in corpus christi itaque
accidens manet et dominica [illegible] no-
[illegible] / 13us de tribus mirabilibus quod [illegible]
[illegible] in corporis christi possessione que sunt quod tanta
magna res continetur sub parva specie
panis et quod unum et idem corpus est in plu-
ribus locis et quod in [illegible] [illegible] ma-
net / 14us de tribus mirabilibus in corpore
christi [illegible] que sunt quod domini manduca-
tio [illegible] [illegible] non manducatur [illegible]
[illegible] et domini manducat [illegible]
17us de qualitate vite preparationis ad sacramentum
[illegible] in 3bus et primo in duabus scilicet dig-
nitate corporis et hoc [illegible] panis / 16us de
preparatione vite in 3o scilicet magno [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] de [illegible]
17us de primo modo manducandi et primo de sacra-
mentali circa quod tamen quia mali [illegible] indig-
ne [illegible] et primo de duobus scilicet malum
et dolorem et [illegible] ad [illegible] / 18us de
3o [illegible] indigne [illegible] scilicet de [illegible]
[illegible] / 19us de 2o modo manducandi scilicet
de spirituali circa quod tamen quia bonorum scilicet
[illegible] ratione manducat / 20us de 3o
modo manducandi scilicet de sacramentali et
spirituali simul circa quod tria consideranda
scilicet [illegible] [illegible] manducantium [illegible]
[illegible] bonorum [illegible] digne sumentium
et [illegible] manducationis corporis / 21us de
duodecim effectibus sive fructibus
corporis domini [illegible] [illegible] [illegible]
et primo de [illegible] [illegible] / 22us de [illegible] fruc-
tibus [illegible] / 23us de [illegible] fructibus

terius. 2us de tribus effectibus princi-
palibus quos quilibet valet ad tria. 24us
de effectibus corporis christi sumpti certis
vocabulis. 26us de effectibus sive-
tus quibus aliis corporis christi vocabulis.
27us de consideracione sanguinis christi tri-
modis quo primo de primo ut manuce-
tur et abinsestimabili precioso quo comen-
datur. Circa quod eciam nonitur exquibus
de duobus quod debet que sunt preciosi
magne ex cuius et tanti precii dandi
nos. 28us de duabus aliis circa precio-
sitate sanguinis christi vigore quo sunt
dictum eius magno et redemptoris
tenetur. 29us de consideracione sanguinis
christi. 30us ut in sacramento sumitur
circa quod tamen quomodo de duobus quod quaeritur
quare sacramentum altaris datur sub ge-
mina et quare plus non accipiunt specie-
rum sanguinem. 31us de tribus circa san-
guinem quomodo quidem quod est de vna
sanguinis digne sumpti. 32us de conside-
racione sanguinis christi vt sit aspersibus
spirituali. 33us de triplici potu sanguinis
christi. De sacramento corporis domi-
nici de 2us causis institucionis huius
sacramenti et 3a thema generale

De uite comedite panem meum
et bibite vinum quod miscui vobis
proverbiorum 9o. Hijs verbis dominus nos invitat
ad salutare convivium in quo parat
nobis cibum et potum corporis et sanguinis
sui. Et 2us Causa tria tamen causa
et eius ... epulum ne invidias
proverbiorum 26o. Nos ... sacramentum alta-
ris ... causa non est
... et venerabili ...
... corpus domini ...
... institucionis ... medica
salutaris sacramentum altaris ...
tamen disposuit in hoc sacramento
... veta mala sunt
oblivionem dei quod debitum rapine a-
lienae ... Et quod corruptor pomi mor-
... nam parentes in hoc tamen ma-
la ... serpentina fraude de-
cepti et posteros successores sunt depravati.
Primo Ecclesiastes ... supe... ho-
minis est apostatare adeo quia ab
eo qui fecit illum recessit cor eius
per oblivionem in occupacione
... negociacionis ...
te quod saepe ad hunc ... sen-
...tet eneruit. ... 2o ... 3o ...
...ter ... esse adve-
... et ... de

stabilis ... desiderium eius et que-
dit ... suo et sit ... ra-
pina ... rapine ... ne
... in usu ... et ...
... mensura expendit. ...
ro ... 2o de ligno scien... boni et ma-
li ne comedas in quacumque die comede-
ris ... morte morieris ... in sono in-
mortalitatis corrumpens ... Corrupta
sunt et abhominabiles facti sunt ... qui precia ve-
lut ... sumunt animas suas
corrumpit et occidit ... contra ...
... malum institutum est hoc sacra-
mentum. Luc 22o. Accipite et comedite hoc est
corpus meum quod pro vobis tradetur hoc facite in
meam commemoracionem ... sacramentum ... in meam
commemoracionem ... prima ... memoria
... oblivionem ... Omnes
... ut agnus dei ...
... sacrum altaris ...
rapina. Accipite et comedite hoc est
corpus meum. ... cum ... abus
medicinalis ... corpus ... corpus
meum. ... causa institucio-
nis huius sacramenti ... salva...
... dei obliuionem ... ut ... hoc
... omnes ...
... et ... quia
cogitacionibus et delectacionibus ...
... abstrahere ...
... ista ... fa-
te in meam commemoracionem. Eusebius ...
corpus assumptum ... ablaturum erat
ab oculis et allaturum ... necesse
erat ut die cene sacramentum nobis
sui corporis et sanguinis consecraret ut
offeretur iugiter ... quod offerebatur
semel in precium ... victima vi-
vit ... in memoria et ... esse in gracia
Ad hanc semper ... memoria sal-
vatoris cogimus nos ... causa
sunt ... remissio peccatorum ...
... Primo ...
... Ego sum ipse qui deleo iniquitates
tuas propter me et peccatorum tuorum non recorda-
bor. Reduc me in memoriam ...
29o ... ne obliuis-
caris ... animam suam pro te
... pro hereditate regni celestis ...
ate ... fide iussit ...
... dedit ...
... tum sui dedit ... gracias ob-
liuiscaris ... pro eo diligas et
... potes ... operibus
debitum ei reddas. Canticorum 2o Aperi
michi soror mea amica mea quia
caput meum plenum est rore et ci-
nium ... noctium. Aperi

michi i. suscipe me in mente tua in
medio in dilectionem ... incapat me
in sacramento dignitatis plenum est vere sa-
cramentum ad inveniendum graciam et sacramentum
mei i. benignitas quidem nostri id
est effusionem sudoris lacrimarum et sanguinis
passionis ad redimendam deitatem
tua propter satisfactionem ... propter nos ...
vata Deuteronomii 8o ... 8o obsecra caveas ne
quando obliviscaris domini dei tui et negli-
gas mandata eius ne per quod quando
... et ... habens et ...
tari ... et ... cor tuum
et venias domini dei tui ... Ecclesiastici 2a
sicut nullum momentum est quo non u-
tatur homo dei bonitate ita ... debet
in memoria ... esse ... Secunda causa institu-
tionis huius sacramenti est sacrificium altaris
cum quidam cottidiana delictorum
nostrorum rapina ut sicut corpus domini se-
mel oblatum est in cruce pro debito
originali sic offertur nunc pro in cot-
tidianis delictis in ecclesia et hec in
... eciam nunc ad placandum deum
super omnia legis sacrificia preciosum et ac-
ceptum Malachie 3o placebit deo sa-
crificium Iuda et Ierusalem sicut dies seculi et sicut anni
... Alexander ... nichil
sacrificiis maius esse potest quam corpus et san-
guis christi nec ulla oblacio potior est
quam omnis precellit que pura deo gratia of-
ferenda est et pura mente sumenda et si-
cut precat ... ita ... extolli
et venerari debet ... sacrificium ...
dum ... est ... veritate ...
... sacrificiorum ... est ... autor ...
sacrificium ... debitum ...
... sacrificii illius insufficiens ...
... in veritate legis sacrificia et ...
... sacrificii i. ... quoniam ...
... exeo quod est ... et ... universe
terre sed ... sacerdotum ... ad ...
... potuit et debuit sibi ...
... sacrificium ... sicut rex ... in
regno suo ... vult ... in
... Ecclesiastici ...
et ... in ordine Aaron
... levitarum sed ... ordinem
Melchisedech qui obtulit panem
et vinum ad Hebreos 7o ... necessarium
... in ordine Melchise-
dech alium consurgere et non ... ordine
Aaron ... translato ... sacer-
docio necesse est ut legis translacio
fiat ... est autem

quod ex ... ... est ... dei
... non erat ... et
... in veritate legis sacrificia et debito
... tam magnum
... debitum ... mag-
nitudine ... magnitudine
... maiestate qui
solum legis sacrificia ... totum mundi
... omni creata non sufficit ...
... ad Hebreos 10 ... ingrediens
mundum i. homo factus est ... hosti-
am ... et oblacionem noluisti
corpus autem aptasti michi ... ingrediens
mundum i. homo factus est ... hosti-
am de animalibus et oblacionem de aliis
rebus noluisti i. non placuit tibi
corpus autem quod pro omnibus satisfaciens est
... aptasti michi i. aptum et
idoneum dedisti unde in quo ...
... valeat offendi ... pro
... mei ...
quod non rapui tunc exsolvebam ...
... sacrificium
... in veritate legis
sacrificia ... insufficiens ...
... non placuit quia
peccata non abstulerunt ... non ...
... holocausta
... non placuit ...
placuerunt ... volo
et non sacrificium ... holocaustum
... non posuisti ... 3o ...
... legis non iustificabitur omnis
coram deo ad Hebreos 10 ... impossibile est sanguine
... auferri peccata
... 3o Ezechielis 20 ... non
bona et iudicia in quibus non vivent quia
... non ... quod in
... et ... in quibus non
vivet ... vita ... ad
Hebreos 12 ...
... in firmitate ... utilitate
... non conferebat graciam ...
... corporum ... ca-
... institucionis huius sacramenti est ab-
... medicinalis ...
... mortiferi corrupcionis ... tam
... est ... primos parentes
... in ... insa-
... medicinam optimam que pos-
set fieri providit deus Ecclesiastici 38o Altis-
simus de terra i. de carne virginis
creavit medicinam et vir prudens
non abhorrebit eam Ambrosius Corpus

2a
3a
... lex ... insufficiens ... alia lege

Triplex corruptio

[quia] medicina spiritualis est que eciam ve-
nenata de iniusticia [illegible] denotas puni-
ficat. ¶ Ad cognoscendum igitur [illegible]
medicine corporis [illegible] racione scilicet quod ser-
pens malignus infudit homini per ve-
nenum cibi scilicet [illegible] corporum [illegible]
nima. Scilicet tenebras ignorancie [illegible]
ne morbum concupiscencie et mortem [illegible]

Contra hoc instituitur corpus Christi [illegible] medi-
camentum tenebras ignorancie illustrans
morbum concupiscencie sanans et mortem
eternam mortificans. [illegible] hec tria possunt co-
parari cibo dulci et medicinali [illegible]
melli [illegible] sanat [illegible]
ne [illegible] Proverbiorum 24. Comede
fili mel quoniam bonum est [illegible]
dulce [illegible] hoc [illegible] tene-
bras [illegible] illuminat. Primo Regum 14. [illegible]
vidisti quod illuminati sunt oculi mei eo
quod gustaverim paululum de melle [illegible]
[illegible] Butirum et mel manducabit [illegible]
[illegible] ut sciat reprobare
malum [illegible] bonum [illegible] illu-
minacio mea [illegible]
¶ [illegible] Secundo [illegible] sicut [illegible]
mas [illegible] dulce [illegible]
[illegible] hominis [illegible] valde
[illegible] mente [illegible] amorbo [illegible]
[illegible] sanat. Ecclesiastici 2. [illegible] misit [illegible]
[illegible] massam [illegible] possunt [illegible]
[illegible] carnalis [illegible]
Concupiscencia est carnalis massa [illegible]
[illegible] dulcedinem [illegible] ad
medicinam malorum desideriorum. ¶ Tercio [illegible]
[illegible] sicut [illegible] corpus
[illegible] fructus vite valens
ad destruccionem mortis [illegible]
[illegible] vite eterne. Proverbiorum 3. Lignum vi-
te est hiis qui apprehenderint eam
[illegible] sapiencia dei incarnata. Hinc dicit
Osee 13. Ero mors tua o mors. Et
Johannis 6. Ego sum panis vivus qui de
celo descendi [illegible] manducat ex ho-
[illegible] vivet in eternum. Et panis quem
ego dabo caro mea est pro mundi vita.
Qui manducat meam carnem et bibit
meum sanguinem in me manet et ego
in eo. Et qui manducat me vivit
propter me. Hylarius accepta carne de
[illegible] sanguine id efficitur
ut nos in ipso et ipse in nobis sit. Hec
est ergo causa vite nostre quod in nobis
carnalibus [illegible] carne [illegible] vita
est [illegible]
[illegible] vivit ipse
[illegible] meo est. De quinta causa
institucionis [illegible] scilicet de memoria salvatoris

Eub'

Quod memoria salvatoris [illegible] ad quod [illegible] habeatur
Et ad quod [illegible]

Sermo [illegible]

Vter [illegible] admiracionem [illegible]

Venite [illegible] panis [illegible]
ut [illegible] Item [illegible]
tracta ut supra. Thema [illegible] me-
moria hoc facite in meam commemoracionem
Luce 22. Item in memoria eterna erit
iustus. Item estote parati quia qua hora
non putatis filius hominis veniet
Luce 12. vel aliud in quo memoria
passionis domini possit [illegible] ¶ [illegible]
causa institucionis sacramenti [illegible]
est memoria salvatoris ut sicut [illegible]
[illegible] sic per-
memoriale pietatis [illegible] Circa
memoriam salvatoris [illegible] nota
[illegible] quid mali sit simul relictum sunt de
quibus sit memoria domini [illegible]
[illegible] mali [illegible]
si memoria domini fuit relicta. Et [illegible]
[illegible] dimissio domine [illegible]
[illegible] magna difformitas
[illegible] Deuteronomii 32. Deum qui
te genuit dereliquisti et oblitus es domini
creatoris tui. Et ait abscondam faciem
meam ab eis [illegible] gratia
[illegible] ante [illegible] periit [illegible]
Ysaie 17. [illegible] oblitus es dei
salvatoris tui [illegible] 2. [illegible]
effunditur [illegible] oblitus
domini dei sui et tradidit eos in manus
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ita [illegible] ut [illegible]
[illegible] mente [illegible]
[illegible] demonium. [illegible] Ad Romanos 1.
non probaverunt [illegible] deum ha-
bere in noticia tradidit illos in repro-
bum sensum ut faciunt ea que non conve-
niunt. Et [illegible] usque ad
mortem [illegible] Non est deus in con-
spectu eius [illegible] vie illius in
omni tempore. Joel 1. Computruerunt
iumenta in stercore suo iumenta [illegible]
[illegible] homines stulti
et carnales [illegible]
in stercore suo putrescere [illegible]
[illegible] vita finire.
¶ Secundo [illegible] de quibus memoria domini sit
[illegible] Et [illegible] de tribus [illegible]
[illegible] ut in [illegible]
[illegible] qui primum [illegible]
mala morte sua nos liberavit de
[illegible] qui [illegible]
tam [illegible] omnia [illegible]
Defuncto [illegible] qui [illegible] omni
potencia [illegible] in [illegible]
[illegible] indicabit [illegible] Trenorum 3.

Dimissio

[illegible]

Jobet

[illegible]

Recordare paupertatis mee et trans
gressionis in maxime tribulacionis
absinthii et fellis in amore passionis
Ezechielis 9° Signa thau super fron
tes virorum gemencium et dolencium
super cunctis abhominacionibus que fi
unt in civitate. Hoc thau figura
est crucis in passione domini que scri
bi debet in mente fideli. Dicit pec
catori qui dominus ipse et deus 2° q d
memetote quia dominus est deus et omnia
simplex videns prius omnia videns
Sicut ait providebam dominum in con
spectu meo semper. Ecclesiastici 39° Opera omnis
carnis coram illo et non est quicquam
absconditum ab oculis eius. Ieremie 2°
Cum ipse sit per presenciam intimus
diutius sive carius me possideas
precantellos quia sicut intimus deus et
altius quibus videt non posse tam
omnia intra se ipsum. Ysaie 30 Ecce
nomen domini venit de longinquo
ardens furor eius et gravis ad por
tandum. Ecce venit in ardentem qua
ratio nemet ad districtum iudicium. Michee 2°
Vigilate quia nescitis qua hora dominus
vester venturus sit. Apocalipsis 20° Vidi tro
num magnum candidum et sedentem su
per eum a cuius conspectu fugit terra
nium ut ita veniet ad districtum
iudicium quasi conspectu fugit terra
et celum quia ignis ardens deficiet absque
specie. Et vidi mortuos in parvos
pusillos et magnos stantes in con
spectu throni et libri aperti sunt et iu
dicati sunt mortui ex hiis que scripta
erant in libro secundum opera eorum. Jeronimus
Sive comedo sive bibo sive aliquid
aliud facio semper intonat in auribus
meis quasi tuba vehemens vox in
tribilis surgite mortui venite
ad iudicium. De omnibus tribus simul Petrus
Cedria fecit mirabilium suorum me
moriam et dicit dominus dedit nobis
ad memoriam mirabilium suorum scilicet
quod nos redemit precium quod ova ma
nifestat futurum quod districte tandem
iudicabit. **De memoria domini et quantum**
ad quid valet habita memoria

Et domini ad quem in fine rei memoria
sive devote passionis valet ad cor
dium amorem et inflamandum sede
rei secundum eius omne ipsis valet

ad nos apud custodiendum. 3° rei memoria
sive districti iudicii valet ad excitandum nos
in timorem et ad servandum mandatum. Primum facit
nos bonum diligere. 2m malum odire. 3m
pravum timere. Primo de primo Luce 12°
Ignem veni mittere in terram et quid valet
nisi ut accendatur. Ignis iste id est amor
misit dominus in mundum cuius flamma passionis
que si pie recogitata fuit amore
magno cor accendit. Jeronimus Dilexit
cor meum intra me. Bernardus Super omnia
te mihi reddit amabilem Ihesu bone
calix quem bibisti opus redempcionis
nostre in quo dominus prius fuit ob mihi
et tanto in factis eius amor. De 2° Proverbiorum
8° Timor domini odit malum. Timor
inquam quo mens semper deum presentem et om
nia videntem attendit apud custodit
sicut Ecclesiastici 23° Omnis homo
dicens quis me videt tenebre circuit
me. Ideo intelligat quod omnia vide
oculus dei et repellit a se timorem
dei. Ezechielis 8° Certe vidisti fili que
seniores faciunt in tenebris dicunt
enim non videt nos dominus. Glosa. Ex deo in
presentem et omnia videntem et iudicantem secundum
cogitacionem quam non aut nimis pacientiam.
Boecius Magna nobis indicta est necessi
tas boni vivendi cum agatis omnia an
te oculos iudicis omnia videntis et cer
nentis. De 3° Exodi 19° Sanctificate populum
et sint parati in diem 3m. Die enim tercio
descendet dominus coram omni plebe q d
memetote quia dominus tercio descendet
ad districtum iudicium ideo estote pa
rati in iudicio. Certam primo dies et ne
mortis et 2° non quia mortem 3° dies
mortis vel adventus districti iudicii.
Luce 12° Estote parati quia qua hora non
putatis filius hominis veniet.
De preparacione eius ad iudicium

Preparacione contra iudicium dei debet
tria nosse secundum modus providendi sicut
modus preparacionis est primum deprecari
et agere pro nobis peccatum pe
nam evadere sicut in preparari vitam
eternam possidere. De primo Ecclesiastici 18° Ante
iudicium para iusticiam et in primum a
gendo. Matthei 3° Penitenciam agite appropin
quabit enim regnum celorum in regio
celesti in iudicium. Johelis 2° Mag
nus dies domini et terribilis valde quis
sustinebit eum nunc ergo dicit dominus con
vertimini ad me in toto corde vestro
quod preparate vos ad diem domini primum
agendo. De 2° Apocalipsis 18° Exite de

Jo9

Johel

Bohemij

Johel

babilone plebs mea et ne participes
sitis delictorum eius et de plagis eius
non accipietis. Exite de babilone id est
separate vos a mundanis curiis agendo
et peccata mundi non faciendo et utiliter pro-
videntia evaditis eius penas. Luce
12o. Si sciret paterfamilias qua hora fur ve-
niret vigilaret utique et non sineret perfodi domum
suam. nesciente paterfamilias domus sua per-
foditur quia dum animi custos sensus dor-
mit inprovisa mors carnis habitaculum
irrumpit et dominum ad supplicia trahit
[illegible] autem resisteret si vigilaret quia ad-
ventum iudicis occulte venientem precaveret
[illegible] penitendo occurreret et sic utique
dormiendo [illegible] non [illegible] pena eva-
dit. Dez. Matth. 25o Cum [illegible] venisset
[illegible] eius vel sponsus que parate in-
traverunt cum eo ad nuptias. Cum [illegible]
[illegible] non parate venit [illegible] ad
forum [illegible] cum [illegible] vel cum domina [illegible]
[illegible] dat multa bona [illegible] parate
erunt [illegible] cum sponso ad nuptias
[illegible] Ecce [illegible] prudentes ad [illegible]
[illegible] possessio celestis regni [illegible] ama-
[illegible] [illegible] bonum [illegible] [illegible]
[illegible] meruerunt [illegible] cum eo [illegible] ad
nuptias. Dez. Matth. 25o Venite benedicti
possidete paratum vobis regnum a constitutione
mundi. Dez. 2o [illegible] adherere [illegible] cum deo
[illegible] cum deo [illegible] sine quo nulli [illegible]
[illegible] quo nulli mali esse potest. Johannis
17o Pater quos dedisti michi volo ut ubi ego
sum illic sint mecum ut videant clari-
tatem meam quam dedisti michi. Dez. Ps. [illegible]
Gaudete cum [illegible] omnes
[illegible] ut [illegible]
[illegible] abundantia consolacionis eius et de-
[illegible] affluatis ab [illegible] gloria eius.

De 2a causa institucionis sacrificii de sacrificio altaris thema [illegible]

Venite et comedite [illegible]
[illegible] placebit domino sacrificium iuda et ierusalem sicut
diebus seculi et sicut annis antiquis. Mal. 3o
2a causa institucionis sacramenti dominici
corporis quod est sacrificium altaris ut habet ec-
clesia [illegible] dominum [illegible] offerens
deo super omnia sacrificia [illegible] et ac-
ceptum. Circa sacrificium altaris tria
[illegible] forma ostendi quod de [illegible]
[illegible] legali et excellentius [illegible] sacrificium
de duabus primo [illegible]
[illegible] primo videndum est forma sac-
rificii [illegible] est [illegible] prima in oblatione
veteri [illegible] 2a in [illegible] for-
me [illegible] 3a in panis et vini specie

Prima est synagoge commendata sub lege
2a ecclesie [illegible] oblata in [illegible] 3a
fideli anime [illegible] in mensa. [illegible]
data est in signum 2a in precium 3a in sola-
cium. De prima Levit. 1o Si [illegible]
[illegible] offeret [illegible] vituli
[illegible] Hoc autem non erat in
persona sed insignia. Exodi 12o Agnus
immaculatus [illegible] occidebat [illegible]
Et [illegible] carnes edebat [illegible] erat
ut dicit Greg. Dez. forma [illegible] 13o
[illegible] volun-
tarius est [illegible] oblatus
est quia ipse voluit hoc [illegible]
[illegible] De hac 2o sacrificii
sui [illegible] ihesu christi [illegible]
ce. Dez. [illegible] Tu es sacerdos in eternum
secundum ordinem melchisedech quia ut dicitur Gen. ob-
tulit panem et vinum. Et christus dat corpus
et sanguinem suum in sacrificio ecclesie sub spe-
cie panis et vini. Matth. 26o Accepit ihesus
panem et benedixit et ait hoc est corpus
meum. Et accipiens calicem [illegible] cum
vino gratias egit [illegible] hic est sanguis meus.
2o videndum est [illegible] quod de sacrificio legali
[illegible] primo [illegible] insufficiens [illegible]
sacrificiorum legalium [illegible] 2o [illegible]
[illegible] 3o [illegible] sacrificium [illegible]
[illegible] insufficiens [illegible] sacri-
ficiis legalibus [illegible] deo non placuerunt
et quia peccata non abstulerunt [illegible]
[illegible] Hebr. 10 [illegible] Holocau-
sta [illegible] non sunt accepta [illegible]
non placuit [illegible]
[illegible] Levit. 9o Si [illegible]
[illegible] offeret agnum immaculatum et
adolebit eum sacerdos super altare in o-
dorem suavitatis domino et dimittetur ei.
[illegible] placuit deo [illegible]
[illegible] hoc peccata dimiserit. Ad hoc [illegible]
[illegible] legem [illegible]
[illegible] peccata [illegible]
[illegible] illa sacrificia deo placuerunt et peccata
dimiserunt. 3o hoc [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

tantum attendebat. Significatio vero quam
ea spiritualiter intelligebat et in eis rem
significatam vel implicite vel explicite cre-
debat et secundum spirituale illorum intellectum
vitam suam regebat. Item non erat
remissio peccatorum et hoc quantum ad duo scilicet
quantum ad penam et quantum ad impedimentum legis
irregularitatem vel quantum ad culpam conscientie
maculam. Circa hoc vide sacrale solum quod
sacrificiis in scripturis sacris quandoque dicitur vide
de sacrificio legali solum. Venia enim
ista sacrificia secundum se sine opere operata carnes
nes et sanguis hircorum non placebat
deo nec propterea dimisit peccata quantum ad
culpam et conscientie maculam. Et tamen apud
homines remissa reputabantur quantum ad
quandam legis penam. Unde cum unus le-
to apostolus dicit imposita est sanguine hirca-
rum auferri peccata. Et in alio etiam pene
in sanguine mundantur secundum legem, primum
intelligitur est quantum ad culpam, secundum
quantum ad carnis penam. Unde Hebreos
9o. Sanguis hircorum et thaurorum et ci-
nis vituli aspersus inquinatos sancti-
ficat ad emundationem carnis. Sanctificat
id est a pena mundat et a pena legis ad
emendationem valens non autem carnis.
Verumtamen sacrificia istorum non sunt ut fuit
datum est sine fide salvatoris quem illi
venturum et predemptione mundi passurum
credebant deo placebat et eis ad
remissionem peccatorum quantum ad culpam
valebant. Ad Galatas 3o. Ex operibus legis
non justificabitur homo nisi per fidem Ihesu
Christi. Ad Hebreos 11o. Fide plurima hostiam
Abel quam Chayn obtulit deo plurima
et acceptabiliorem et plus valentem
intellexit et credidit in agno quem
deo obtulit hostiam meliorem in salva-
torem quem non Chayn et ideo indignus. Genesis
4to. Respexit dominus ad Abel et ad
munera eius. Ad Chayn vero et ad mu-
nera eius non respexit. De tertio sacrificii
legalis. Quarto causa institutionis
legalium sacrificiorum est assignanda. Cum
adeo instituta sunt quia non sine causa
fiebant et tamen ut supra probatum est prius ser-
mone imitanda quem pro causa
institutionis eorum. Ad hoc breviter
dicendum quod licet per se non valuerint ad re-
missionem culpe tamen multum utilia fu-
erunt ad doctrinam signa data quia
sunt eius ad tempus tamquam signa et exempla
meliorum et quasi primitie tamquam sacra-

racteres librorum in quibus continentur
et modulis offerendi presentem in disci-
plina vere fidei ut adveniente veritate
precurrentia et completa vitate cessaret
umbra et signa. Leviticus 9. Po-
nite manus vestras in cordibus vestris et sus-
pendite ea pro signo in manibus et scri-
bite ea in postibus et ianuis. Ponite
in cordibus legalia sacrificia quantum ad moralia
que semper sunt servanda. Suspendite
ea pro signo in manibus quantum ad munera
sancta tabernaculo. Et signa que preceperunt
sunt tollenda scribite in postibus
et ianuis sacrificia ut boves oves
et hircos qui erant primitiva in quibus
multa sunt discenda. Et sunt pre-
ne tria scilicet fides salvatoris servandi
demonibus spes de celestibus. Primum poterunt
erunt dicere in sacrificiis omnium. Secundum in
sacrificiis thaurorum. Tertium in sacrificiis a-
nimalium extra castra combustorum. Primum
Ysaie 43o. Sicut omnis adoratione du-
cere et omnis timore servati fuerunt cum
quo omnes offerebant potuit de nemine fi-
de. Secundum dicere scilicet salvatoris in morte eius
in passione eius manifestat sanguinem
suum pro morte per redemptionem. Tertium 2o
Samuel 3o. Suspice Christi timorem ipsum to-
tius sacrificium sicut in holocausto
arietum et thaurorum. Cum quo corruda
ta animalia in holocaustum et per ardorem
ignis manent combigenda offerebantur
poterat de bonis in hoc dicere sunt de
moribus et viciis utrinque resistere dei et
proximi amore ardent cordis et con-
humilitate in omnibus conservet. Tertium
Samuel 2o. Ad Hebreos 12o. Et non alium
offert sanguinis pro peccatis in sancta sanctorum
pontificem hostiam cum corpora eius extra
castra. Sanguis animalium sacrificat a-
nimas nostras. Cum hoc sciebat pote-
rit dicere de spe obtinende celestis
gratie que sunt prima divine salvato-
ris offeruntur bonorum suffragia. Primum dicere
meos quod corpora illa extra castra cre-
mabantur quia ibi corpora animalia
et fideles extra delicias et volupta-
tes seculi propriam agere. Secundum dicere
meos quod sanguis illorum pontificem
inferebatur in sancta sanctorum quod hoc
est animas nostras post hanc vitam
benefici post assumi in celum. Tertium dicere
circa meos quod sanguis pontifex in
sancta delata valent ad remissio-
nem peccata hominum bonorum quod hoc est
animas bonorum iam per Christum in celo sublimatas
natas in terra spectis ... adhuc

eyru

in mundo relictorum. Septimo ad Heb. 10°
fidelis sermo nam si conmortui sumus
et agendo penitentiam et conuiuemus regnan
cum eo vita eternam. Et sustinemus et
congregabimus. Ad Ro. 8°. Non sunt condig
ne passiones huius temporis ad futuram
gloriam que reuelabitur. Ecce quod penitentiam a
ge' mala in hoc mundo sustinere va
let ad premium obtinendum celeste glorie
Sexto Iohis 14° Iterum venio et accipiam
vos ad me ipsum. Ecce quod diuine pre
officiam valet ad premium celestem. Can.
2° dicit huius dilectus. Vno abijt dilec
tus ad puellam aromatis (?). Et ... dicit
beata virgo. Can. 6°. Dilectus meus
descendit mortuus sum ad aureolam
aromatis ut pascatur in ortis et lilia
colligat .i. castas animas de mundo as
sumat et ad celestia perducat. Octauo
Apoc. 1°. Ego exaudiebam celos et illi
exaudient terram .i. sanctorum pab.
qui sunt in celis saluat habitatores in
terris. Ecce quod orationes bonorum valent
ad premium celestem. Apoc. 8°. Ascendit
fumus aromatum de orationibus sanctorum
de manu angeli coram deo quod sancti
offerunt orationes pro nobis ... et ...
pro suo ut recipiamus pacem et remis
sionem et ad eorum beatitudinem perueniamus
conteramus. Amen. Sequitur
Sermo de sacramento mirabili excellentia.

Venite comedite ut supra Item
alia themata ut supra ut sequitur.
Dictum est supra de duobus circa altaris
sacramentum. Nunc de 3° est dicendum quod
notanda est in sacramento circa veram ... qui
excellentiam qua precellit omnia legis
sacramenta triplici ratione scilicet honestatis dig
nitatis et virtutis. Ratione honestatis
quo ad speculum dignitatis quo ad
deum virtutis quo ad se. Bonum est
esse Primo excellit enim sacramentum
certa ratione honestatis quod probatur ab
ab exteriori specie a virginali origine
a spirituali dulcedine. Primo probatur hoc
sacramenti ab exteriori specie quod sub nulla
alia figuratione(?) potest tam munde
tam pulchre tam honeste ministrari
sicud sub specie panis et vini non enim
non respiciant ... multa quidem
fragilibus. Illa cuncta legis sacrificia
Ps. 10°. Veluti vineola (?) sicut cum
gaudio quod dominus plena victima
cum mirgio (?) vineola sicut et sac.
sacramentum sub munda specie panis et
honesta. 3 Actu 9°. Et vos bonum et mund
pulcher eius insuper minutum altaris

et vinum conficians virgines. Secundo probatur
honestas eius a virginali origine
nata est enim comedit eius honestate que
ancilla corruptione sed virginali etate
suscepit originem. Eccl. 24°. Flores mei
fructus honoris et honestatis. Quid est flo
res producere nisi virginitatis be
stias in fructu nobilissime et hones
tissime prolis. Augustinus. Nobilitas mun
est ex diuinitate prolis et nobilitas pl
ex virginitate matris. Can. 3°. Egredimini
et videte filie syon regem in diademate
quo coronauit eum mater sua. Glosa
Egredimini abiectione virtutis et vi
dete regem pro in diademate .i. carne
qua coronauit eum mater sua maria. Ho
nestatis ipsius quod est virgo non deber
panis ut alie mulieres est sede ori
ginalis. Tertio probatur honestas sacramenti
in spirituali dulcedine qua auctores
panes trahit ad se ut enim dicit Hug.
Honestum est quod sua vi nos ad se tra
hit et allicit ut sunt res virtuose ma
xime vero tales que habundat dulcedine pie
tatis et talis res est sacramentum diuina
corporis. Eccl. 49. Memoria Iosie in compo
sitione odoris facta opus pigmentarij
memoria Iosie est memoriale saluatoris
vel sacramentum altaris hoc factum est ope
re sancti ... Iesus diui
nis et humanitatis sue ut suauissime
honestatis et pietatis odore ad se tra
hat fideles ecclesie. Can. 1°. Oleum
effusum nomen tuum ideo adolescen
tule dilexerunt te trahe me post
te curremus in odore vnguentorum tuorum
Sicut omnes qui vere credunt obsequen
tes ex deuotione ad hoc sacramentum
videndum et adorandum et degustandum sunt
et frequenter accurrunt. Secundo excellit sacramentum
in ... ratione dignitatis quod plura
et plus pretiosissimis rebus consistit
constat scilicet ex carne purissima anima
iustissima deitate altissima hec
tria magnis paschali signata sunt
in isto sacramento vere veniunt. Exodi 12°.
Caput agni cum pedibus eius et intes
tinis vorabitis. Caput agni sunt
pro diuinitate. Intestina anima. Pedes
carne. Exo. 8°. Puer cuiusque in hem
esus .i. plures deo sapientes plorent et
secreta sunt ... bona et vera ... d...
consignatum. Ecce mixtio dei cum et
pro hec .3a diuinis similiter. Ante sola
mundi sublimi pro hostia vacati
nata deitas integra verus homo
ex carne sola pro tanta dignitate

abi''

excellencia sacrificii huius triplicem
preter propitiatiua. Primo quia est
acceptum angelis venerandum hominibus
adorandum. Primum est propter circumstantiam
primum propter carnis mundiciam secundum propter dei
summitatem. Primus malachie 3o placebit
deo sacrificium iuda et ierusalem. Magister regum de
quo propheta iuda rex meus et ecce rex
tuus venit tibi iustus et saluator. Sacri-
ficium in iuda deo placet quia corpus christi
oblatum deus pater aspicit magis quam se
matris humiliauit usque ad mortem per
obedienciam et de vulneribus suis placatus eternam
suauitatem redimendo. Exodi 26o Sacrificium
christi acceptum est et odoris suauitatem
ingressum altissimi. Secundo matthei 26o
aquila sunt corpus in congregabuntur et aquile
sancti angeli. Leo papa. Circa corpus domini
aquile sunt que spiritualibus alis elevando
sunt vel sancti angeli propter munditiam
dicta amantes munditias corpus domini ve-
nerantes et pure fideles protegentes.
Gregorius. Quis fidelium dubitare possit
in ipsa immolationis hora celos aperiri
in illo christi misterio angelorum adesse cho-
ros summa et yma sociari. Tertio 3o psalmo
adorate scabellum pedum eius quoniam sanctum
est. Psalmus 26o sed tamen scabellum pedum
dei est caro christi que significatur de
terra est. De adoracione corporis domini. Hec
est nobis adoranda quia sancta quia deo uni-
ta. Augustinus. Sciendum quia in christo tamen est
una caro que sine impietate adoratur
quia a verbo dei assumpta. Quamuis non ado-
ratur terra nec terra nimis tamen christi po-
cius quia scabellum est propter quod adoratur.
Unde Augustinus dicit hec caro est quam
tu negas esse domini hec quam curas et non
negas esse cum domini te adorare et in
nimis quia dominica est sine. Unde dominica
carne uero prestat mihi christi suauitate
ideo adoro quia adunitatem suscepta et dei
tate in unitate persone et unita sibi
hominem separans adeo illum et coniun-
ctio uelut sigillo propria nullo diuide-
retur per racionem inueniat unquam adorans
diabolus. Cum uero carnem rex fuit indutus
pietatis merito meruit sicut eam quis cum re-
ligione adorare presumpsit. Et ex christo domino
humanitate non sola uel nuda sed diuini-
tate unitam sicut unum filium dei uiui et uerum
hominem statuis adorare presumpsit et
non mone. Albertus propter misterium sacra-
mentis magis est sicut corpus et sanguis
christi et sic hec oblacio poterit est

certius ita poterit extolli et uenerari
dei quia in inestimabilis meritorum est ce-
terum quia deo unita maiestate dei uene-
rari et diei sunt sicut ualde pauor
eam uenerari adorare. De effectu sacri-
ficii misse. Tercio excellit sacrificium ui-
tute uirtutis et propter effectum suae boni-
tatis quia non equalis bonum actu multa
statum fidelium sed in hoc mundo pur-
gatorio in celo. Primo propter statum uita
cotidiana et clarat. Primo secundo pena pur-
gatorii alleuiatur. In tertio gaudium mag-
nificat. Sicut est quod triplices misse ce-
lebrari solent pro salute uiuorum pro-
que defunctorum et pro gloria beatorum. Sicut
est quod hostia sacerdotis in 3o prestat
ut uirtus sacrificii corporis domini
in pro omni statu fidelium ualere
demonstrat. Primo Leuitici 9o Maria que
operavit pro ignorancia sua offerunt ari-
te inmaculatum et corpus ut glosa sicut ca-
uit eciam agnus dei et est. Gregorius. Deus
et nobis sacrificium salutis quia ut confe-
ssionem et ille iam pro nobis mori non
sit pro hoc sacrum in misterio consequi. Se-
cundo Leuitici 17o Dedi uobis sanguinem ut sit
altari meo expiatori pro animabus uestris et
sanguis pro anime piaculo sit. Et ideo
caro et sanguinis christi recte ab ecclesia
pro animabus defunctorum offerunt ut aque
purgatorij qua pressio pene sue
liberati sint absoluantur. Augustinus. Ori-
bus et elemosinis sancte ecclesie et sacri-
ficio salutari non est dubitandum defunctorum
animabus releuari ut cum eis misericordie
agatur a domino quam eorum peccata non meruerunt
in hoc mundo. Tertio Leuitici 10 pectuscu-
lum sacerdotis quod oblatum est edetis in
loco mundissimo tu et filii tui ac fi-
lie tue pectusculum et pectusculum quod signi-
ficatur et delectissimus est alius sed dulce-
dine corporis christi magis ergo in loco
mundissimo et quia delectat beatos in celo
reo quam plurimum gaudent et quam tulerunt
in hoc sacrificio de materia sua redemp-
cionis de amicitia ut salutis et anima
se dine sicut uel ecce pectusculum
comederit in loco mundissimo quia dulce-
dinis domini quam hic passione reuelabit
et sacramentum sicut fruuntur beati uisione manna
in celo. Augustinus 2o uincenti dabo man-
na absconditum sed glosa magnum quod
sic dicit ego sum panis uiuus qui de celo de-
scendi manducare et non mane abscon-
ditum nunc erit manifestum huius omnis
sapor dulcedinis delectamentum. Sicut

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

complenda perficiat in nobis dominus per ...
que gratia ut quam nunc spe gerimus re
et veritate capiamus. i. cordis nostri ma
nifesta visione perfruamur. Jo. 14. qui di
ligit me diligetur a patre meo et ego di
ligam eum et manifestabo ei me ipsum. Et
in i[a] domini visio erit nobis omnis boni
plena fruicio. Ps. Adimplebis me
leticia cum vultu tuo et delectaciones in
dextera tua. Amen. De 3 temp[ore]

in festo dominice passionis ut sit tibi hanc
vocem dominice liberalitatis sermo quartus
thema generale et festum

Venite comedite etc. Eam dicam
... thema primum quod corpus datum in
cibum caro mea vere est cibus. Joh.
6o. in cap. dixi ... vere est cibus
hominis. In ca. istius festi dicitur corpus
pius est cibus hominis ut non solum beatus
nisi meorum psallentium et sacerdotis in alta
ris de quibus super dictum est. Et abun
dans hominis valens sanitate et corpori
... quod dominus dat corpus suum in
cibum. Sicut ut ... sapiencie dei assig
nari ... dominice liberalitatis magis ...
nec corporis et anime ... Dei
... ut dicit ... Et
... sapiencie dei ... dat ... corpus suum
in cibum dominice liberalitatis magis docet
cum summe bonus sit summa enim
liberalitas debebat. Et nulla ...
mayor esse ut iam probatum est.
Dat enim ... oportebat ... liba
dominice boni indicet esse in ... sed ad
ca. primo ... ad magnificenciam doni ... ad
admonicionem datoris ... ad utilitatem
accipientis. primo ... magna li
beralitas dei quantum ad magnificenciam
doni quia largitur omnium bonorum ...
facta dat seipsum et hoc largissime
quia dat seipsum ... in cibum ...
dicit Accipite et manducate hoc est corpus
meum. Et dat seipsum et super sufficien
ter. Quantum ad ... dominice largitatis
quantum ad doni ... Scribitur ... Sine
... dominice liba
... largitur ... bona ...
... summus ... Et liba
litas dei quod largitur ... omnia
terra et omnis ... creature
... Eccl. 11o. ... de
... et ... illi potestate eorum
que in terra. Gen. 2o. Faciamus hominem
ad ymaginem et similitudinem nostram et presit
universe creature. Sine celum et
terram et omnia que in eis sunt homini servivit

donavit ... Solem et lunam et omnia astra
celi creavit dominus deus in ministerium cunc
tis gentibus. Mt. 5o. qui solem suum fe
cit oriri super bonos et malos et pluit super
iustos et iniustos. Actuum 14o. Et quidem
deus non sine testimonio semetipsum
reliquit benefaciens de celo dans pluvi
as et tempora fructifera implens cibo et le
ticia corda nostra. Non sine testimonio se
reliquit benefaciens i. pro beneficia et crea
turas se deum et liberalem testatur et
ps. Et constituisti eum super opera manuum tuarum.
Quia dominus est qui largitur et illas nobilis
simas creaturas rationales supercelestes
scilicet sanctos angelos administratorios. Ad hebre
os primo: Omnes sunt administratorii spiritus in
ministerium missi propter eos qui hereditatem
capiunt salutis. Mt. 18o. Angeli eorum
qui videntur facie patris mei. Angeli
sicut ... quia ... que
datus est angelus administratorius ...
qui ... hominibus obsequia impedisse
... adhuc cotidie ...
... multos a malis defendendo
iustos ad celos ... Thobie 12o.
Ecce misit angelum meum qui precedat
te ... ad locum quem pa
ravi. Precedat te ... ordine
... custodiat ... periculis
defendendo. Et introducat te ad sedem
regni celestis ... Et ... modus
quo largitus est dominus hominem seipsum
Luc. 1o. ... dominus deus ... in
... quod ... et dedit seipsum
multiplicibus modis ... in ... per
nativitatem. Baruch 3o. Hic est deus
noster qui ... omnem viam discipline
et tradidit illam Jacob ... per hec
in terra visus est et cum hominibus conversatus
est ... dedit hanc viam ...
nacionis ... mandata ... conversacio
... via ... facta
est deus homo et per hoc ... vite et pre
dicationis. Luc. 10o. Iter faciebat Jhesus per
civitates et castella predicans et evange
lizans regnum dei et ... et mulieres que
erant curate a spiritibus malignis et infirmi
tatibus Maria Magdalena et Johanna et Susanna
et alie multe et ... multa que ... ad
... et ... dedit se ... pau
peres ... dominus ... cons
tavit ... liberavit ... cu
ravit mortuos suscitavit. Quarto ...
quod dedit seipsum ... Ad Philip.
2o. ... exinanivit semetipsum formam
servi accipiens. Sine ...
... Dicitur pedes
lavit. Mt. 20. Filius hominis non venit

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

miseriam s(ed) misericordie Luc(e) 22° Ego in
medio vestrum sum sicut qui ministrat / Te(rtius)
gradus est quod dedit se in precium redemp-
tionis ad Ephe(sios) 5° [illegible] dilexit nos et
tradidit semetipsum pro nobis hostiam
et oblationem deo in odorem suavitatis
Mat(thei) 20 filius hominis venit dare animam suam
[illegible] redempcionem. Quartus gradus et su-
mmus liberalitatis dei est quod dat hom(ini)
corpus suum in cibum Osee 11° Ego quasi
nutricius effraim declinavi ad eum ut
vesceretur. Joh(ann)is 6° panis quem ego dabo
caro mea est pro mundi vita. Greg(orius) bonus
pastor qui animam suam pro ovibus suis po-
suit ut in sacramento nostro corpus suum et
sanguinem verteret. Et oves quas redemerat
carnis sue alimento satiaret. Et in hoc
est expressio summe largitatis et summi
amoris. Magnum est non dare se in sociam
peregrinacionis et servum [illegible] maius
[illegible] in precium redempcionis [illegible]
adhuc est [illegible] separacione et summo
[illegible] Est quod dat in cibum non
ad separacionem [illegible] sed ad [illegible] unio-
nem [illegible] unitate cor(poris)
cibus et cibum sumentis. Joh(ann)is 6° Qui
manducat meam carnem et bibit meum
sanguinem etc. Et sic apparet [illegible] dono [illegible]
efficacissima largitas divine libera-
litatis [illegible] in hoc sacramento liberalitas dei
quantum ad nobilitatem doni quia tam
excellens est in hoc sacramento ut corpus
suum largiatur diffuse et [illegible] quod non
solum dat illis dignis et [illegible] [illegible]
[illegible] indignis malis et inimicis
[illegible] [illegible] super me [illegible]
ut edant carnes meas etc. Cum non
[illegible] se malignis manibus [illegible]
[illegible] permittit se cottidie scelerato-
rum manibus tractari ac in [illegible] et inmun-
dis dentibus in sacramento lacerari sicut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] corpus suum dedisse [illegible]
non [illegible] ad instar solis [illegible]
facit super bonos et malos exhibens
se in hoc sacramento dignis et indig-
nis licet non [illegible] effectu suscipi-
tur equalis. Nam dignus susci-
pit effectum bonitatis dei [illegible] [illegible]
[illegible] Sicut non [illegible] posset
[illegible] [illegible] suscipit non [illegible]
sed [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] corpus domini non ad sa-
lutem sed ad dampnacionem [illegible]
[illegible] summus gradus liberalitatis dei quantum
ad nobilitatem doni. Magnum est
dare magna dona [illegible] et amicis

magnum [illegible] et [illegible] magis ignotis
et peregrinis sed maximum inimicis [illegible]
[illegible] maxime magnitudinis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Rom(anos) 2° An divicias
bonitatis dei et paciencie et longanimitatis contemp-
nis ignorans quoniam benignitas dei ad peni-
tenciam te adducat [illegible] [illegible] et be-
nignitas dei est liberalitatis nobilissime
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bona facit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tanta liberalitate
eos [illegible] [illegible] in hoc sacramento maxima
liberalitas dei quantum ad valitorem accipiet(is)
quod in hoc sacramento digne suscipientes
efficiuntur dei [illegible] [illegible] [illegible] bonitatis
deo similes sive per ymaginem imitacionis
deo [illegible] [illegible] Joh(ann)is 1° Quotquot autem
receperunt eum dedit eis potestatem [illegible] [illegible]
[illegible] deo similes [illegible] Cum dominus ihesus
[illegible] bonitatis [illegible] Et [illegible]
[illegible] carne eius [illegible] [illegible]
[illegible] sacramento alimento [illegible] bona
[illegible] bonitas est [illegible] [illegible] alimento [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bonitatis divine est
[illegible] [illegible] 12° Cum bonus est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fit
deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sufficit liberalitate divine quod [illegible]
intellectum illuminat quod affectum sanat quod
[illegible] [illegible] [illegible] hominem [illegible]
[illegible] quod corpori suo mistico associat
[illegible] [illegible] [illegible] deo [illegible] facit
Et iste gradus summus est et super [illegible]
[illegible] divine largitatis quantum ad utilitatem
accipientis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] gratiarum
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Gratias ago deo super [illegible]
[illegible] dono eius. Tercia quod dat [illegible]
[illegible] corporis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Venite [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible]
[illegible] sapientia dei quod dominus dat homini
corpus suum in cibum. Est [illegible] nature
corrupcio que [illegible] [illegible] exigebat
medicamento. Et [illegible] [illegible] [illegible] primo
quantum ad [illegible] [illegible] [illegible]
2° quantum ad integram corrupcionis [illegible]
[illegible] 3° quantum ad firmam sanitatis
confirmacionem. Primo humane nature corrupcio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quantum ad [illegible]
corporis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
corrupcionis et mortis [illegible] [illegible]
medicina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ape debent a celo pendere medicinam
persuadendo s. arbo ligno vite i cor
burato. dep° Gen 2° de ligno scie bo
et mali ne comedas in quacumque die come
deris ex eo morte morieris. Johis 6° nisi
manducaveritis carnem filii hominis et biberitis sa
nguinem non habebitis vitam in vobis. 2° humane nature corrupcio
exibet corpus dni in habitu spiritu ad integritatem
corporis curandam. De corpore xpi quod humana
sequitur ad pacem. Serpens nequam malignus
infudit homini parentibus venena pomi vetiti
ex quibus corrupcio s. in aia tenebris igno
rancie, in carne morbum pene concupiscentie
Et morte utrobique. Gen 3° Serpens
decepit me dicit mulier. Ps. Ho cum in hono
re esset non intellexit quia e inimicus. Gen 1°
tenebre erant super faciem abyssi i. te
nebre ignorancie super faciem humani cordis
ex diaboli decepcione. 2° Ad Gal v°
Caro concupiscit adversus spiritum. Ad Ro
7° Video aliam legem in membris meis
repugnantem legi mentis mee. lex in
membris e morbus concupiscentie manens
membra adiecti mali. 3° sapie
2° Invidia diaboli intravit mors i or
bem terre. Decoris Aug. Si angelus
de suo superbie inpiadys non esset audi
tus non peccassemus in morte. Sed
venit de celo lapsus superbos salvare i
misit venena de populo lacum et de suo
gustare venit stavit dii. Et illi appe
tites quod non erat amiserat quod ac
ceperat s. veri intelligens vite im
mortalitatem non mociendi possibilitatem. De effectu
corporis medicinali. Sunt igitur duo pa
bulum venenosum super corpus i su
dat non sunt ad integra curaco in
medicina et salutare ut aliud medicina
le que hec tria dicet et hoc est corpus
sum quod pane recipiens ignorancie
tenebras illuminat morbum pene co
cupiscencie sanat et morte destruendo
eruptat. Dep° Ps. Dne illumina mea
ne unquam obdormiam in morte. Corpus n. xpi v
dei i verbum Dei in carne humana quod lucerna
q illuminatur fideles aiat. 2° Ps. Plenit
illis manna ad manducandum. Exo 6° Manna
nos replevit qui sub ... super terram
panis i celesti misit pluvie
vos et pane appetebat quem corpus dni
a sensuque concupiscere pane refrige
rat. 3° Johis 6° Patres vestri ma
nducaverunt manna in deserto et mortui sunt. hic e
panis de celo descendens ut si quis ma
nducaverit ex ipso non morietur. Et sic
alius iste morte eternam destruxit.
De his tribus supra 3° cure dicta
sunt. 3° humane nature corruptio exige
bat corpus dni in habitum spiritu ad

sumenda sunt. Ex parte corde n. ad sp
iritale compungitur corde amo autem
Sz tpe temptacionis peccatorum in cor
rupti ps previnit corrupte scientia
scos mee et facie mansuetudine mee. Ad co
nsolacionem ante sanitatem dic. Et ad cor
rupcionem bone vite valet ubi iste. Cant 1°
fasciculus mirre dilectus meus in me
libera mea commoratur. Et n. mirra
incorrupta sunt corpora. Ex corpus dni pie
sumptum corda. Ambro. Considera utrum
prestancior sit panis angelorum i manna
iudeorum cum corpus pro illud corrupcione ob
noxium hoc a bonum corruptum alienum
Et quamquam religiose gustaverit corrupci
onem non potest. 3° ad sapiencie Dei q
dns dat bonum corporibus sive malum e
humane nature condicio quod racionalis crea
tura est et corpori coniuncta. Racionalis autem
creata ut tribus modis considerari 2 1°
ho indiget triplici cibo. primo considera
racionalis creata 2° qui est materialis et pu
re spiritualis ut natura angelica. 2° ut
e corpori coniuncta sicut dissimilis dissimili
primo carnis 3° sicut quod ille due nature
s. corpus et aia insignis potest homo sed
familiari societate et miro amore sit co
nnexe. Ex quamquam non secundum tamen considera
racionalis creata 2° condicionem suam quei
enim indiget alimento primo n. modo
considerata s. 2° quod est incorporea et pure
spiritualis ut natura angelica 2° condicio
suam exigit quod vivat et subsistat
alimento s. verbo Dei eterno quo ipse incor
poreus est et eterna Dei sapiencia. Eccl 12°
Et ab oculis invisibilium quem oculis cor
poribus videri non potest. ... Prov 3° Et
primo lignum vite sapiencia Dei et fons sa
pientie verbum Dei in excelsis reficiens
s. angelos intellectibus. 2° considera racionalis creata ut e corpori coniuncta sicut
dissimilis dissimili primo carnem pro passionibus
vite sum condicionem utriusque ne indiget
utrumque alio et carne et anima dissimili tamen spiritus
spiritali alimento angeli corpus corporali ab
modo inpinguari. Dep° Ps. Panem angelorum
manducavit homo. Eccl 10 Parent vim omnis
eadem escam spiritualem manducaverunt.
Eccl 9° Ergo e consumata ut si ab
hominibus stabilito effugiat sapiencia via in
mortalium corrupta. quod Deus qui spiritualis cibus
q e Dei sapiencia carne et anima spiritualis de
fuerat. Ecc 17° Cibavit illum pane vite
et intellectus. Vere 3° vero Ecc 12° panem quem
habebat contra depane eos que deus
Ecc 39° Inicium necessarie rei vite homi
nis aqua et panis mel et vinum solemus

hec om̄ia sūt in bona t[em]p[or]is c[ar]na
sit comeden[dum]z devoto[rum] Deut[er]o 8° n[on] i[n]
solo pane vivit homo s[ed] i[n] om[n]i
v[er]bo q[uo]d p[ro]cedit de ore dei Aug[ustinus] sicut
vita corp[or]is s[ed] n[on] vivificat ill[a]
sine cibo corp[or]ali ita d[eu]s vita e[st] a[n]i[m]e
s[ed] n[on] vivificat illa sine cibo sp[irit]uali
i[d est] sine v[er]bo dei Et sic hec illa nata
homi[ni]s ut s[ed] dissiles dissilem cibu[m]
h[ab]uerunt z alieno mo[do] i[d est] loge ab invi
cem comedent n[on] ab sp[irit]us cognue sit
corp[or]i nec ab corp[or]is sp[irit]u[s] 2° v[er]o in
[con]siderata r[ati]onalis creata s[ed] q[uia] i°
d[omi]ne i[d est] corp[us] z a[n]i[m]a sunt insingulis p[er]
sonis familiari societate z mo[do] ador
nat ergo ad eterna filiac[i]o[n]em utriq[ue]
h[omi]nis ab toti h[omi]i i[d est] utriq[ue] n[atur]e quoni
e[st] sp[irit]ualis simul z corp[or]alis s[ed] cibu[m]
caro sa[n]ct[a] e[st] q[ui] simul sp[irit]uali sub hoc
sacro comedet cuius virtute a[n]i[m]a de p[re]se[n]ti
miseria ad eterna b[ea]titudi[ne]s e[ter]ne p[re]ci
at z corp[us] ad m[odi]c[u]m t[em]p[or]is sine de
terra mu[n]d[i] gl[ori]ose resurgat De q[ui]b[us] dic[itur]
Joh[ann]is 6° Caro mea v[er]e e[st] cibus caro mea
i[d est] caro dei caro h[uman]a unita v[er]bo dei
v[er]e e[st] cibus s[ed] totius ho[m]i[n]is vale[n]s
a[n]i[m]e z corp[or]i Eccl[esiastic]i 21° Un[us] e[st] altissi[mus]
creator om[n]i[um] ipse creavit sap[ient]iam in sp[irit]u
sancto z 2[°] datu[m] sit p[ro]b[ar]e illa dili
gentib[us] se creavit sap[ient]iam sp[irit]u s[an]c[t]o i[d est] v[ir]
tute sp[irit]us s[an]c[t]i creat[ur]a carnis de v[ir]
gine sumpsit z sap[ient]ie sue univit z p[re]
beniv[olenti]a i[d est] liberalit[a]te p[re]bet i[d est] q[uia] ... in
cibu[m] diligentib[us] se s[ed] fidelib[us] ut
p[ate]t sicut datu[m] e[st] corp[or]i z a[n]i[m]e de h[oc]
d[omi]nus v[er]e z p[ro]p[ri]us Ysa[ias] 9° vitulus
z urs[us] pascen[tur] simul vitul[us] q[ui] corp[us]
q[uod] in sacrificio d[omi]ni e[st] mactandu[m] urs[us]
sp[irit]u a[n]i[m]a s[ed] urs[us] bestijs sit terribil[is]
e[t] de bestialib[us] motib[us] z moib[us]
h[omi]n[u]m pascen[tur] simul s[ed] v[er]o cibo i[d est] carne
xpi ut p[ate]t a[n]i[m]e z cor[pori] Sermo[ne] Joh[ann]is
6° Qui manducat carne[m] mea[m] z
bibit sang[uin]e[m] m[eu]m s[ed] quo ad a[n]i[m]a[m] q[uia] p[er]
hac miseria v[ir]tute h[uius] sacramenti
p[er]ducat[ur] ad vita[m] et[er]nam S[e]q[ui]t[ur] 2° s[ed]
et e[go] resuscitabo eu[m] i[n] no[vissimo] di[e] q[uia] d[e]
eius sacra v[ir]tute [con]formab[itu]r corp[us]
d[omi]ni n[ost]re [con]figuratu[m] corp[or]i clar[itatis] sue

De s[ecun]do d[i]c[itu]r q[uod] corpus d[omi]ni velatu[m] v[e]l de
[con]d[ic]ione mal[orum] z fidei h[ab]et[ur] Sermo[ne] 2°

Vtru[m] comedit et quo p[re]s[tat]
carne[m] sua[m] d[omi]ne ad manducandu[m] Jo
h[ann]is vi° Thema. Sacr[amentu]m sacramenti reg[is]
abscondere bonu[m] est Tho[bie] 12° S[ed] p[ri]n
cipalis sacramentu[m] corp[or]is d[omi]ni a[n]i[m]a n[on] vida
est forma donac[i]o[n]is Et ita hac ta
sit [con]side[ran]da p[ri]me q[uia] d[omi]n[u]s dat corp[us]

suu[m] velo velatu[m] S[ecund]o q[uia] dat velatu[m]
sub sp[eci]e panis z 3° q[uia] dat sub sp[eci]e pa
nis tractati P[ri]mu[m] ca[usa] solum d[omi]n[u]s
d[omi]ni corp[or]is [con]side[ran]d[um] est q[uia] dat vela
tu[m] non nudu[m] sicut i° Apoc. 2° da
bo manna absconditu[m] quasi cibu[m] ce
lestem velatu[m] Et q[ui] ex hoc s[in]gulari
s[eme]l[?] h[abe]sitat z mirat[ur] cu[m] a[liu]d videt
z aliud credi iube[tur] h[oc] velamen
q[ui] d[omi]n[u]s p[ro]b[at] sapie[n]tie dei ut assign[a]t 1a
est indignitas malo[rum] 2a fides bo
no[rum] 3a insinuac[i]o mor[um] 4a inequal[i]
tas om[n]i[u]m d[omi]nus s[ed] d[omi]n[u]s ut q[ui] dicit
z de aliis inq[ui]ri p[ri]ma ro q[uia] d[omi]n[u]s
dat corp[us] suu[m] velatu[m] e[st] indig[ni]tas p[ro]
nor[um] que exig[un]t ut velet sicut ex
ocul[is] ut s[ed] sol z q[ui]s lumine tegat
z mis[ericordi]t[er] benig[ni]ssime agit cu[m] at ma
lignitor[?] Et n[on] p[ri]mi indi[gn]i corp[or]is
aspiciu[n]t z hoc a[n]i[m]e fidelib[us] manduari
ex ipso aspicari scandalizarem[us] z repli
ca[re]t p[er]met [m]anducare p[ro]pheta z lingua
p[ro]dit[?] mat[ur]am[?] a[n]i[m]a p[er]petuale morte[m]
Sermo Joh[ann]is 6° Dixit d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s caro m[ea]
v[er]e est cib[us] Ex hoc multi disci[pulorum]
eius abi[eru]nt retrorsu[m] q[ui] abhorruerunt
ut de h[uman]a carne [con]mederent Amb[rosius]
forte d[ice]res quo[modo] u[er]a est caro quo sa[n]
g[ui]s q[ui]a sil[entium?] s[ed] non vides carnis At
tende ubi disc[ipul]i p[ri]mi audientes q[uod] c[ar]
nem sua[m] daret manducare recedebat
Solus pet[rus] dixit verba vite eter
ne h[ab]es ad q[uem] ibim[us] ne g[ent]e plus sca[n]
dalizarent z ne velud quida[m] esset
horror h[uman]e carnis s[ed] maneret
g[rati]a redemptor[is] ideo in sil[enti]o ne auri
p[ro]b[abi]lis sacrame[n]tu[m] s[ed] v[er]e na[tur]e gl[ori]am
v[ir]tute[m] [con]sequer[emur] Sermo meo de
Obi d[omi]n[u]s dixit panis q[ue]m ego dabo
caro mea e[st] p[ro] mundi vita litigabat
q[uia] iudei ad inuice[m] dicentes quo[modo] p[ot]est h[ic]
nob[is] d[omi]ne carne[m] sua[m] ad manducandu[m]
Augustin[us] hec nimis z detractio e[st] de
nuda manducac[i]o[n]e cor[poris] x[risti] z ideo
nudu[m] debuit velari Et Eccl[esiasti]ci i[n] q[uo] de
ra[re] me sup[er]me magna facito vel
sum s[ed] absconderem ne forsitan abeo
dez 2° Num[eri] 4° Aaron z filii eius in
ibit in q[ui]b[us] disponet op[er]a i[d est] [con]venie[n]t[i]a
c[on]venienti Alij nulla curiositate vide
ant que sunt in sanctuario p[ri]us q[uod] in
volvan[tur] alioq[ui] morien[tur] Reg[um] 6° p[er]
cussit deus viros eo q[uod] vidissent
archam d[omi]ni q[uia] s[ed] non licebat eis ca
vide[re] de vectum Archa sit d[omi]ni q[uia] ma
sup[er] e[st] velanda ne p[ri]ma[m] moriant[ur]
s[ed] videant nudu[m] q[uia] eam sine creature
imitaret ex fantasia Eccl[esiasti]ci 3° p[ro]pu
dus quibus dei ne fuere curiosus no[n]
est enim tibi necesse ea que abs[con]
dita sunt vide[re] oculis tuis S[ecund]o vs

qua deus corpus suum dat velatum est
fidei bonorum et hec racio potest iam dis-
tingui que exigit hoc velum scilicet fidei
omne verum infidelitatis prime diu eius
et fidei meritum Ad dictum velatum de
fidei bonorum Primo fidei esse vim exigit ut
corpus xpi veletur Hebr. xi. fides est
rerum non apparencium ut ii dicat Augustinus
fides est credere quod non vides i. credere
verbo dei de re occulta que vere est tamen
eam oculis non vides Nam de re quam
videmus scientiam habemus quam fidem habemus
ii petri i c. est in quem non videntes cre-
ditis Secundo infidelitatis prime diu eius
exigit ut corpus veletur quod cultus infide-
litatis videat modus quibus sit sa-
tanas Unde sicud primorum parentum infide-
litatis meruit exauditu verbi dy-
aboli suadentis abu hunc quam non
mortem velatam et in eo sunt sensus
eorum valde delectati Sic congruit
ut fides salvandorum mancipat exau-
ditu verba salvatoris suadentis abu
hunc veram vitam absconditam
et in quo in sensus sunt sue decepta
preter auditum ut sic fides sit exaudi-
tu in et non ex visu vel experitus se-
sibus Auditus in preverbiis hoc pl-
enre signatum est Gen. 27 in be-
nedictione jacob ubi sensus ysaac de-
cepti sunt putantes sentire esau dum
sensit filium suum quia ne [illegible]
Jacob Unde sciendum quod in illa figura
duci corpus 4or erant persone scilicet ysa-
ac et Rebecca masculus et femina
significat duas vires in nobis i. corpus
et animam Masculus qui magis solet esse
manifestus i. exterioribus plus inten-
dit fit exteriorem hominem i. corpus
in iunctum sensibus suis Femina que
domi residens familiam regit fit
interiorem hominem i. fidelem animam
que sue saluti et aliorum curam gerit
Jacob lenius et formosus habitans in
tabernaculis que diligit rebecca i.
fidelis anima significat verum corpus xpi Esau
quem amat ysaac i. corpus eo quod venatus
eius vestitur significat speciem panis ac-
cidentibus suis scilicet colore sapore et
ceteris Dum itaque ysaac qui homo
exterior i. sensus benedicere debet esau
recedit i. subba panis Et sicud
esau suas vestes cum odore pelles
pilose cubus cum sapore i. accidentibus
panis sine substancia scilicet color sapor
odor durantes manent circa Ja-
cob i. circa corpus xpi Unde in hiis omnibus
sensus ysaac i. cordis nostri fallu-
ntur Ibi fallitur sensus visus ysaac

caliginosus i. debilitas corporis mei
quia putat se oculis videre esau i. pa-
nem et quod habet iam vestes eius i.
speciem panis Et sic illa videt jacob
velatum corpus xpi Ibi fallitur gustus
ysaac i. corporis mei qui putat gustare
et comedere cibum esau i. panem et gustat
tamen similitudinem eius Ibi fallitur
olfactus ysaac corporis mei qui putat
odorem sentire esau i. panis qui
vere non est ibi sed sentit odorem vesti-
mentorum eius i. formam panis
quibus vestitus est Jacob i. velatum
corpus xpi Ibi fallitur tactus ysaac
i. corporis mei qui putat tangere esau
i. panem et tangit pelliculas silicet Es-
sau i. similitudine sine specie panis quibus
velatus est jacob i. corpus xpi Quamvis
erat ysaac sic in iudicio cognoscendi
esau fallebatur Sic homo in exterior
iudicio panis aliis sensibus fallitur
propterea quod auditu unde ait vox quidem vox
Jacob est sed manus sunt esau Manus
quas tango sunt esau hoc falsum sed
vox quam audio dicentem ego sum
vox iacob est nichil verius Sic sa-
cramentum quod tango substans panis
est hoc falsum vox xpi dicentis hoc
est corpus meum nichil verius Prime
igitur infidelitatis remedium exigit quod
corpus xpi detur velatum ut quia
sensus primi parentis male videntes va-
ne delectabantur Sensus corporis mei in
alia hac visione admittat ysaac de-
cipiant Ita tamen quod rebecca i. fidelis
anima in fide sua non fallitur Credit in-
de et benedicione sua esse jacob i. corpus
xpi velatum silicet esau i. specie panis
Homo ibi non esse esau i. substancia panis
3o fidei meritum exigit ut corpus xpi
veletur quia ut dicit Gregorius fides non habet
meritum cui humana racio prebet expe-
rimentum sic sufficiens Velatum
quod noluit deus dare corpus suum ga-
mere in vis suis plures sensibus
vires magis habet meritum Johannis
xx Beati qui non viderunt et cre-
diderunt Dico Primum meritum fidei sic sunt
tus mihi triplex est scilicet spiritalium bonorum
plena copia spiritalium superaffluencia
ethalium Hanc optat rebecca id
est fidelis anima in me sit ista ma-
ledicio fili mi i. hec in illa benedic-
cio Det tibi deus de rore celi quantum
ad primam et de pinguedine terre
quantum ad secundam habundanciam frumenti
vini et olei quantum ad 3am Dicitur
Johannis 12o Qui credit in me flumina
de ventre eius fluent aque vive hoc

amorem dixit de spiritu quem acceperunt e
rant ardentes interius Ose 10° e
ro quasi ros et ysrael germinabit sicut li
lium Secundo Ezechiel 11° Ecce prophetam
accepit repromissiones nulla vim ysaac
Si nolueritis et audieritis me bona t
re comedetis Ysa. 6° primum querite reg
num dei et de accedendo et iusticiam eius
et hec omnia adicientur vobis
Decima Ieremie 1° credentes in christum
non videntes exultabitis leticia inenar
rabili et glorificata reportantes finem
dei pre salute animarum vestrarum Cum
audierit me absque terrore quiescet
et habundancia perfruetur timore malorum
sublato Sermo 8us de eo quod dominus velatur
vel absconditur et vel intelligitur

Venite comedite et quid sit et sa
cramentum regni et ut supra. Tercio
quod deus corpus suum dat velatum est i
Iob 28° extrahitur sapien
cia de occultis Tria vero nobis sacro
sanctam instruunt mores instruunt
scilicet persona salvatoris pulchritudo ma
gne claritatis et mira opus omnipo
tencie Primo ysa. 45 vere tues deus abscon
ditus deus israel salvator Secundo ysa. 40
expectabo dominum qui abscondit faciem
suam Tercio Psalmus ... Et multa abscondita
sunt maiora operum eius Iubet dicta
mus quando tria virtuose abscondi
posse in nobis scilicet nostram personam
pulchritudinem cordium et bonorum operum
intencionem primum curiositati sumde
secundum astuciorum inspeccione tercium ab hu
mano favore primo dicet iustus
in hoc faciendo abscondere personam
suam propter tria ut scilicet persecutori evag
escat ut preceptum adimpleat ut pro fi
at ut gloriosiore corona acquirat ut
acquirat Primo ysa. 26° vade populus
meus absconde modicum donec
pertranseat indignacio mea scilicet persecu
toris ut multe historie legitur de sancto
Secundo 2 Cor 11° damasci prepositus
custodiuit civitatem comprehendere me et per fe
nestram in sporta dimissus sum per
murum et effugi manus eius Ec
clesiastes cum enim inter oculos fugi
ens induxit latuit ut sic operatur
mine que moneat adimpleat Tercio
3° Regum 26° Cum fugeret david
a facie saul absconditus est in valle
occultis in monte Achila nunc ypsa
sicut sapiens enim unde dominus susceptor
tor meus absconditus est in domino
ut premia opera gloria est restan

rentur regni celorum Iohannis 8° Tu
lerunt lapides iudei ut iacerent i
eum Ihesus autem abscondit se
et exivit de templo. Et dicit iustus
pulchritudinem corporalem abscondit
ab hominum inspeccione quod exterior pul
chritudo et ornatus multis fuit oc
casio casus Decor igitur corporalis ab
scondi debet tribus modis per habitus
vilitate primum corporis austeritatem
per boni operis assiduitatem Primo
Iob 16° Saccum consui super cutem
meam et operui cinere carnem meam
Gen 20° Rebecca conspecto ysaac tol
lens pallium operuit se 1 Cor 10
mulier debet velamen habere super
caput suum propter angelos i. bonos ho
mines Secundo Ad Galatas 6° michi
mundus crucifixus est et ego mundo quod dicit
lis est michi mundus propter penam sue
sollicitudinis et ego vilis mundo sicut
per maceracionem corporis mei Aug.
carnem vestram domate ieiunio et ab
stinencia esse et potus quod valitudo
prestat Tercio Psalmus Tabescere fecisti
ut araneam animam meam. Sicut
aranea exsiccatur dissolvitur et evacuata
ne tabescit ex motu Sic iustus sic
operis opera laboriosa et spiritualia cante
macerant et palescit in corpore Eccli
33° Vigilia et cura carnem tollunt
Dominum et spiritum inclinat operacionibus
assidue Cantica 1° primo Nolite me
considerare quod fusca sim quia decolora
vit me sol. Sol est ignis est ardor vel
i. opus dimonem... suam formam
accepit magna claritatis divinitatis
abscondit Unde ysa. 53° non est
species ei neque decor et quasi abscon
ditus vultus eius et despectus
Tercio dicit iustus in hoc faciendo vir
tutum et bonorum operum intencio ab
scondit ab humano favore Mt 13°
Simile est regnum celorum i. con
gregacio iustorum dei glorie thesauro ab
scondito in agro cordis Greg.
sic opus in publico quatenus intencio
maneat in occulto ut et de bono
opere proximis prebeamus exemplum et tamen per
intencionem deo qua sola placere querimus
semper optemus secretum Ecclesiastes ...
vos bonum facere debemus abscon
dere a favore hominum scilicet elemosinam
oracionem ieiunium Primo Mt 6° Cum
facis elemosinam noli tuba cane
re ante te tuba rumoris iactan
cie appareat sicut ypocrite faciunt in

honorificentur ab hominibus. Amen dico
vobis, receperunt mercedem suam. Te
autem faciente elemosinam nesciat si-
nistra tua quid faciat dextera tua.
Sinistra id est prava intencio, dextera
id est pura dileccio, ut sit elemosina
tua in abscondito pre intencionis
et pater tuus qui videt in abscondito
reddat tibi. Dicitur ibidem: Tu autem cum
ieiunas unge caput tuum id est re-
fice Christum operibus misericordie que subtrahis
membris eius pauperibus offendis
et faciem tuam lava peccata cordis
et corporis lacrimis penitencie purgando ne vi-
dearis hominibus ieiunans sed patri tuo
qui est in abscondito et reddet tibi.

Quod dat velatum vere id est benignitatis

Secundo quia dominus corpus suum dat ve-
latum est in bealsitas omni qui hoc
exigebat cum claritate hoc glori-
ficatum non posset sic mortalis habere
oculus non velata quod patet tribus modis:
a figura legali, ab accidente mi-
nimali et ratione naturali. Primo patet
32 hoc a figura legali Exodus 34 vide-
bant filii Israel ex consorcio sermonis dei
cornutam faciem Moysi timuerunt
prope accedere. Unde posuit velamen
super faciem suam cum loquebatur ad eos.
Si autem Moysi tanta magna ce-
lestis ardoris claritate ex frequenti fa-
miliari conversatione ad divinum
lumine quod videbant humanis oculis
quod cornuta non potuit cla-
ritatis vultus eius videre non velata
sed nimium primo multo magis corpus
christi in resurrexione glorificatum et spirituale
ac dei forme suum nullatenus in-
tueri mortalis oculus potest nisi ista-
lia specie velatum. Secundo patet hoc ex eo quod
accidit mulieri dei Marie quod non po-
tuit sustinere claritatem glorificati. Primo enim
filii dei nisi esset obumbrata car-
ne ante virginis velata maiestas
que spiritu sancto facta est possi-
bilis fuit ad gignendum et eciam ab eo
videri in ventre suo et lactavit
ut mulier et vir quasi. Ecce caro ista
post passionem per resurrexionem
glorificata et ad similem dei clari-
ficata sumitur. Iohannis 17o Clarifica
me pater claritate quam habui priusquam
mundus fieret. Facta est impossi-
bilis oculis mortalium in propria forma
nuda videri nisi esset velata
aliqua specie visibili. Exodus 33o Vidua
... alta assumi et gloriosa et ab-

scondita et invisibilis. Exodus 33o Non vide-
bit me homo et vivet, id est in propria
specie. Corinthios 13o Videmus nunc per speculum
omnibus et in enigmate id est figura panis.
Tercio patet idem ratione naturali, quia est nimi-
a difficultas luminis oculum ad clari-
tatem lucis corporis Christi, cum oculus noster in
angustiis eger et corruptibilis est, illa
vero claritas incorruptibilis et quodammodo
immensa, quia ut dicitur ... et dicit sermo
hec non vero visibilia omnia lumina si-
militudo aliqua videntur ad lumine
et quantum maior fuit de ad lumen
magnum maior tanto limpidiore
et dulcior visio lumen est quam sanguis ...
aliquando videri sicut nudum corpus solis
et non corpus Christi quare cum illo habet ad-
similitudinem ... et incomparabiliter ... non
habet ... corpore, et nisi enim oculus
equalis ... celestis ... filius est neque
illud videre posset sicut non ... nunc
nec dignitatem aut ... oculus ... sed
propter nimiam difficultatem. Secunda obviatio
in spiritualitate corporis Christi propter nimiam
claritatem nequimus in hac vita vi-
dere nudum, videbimus tamen ex su-
a bonitate in voluntate. Amen, reformabit
corpus humilitatis nostre configuratum
corpori claritatis sue. Et sic per illam
claritatem magnificatam et ad maiorem
coniunctionem roboratam possimus videre
dulcius oculis ad eternam dominam corporis
claritatem. Luce 2o Si oculus tuus
simplex fuerit id est intencio cordis pura
totum corpus tuum lucidum erit ad videndum
claritatem Christi. Primo Iohannis 3o Nondum
apparuit quid erimus, quoniam videbimus eum sicuti est. Thobie 11 ... (marginal note: Bib)
quid videtur per superiores oculos
fenestre veritatem intuere debemus ad
... sed hoc nobis in via fruatur
... cum videbimus facie ad fa-
ciem, et hec visio erit nobis in vita
eterna. Amen.

Sermo de festo corporis Christi, quod dat sub specie panis

Venite, comedite panem meum. Proverbiorum 9. Ite primum Cibavit eum pane
vite id est corpore Christi et intellectus. Ecclesiastici 15o
Pro ista formam devocionis diuni
... considerandum est quod dominus dat
id velatum sub specie panis. Matthei 26: Ac-
cepit Ihesus panem et benedixit et ait
hoc est corpus meum. Ambrosius in
... creatoris ... est corpus
salvatoris transformatum sub specie pa-
nis dominus dat corpus suum sub specie
panis ... ratione primo propter collata

vel precedentie a bis abilitate 2° propter
similitudinem significationis sive cognitionis 3°
propter rem ibi significatam similitudine vel
aliter ut quia rectius et magis proprie sacramentum
obmittitur et dicitur sic dominus dat cor-
pus suum sub specie panis propter rationem propter sacramentum
significationis sive cognitionis propter rem presentationis
rationis instructam propter suum effectum
similitudinem. Unde primo pos. 2° loco et in
sermone 14 contra Simonem primo dat cor-
pus suum sub specie propter collatam et preceptis a
bis abilitatem. Sub nulla enim alia specie
tam commode ministrari et accipi posset
a quovis exhiberi et hoc triplici conside-
ratione scilicet quantum ad inveniendum quantum ad
ministrandum et quantum ad conservandum. Primo
quantum ad inveniendum abilior est species pa-
nis quia omni loco omni tempore facilius inve-
nitur quam alius cibus. Item quantum ad minis-
trationem abilior est quia si debet vel non si por-
tari si custodiri commodius fit sub specie
panis quam alio aliquo potest sustineri.
Dicitur enim sicut Gregorius in capitulo ob-
tulit sub pane et vino. 2° dat corpus
suum dominus sub specie panis propter rationem
significationis sive cognitionis et fidem. Sa-
cramentum est enim legis et specie et spe-
cie rei signum quod suggerit nobis rei quod fit
cognitionem et fidem. Augustinus: Signum est res
preter speciem quam ingerit sensibus aliud ex fa-
ciens magis in mentem venire. Signorum au-
tem alia sunt quia naturale artificiale sacra-
mentale. Signum naturale dicimus sicut
calor ignem rubor celi vespertinus
futuram serenitatem. Matthei 16 facto vespe-
re dicitis serenum erit rubicundum est enim celum.
Signum artificiale quam impositionem hominis est et
hoc est duplex. Aliud enim non continet quod
significat ut circulus tabernalis continet vinum.
Aliud continet quod significat sicut vel pulmi-
nar significat plumas et continet eas papil-
lum significat carnes et continet eas. Sic
sacramentalia ex impositione dei sunt et si-
militer duplicia. Alia enim non continent que signant
ut sacramenta legalia sicut serpens e-
neus erectus in heremo significabat sal-
vatorem sed non continebat eum sicut cali-
sppennicum in domini sanguinem vinum quod tamen
non est in illo contentum. Numeri 21° Fecit
moyses serpentem eneum et posuit eum
pro signo quem percussi aspicientes sana-
bantur. Sapientie 16. Signum habentes salu-
tis quod videbat sanabantur sed per
omnium salvatorem. Sic agnus paschalis
et circumcisio sanabant vetus scilicet non
non continebant quia ex se non iusti-
ficabant. Ad Romanos 3°. Ex operibus legis non
iustificabitur omnis caro coram illo.
Item alia sunt sacramentalia quia
ex impositione dei sunt et conti-

nent que sunt ut sacramenta evange-
lica sicut baptismus et eucharistia. Hugo sacra-
mentum evangelicum est naturale elementum
foris sensibus propositum ex similitudine representans
et ex institutione significans et ex sanctificatione
continens aliquam gratiam spiritualem. Baptismus
significat enim purificationem et continet eam
que efficit quod significat scilicet peccatorum remissionem.
Actuum 2° Petrus: Baptizetur unusquisque
vestrum in nomine Ihesu Christi in remissionem
peccatorum. Sic sacramentum altaris significat
corpus domini et continet illud. Et sic propter
significationem panis sub specie eius. Sicut
signo illo panis quod deus posuit ad
significandum corpus. Sed totus est Christus
sic sub signo posito non hominis sicut pas-
tillo sunt occultate carnes. Matthei 26
Accepit Ihesus panem et benedixit et ait
hoc est corpus meum significatum sub
specie panis. Johannis 6° Filius hominis
dabit nobis cibum qui permanet in vi-
tam eternam. Igitur sicut cum video
signum pastillum hominem ut scilicet pastillu
et credo ibi subtemni pane? carnes
nes multo magis cum video signum
positum a deo ut sacramentum altaris
credere debeo ibi sub specie panis esse
absconditum corpus salvatoris nostri.
Est enim magis multa dicitur 2° 3° dat
corpus suum sub specie panis propter rem
ibi significatam similitudine. Tres enim res
ibi signantur scilicet species illa panis que est
sacramentum id est sacrum signum expressa
significans in se illam sub nomine primam rem
signatam scilicet naturale corpus domini quod ibi
continetur. 2ª res corpus eius misticum
scilicet ecclesia que ibi significatur et non continetur
et res est effectus sacramenti mani-
festi primo species panis prime rei
significative id est vere corporis Christi sed similitudine
non ratione sui sed ratione subiecti quod ha-
bent ante consecrationem id est panis qui
prius fuit. Sicut enim ex pluribus et puris
granis panis consistit sic corpus
Christi ex pluribus membris puris et
immaculatis constitit. Canticorum 4° Tota
pulchra es amica mea et macula non est
in te. Exodi 24° tollent simile? Glosa
Dicta sunt ergo Christi hoc sit designus
effectu. 2° species panis est rei signi-
ficante tertie scilicet id est mistici corporis
Christi scilicet ecclesie que est unitas fidelium.
Sicut enim ex multis granis unus constat
unus panis sic ex multis fide-
libus per unitatem ecclesia mortalis unitur
et vinculo caritatis unitur ecclesia
sancta unita consistit. Prima Corinthiorum 10
Unus panis et unum corpus multi
sumus. Hoc secundum quod in pane
corporis Christi unius debetur quoniam est
societatis sive caritatis et unitatis amoris

Hugo

fabat

cal^te

q inter fideles esse debet figuratur
primo grana nobilia 2° sparsa colli
guntur 3° farina conspergitur aqua et
pasta fit 4° ut solidus fiat panis
pasta igne decoquitur. Primum grana
sparsa signant fraternitatem naturalem
Quia omnes de uno primo
parente sumus nati. Secundum pasta que est
farina aqua conspersa signat fraternitatem
sacramentalem quia uno sacro baptismate
sumus regenerati. Tertium panis igne so
lidatus spiritualem qui uno spiritu sancto
adunati sunt per religionem sumus con
gregati. De primo Gen. 45° descende
runt fratres joseph ut emerent frumen
ta in egypto quos ipse humiliavit se fi
lios ut amore naturali quem habuit ostendere
roluit Eccli 13° Omne animal diligit simi
le sibi et omnis homo proximum sibi. De 2° ad
Cor. 4° Sicut nova conspersio sicut estis
azimi id est vini quod per dilectionem sacra
mentalem. Jo. 1° Joh. 2° Hoc mandatum
habemus a deo ut qui diligit deum
diligat et fratrem suum. De 3° Eccli 12° Con
venit farina conspersa et fecerunt panem
id est perfecerunt usque ad dilectionem spiritualem
Joh. 15° hoc est preceptum meum ut di
ligatis invicem sicut dilexi vos. Au
gustinus non ante carnalis sed spiritualis
debet esse inter nos dilectio. 3° species
panis etc. est panis laudis iusti scilicet
quia rei designate id est effectus sacramenti
in anima fideli. Sicut enim panis terra facit
conservat et vitam conservat
Sic panis sacramentalis animam fidelem
confortat ad vitam dimittendam
sacrat ad fastidium mundi faciendum
in vita conservat ad deum semper
laudandum. De primo Ps. panis cor
hominis confirmet ad omne malum
devincendum. Unde diliga te domine
fortitudo mea quia scilicet panisti me dulce
ad bellum etc. De 2° Eccli panem celi de
dit eis ad mundi fastidium faci
endum. Prov. 27 Anima saciata con
culcabit favum. De 3° Eccli 3° pa
nis egentium vita pauperum est
ad deum semper laudandum. Ps. lau
da anima mea dominum etc. Unde psalmus in
fine laudabo te domine semper omnibus
diebus vite mee quia te laudat omnis
spiritus celorum. Laudamus ergo deum
bonum in bona conversatione ut
eum laudemus in eternum. Ad quam eterna
vita nos perducat. Amen. Sermo 109

de festo corporis Christi de substantia panis
tritici

Venite comedite etc. Eccli. Spiritus
comesti etc. Vivent tritico
Osee 14° vel ad desinimento et

tritico etc. Circa formam consecrationis
corpus domini considerandum quod dominus
dat illud substantia panis tritici et
non alterius et hoc propter tria. Primo
propter grani huius precipuam naturalem nobi
litatem. 2° propter fidelium discretionem in
eo significationem. 3° propter corpus suum expres
sam similitudinem. Primo dat dominus corpus
suum substantia panis tritici propter huius
grani precipuam naturalem nobilitatem
quam patet tribus: quia scilicet hoc granum est perfectissimum
quia ad panem convenientissimum et quia ad pa
nem magis nutritivum. Primo granum
tritici est perfectissimum quia hec species sola
inter alias attingit complementum id
est summam puritatem. Nam ut dicunt
alchimia id est artifices in speciebus quibusdam
licet multe species esse videntur tamen u
na est que attingit complementum et alie
sunt diverse ab ea quibus deest complementum
sicut patet de auro. Et id omne metal
lum per generatione materie manet dicunt
ut figuratur. Sic etiam videmus de gene
re hominis sicut procreatur. Sic ego et aliam no
bilitatem video simpliciter et absolute panis
triticeus est panis propter excellentem
puritatem sue nobilitatis. 2° granum tritici
est ad panem convenientissimum quia competit
sanis et infirmis et omni animali pane
comedenti animalibus ut patet in multis
bestiis ut patet in catulis magis
appetunt panem triticeum quam alium et li
benter eo vescuntur. Et iste panis triti
ceus vere est panis propter omnes convenientes
de nobilitate. 3° granum tritici est
ad panem magis nutritivum quia puritate
naturali competibilitate sua et fructuosi
tate sui materie membris adheret
nutrimenti et inde sumptum et quo
adheret tanto magis nutrit et confor
tat et panis triticeus vere est pa
nis et granum eius precipue et nobilius.
Et hac ratione congruum est ut nobilis
simum corpus quod nobilissimus panis
filius dei dedit sub specie no
bilissimi panis scilicet tritici. 2° dat
dominus corpus suum sub specie panis tritici
propter fidelium discretionem in eo significatam.
Sicut enim tritici semen triplicem statum
habet eo quod ita et fidelium in ecclesia triplex
status ecclesie distinguitur. Tritici
enim granum vel spica quod stat magis
vel 3° quod granum separatur a paleis vel
3° quod grana iam purgata locantur
in granarijs. Sic inter fideles re
differentia sunt sicut in propugnaculo cum pecca
tores primum signatur per triticum stantem
in agro. Secunda purgatio purgata que

purgatum a paleis 3° purgatum a granis
que boum [illegible] sunt destillant
optima dilectionem predicatorum Secundo
sequitur purgationem panis 3° cumque
eternam beatorum. Sexto Job 37° fru-
mentum desiderat nubes et nubes
spargunt lumen suum quod illustrat cuncta
per circuitum. Glossa. Ecclesia sit frumentum
dei celestibus horreis reddendi. Fru-
mentum nubes desiderat quia claris
predicationem sanctorum predicatorum exoptat
nubes lumen spargunt quia predicatores
sancti exemplo vite et bene agendo et loquen-
do dilatant nubes autem cuncta per cir-
cuitum illustrant quia predicatores usque ad
fines illuminant. Secundo Judicum 6°
cum gedeon excuteret et purgaret fru-
mentum in torculari ut fugeret madian
apparuit ei angelus domini. Gedeon elec-
tum corpus significat qui ut sub
bona fuit accione vanitatis indicii
et confessione que purga cor suum a vicio
paleis segregat. Hinc angelo apper-
quia per tam pio opere celestis consolatio-
nem et divina gratia demonstrat et spiritualia
nos confirmat. Ecc. 2. Qui timent
deum preparabunt corda sua in conspectu
eius sanctificabunt animas suas. Decimo
Job 4° Inaerepacio domini ne repleas
et ingredietur in huiusmodi sepulchrum
i loculum tibi in regno dei spatium et
inserere acervus tritici in tempore suo
i certamini multitudo beatorum. Luc. 3. Venit
fortior me post me cuius ventilabrum
in manu sua et permundabit aream
suam et congregabit triticum in hor-
reum suum paleas autem comburet
igni inextinguibili. 3° dat deus corpus
suum sub specie panis tritici quia corporis
sui expressam similitudinem. Triticum enim
quibus tribus modis considerari potest
ut iacens in acervo ut crescens in agro
ut in panis supplemento penes primum
modum sic corpus christi ut virgo
gine conceptum penes 2m ut in nobis
terminis passum penes 3m ut in
celo glorificatum. Primo nos christi inte-
rim honorare. In 2° pater laudatur
in 3° cum bonis delectatur. Septimo Can-
tico venter tuus sicut acervus tri-
tici vallatus liliis. Venter corpus
dicte virginis. Luc. 11°. Beatus venter
qui te portavit. Acervus tritici
munda membra christi in confirmata
in utero purgata ab omni lilia decor omnis
de castitate qua ornantur membra
et sensus dicte virginis. Secundo Johannis
12° Nisi granum frumenti cadens in

terram mortuum fuerit ipsum solum manet
si autem ipsum mortuum fuerit mul-
tum fructum affert. Christus in morte suam gentes
quam de morte eterna redemit.
3° Job 4° Comedat suam confectam
in nobis deus quod ait adhuc pec-
catores essemus christus pro nobis mor-
tuus est. Christus quod deus dedit sicut granum
frumenti per esca quod sub mistica specie
specie panis confirmat corda hominum. Decimo
Zach. 9° Quid bonum eius et quid pulchrum
eius nisi frumentum electorum. Et quid pa-
nis pulcherius dulcissimum et no- zach
bilissimum corporis christi in regula beatorum
hunc sciendum quod habebat in se omne
bonum omnem deliciarum paratum omnem desiderii
sapore quatenus replet omnem bonorum
sanitatem et eternam suavitatem. Decimo
Gen. 49° Aser pinguis panis eius
prebebit delicias regibus pro in
dulce. Sapientie 6° Paratum panem
de celo prestitisti eis sine labore omne
delectamentum in se habentem et omnis sa-
poris suavitatem. Prima Cor. 2° Oculus
non vidit auris non audivit in
cor hominis ascendit que preparavit
deus diligentibus se. Decimo Prov. lau-
da nobis semper et quando posuit ei
et adipe frumenti. Item vidit
via mea domini et qui replet in bonis
desiderium tuum. Jer. 31 Inebriabo a-
nimam sacerdotum pinguedine et
populus meus bonis meis adimple-
bitur. Cap. 16° Panem tua et dulce-
dinem quam in filios habes ostendebas eis
et deservientes uniuscuiusque voluntati
ad quod quisque volebat convertebat.
Decimo Luc. 14° Beatus qui manducabit
panem in regno dei sicut in omnibus bo-
nos securum sine fine fruitionem
Psalmo 62° Inebriavit deus in dexteram
suam sicut desiderio tuo Ultra etiam
inimicos tuos et sicut viderunt filii ali-
eni vinum tuum in quo laborasti i-
tem qui congregavit comedit et
qui comportavit bibit in atriis
sanctis meis hic comedunt et
bibunt mali cum bonis ibi erunt
mali sub eterno medio et boni in se-
creto eterno in convivio pro Adim-
plebis me leticia cum vultu tuo
delectationes in dextera tua usque in
finem. Amen. De mobilibus mirabilibus
in corpore christi [illegible] sermo 9us

Venite et videte opera domini.
Mirabilia opera tua
domine et anima mea cognoscit nimis
[illegible] vel aliud [illegible] de mirabilibus

operibus dei nisi signis. 3m princi-
pia sciam divina corporis nondum
sunt divina miracula operationis tam sig-
na miraculosa divine virtutis. Hec sig-
nificabilia consideranda sunt in triplici.
Primo in divina corporis consecratione
2o in eius possessione 3o in participa-
tione. Cum enim corpus domini consecramus
2o possidemus 3o participamus. Primo in con-
secratione divina corporis consideranda sunt
et credenda tria miracula signa divine
operationis. Primum est quod ibi est sub specie pa-
nis est verum corpus Christi. 2m quod tota substantia
panis mutatur in corpus Christi. tota substantia
panis manet quod incognita panis
accidens. Primum est miraculum 2m est quod tota
substantia panis mutatur in corpus domini
3m quod mutatur in corpus Christi tota substantia
panis. Ista mirabilia 3m mirabilissi-
mum de primis duobus sicut hic dicam
de 3o in sequenti. Primum miraculum significationis
sanctificatione sacramenti altaris est quod
sub specie panis est verum corpus Christi quod
dignum sumpsit. Hoc probatur tribus modis
primo testimonio fidedignorum 2o ratio-
ne signorum postmodum 3o demonstra-
tione miraculorum. Primum probatur primo mirabile
testimonio fidedignorum. Primum quia lex dicit
Deut. 19 in ore duorum vel trium tes-
tium stabit omne verbum. Audiamus
ergo testes veraces et videamus si sufficiant. Ecce
Augustinus accedit verbum ad elementum et
fit sacramentum. Hoc est dei verbum quod
in sacrificium profertur super pane et
mox fit sacramentum sanctum corpus salva-
toris sub specie panis. Item Augustinus
Hoc est quod omnibus modis probare contendimus
sacrificium ecclesie duobus constare visibili
elementorum specie et invisibili carne
Christi et sanguine sicut et persona constat
ex deo et homine. Ambrosius. panem istum
quem sumimus in misterio utique illum intelli-
gimus qui manu spiritus sancti formatus
est in utero virginis et igne passionis
decoctus in ara crucis. panis enim
angelorum factus est cibus hominum. Gre-
gorius. quam magnum atque pavendum est misteri-
um aliud videre et aliud intelligere. Figura
panis et vini videtur et sacramentum corporis
Christi et sanguinis Christi creditur. Eusebius
Vere unica et perfecta est hostia fide
estimanda non specie neque exteriori re-
pendenda visu sed interiori intellectu. Hinc
celeste confirmat auctoritas [illegible]
[illegible] hoc est corpus meum. Recedat
ergo omne infidelitatis ambiguum quod de
cum auctor est muneris ipse est eciam
testis veritatis. 2o probatur idem ratione
signorum postmodum. Ita [illegible] corpus
est verum ita esse ut signatum est

est ante re signum duplex. signum est
dei hominis artificiale. dei sacramentale
Signum positum hominis. 2m [illegible]
hominis significat et est duplex. Nam aliud non
continet quod significat ut circulus vini
aliud continet quod significat ut pastil-
lum quod significat cineres et continet cine-
res intus absconditos sibi. Signum
positum dei quod est sacramentum. Sed impo-
sitionem dei significat et est eciam duplex.
Nam aliud non continet quod significat ut
sacramenta veteris legis. Secundum [illegible] sig-
num impositionem dei rem sacram sub signo
dominum et vere continet illud ut accipit
istius panem et [illegible] hoc est corpus
[illegible] signum manifest [illegible] species panis
et vini erit corpus salvatoris.
Ecclesiastici 36o Innova signa et immuta
mirabilia. quasi dicat quod vetera signa non conti-
nebant gratiam quam significabant sed no-
va que continent que significant. Augustinus
ideo dicuntur sacramenta quia in eis res
signa. quia in eis aliud videtur aliud
intelligitur. quod videtur speciem habet corporalem
quod intelligitur fructum habet spiritualem
sub specie panis et vini quam videmus
res invisibiles id est carnem Christi et sangui-
nem honoramus. Deinde super sermone
nono [illegible] Idem de
[illegible] Ecclesiastici 33o signa
[illegible] sunt [illegible] terribile. Paschasius Nemo qui sanc-
torum vitas et exempla legit ignorat quod se-
pe corpus et [illegible] Christi et sanguinis sacramenta
propter dubios [illegible] propter ardentes a-
matores visibili specie magni vel pueri
forma aut in carnis et sanguinis co-
lore monstrata sunt ut quod latebat
in misterio pateficeret in miraculo
ut [illegible] Basilio in die pasche divina
misteria celebrante Hebreus quidam se
[illegible] volens explorare misterium quod vidit in-
fantem partiri in manibus Basilii
et communicantibus omnibus porrigi venit
ipse et data est ei hostia vere caro facta
et [illegible] reliquias [illegible] in domum suam
et ostendit uxori sue narrans que ipse
oculis viderat credens ergo ait vere
horribile et admirabile est christianorum
sacramentum. In crastino venit ad Basi-
lium et baptizatus est cum omni domo
sua. Item quidam presbiter [illegible] Eugisius
nomine religiosus valde qui cum
[illegible] dicere [illegible] cepit [illegible]
[illegible] ut sibi monstra-
ret naturam corporis et sanguinis Christi. Ver-
go dies ut idem more solito divina
celebraret et post agnus dei panem

genus creator mg(ister) et redemptor
omnipotens deus pandem in exiguo in
g(?) visio qui nam corpus x(rist)i ut
michi liceat eum p(er)spicere in for(m)a
pueri quem olim filius virginis
extulit vagiente. Et ecce ange
lus eundem de celo veniens ait
Surge presbiter si x(ristu)m videre placet
adest p(re)sens corpus vestitum amictu
q(uo)d et sacra puerpera gessit ac presbiter
pariter surgens vidit sup(er) aram
puerum sedentem cui angelus exim(?)
p(ri)mum videre placuit q(uod) subsistere panis
verbis sacrasti misticis. Nunc oc(u)
lis inspice et tracta manib(us). Tunc
sacerdos celeste munus sumpto q(uo)d m
ira dia e ulnis tremeb(un)dis puerum
accepit et pectus pectori suo pectori
iunxit. Deinde p(er)fusus in amplexu dat
oscula dulcia deo et suis labiis p(re)s
sit pia labia x(rist)i. Quib(us) ita peractis
restituit p(ri)mum mactatum et rursum
summo p(re)cavit depec(ator?) dum indig
ne ut eum in p(ri)stinam formam et surgens
gens invenit corpus x(rist)i in formam prio(rem)
remeasse et sic sub specie debita commu
nit eidem. Secundo nota le signum in co(n)
secratione sacramenti altaris e q(uo)d
substantia panis mutatur in corpus x(rist)i
q(uo)d surgere de vigne(?) Et ho(c) sic verbu(m)
dei p(ro)bate q(uo)d p(ro)bat tribus modis fieri
posse p(ri)mo ap(er)tum a p(ro)p(r)ietate sibi q(uo)d
cum x(ristus) s(ubstanti)am unam in aliam co(m)muta
vit. 2o amori 3o amaior(?) p(ri)mo a
p(ro)p(ri)etate sibi q(uo)d res [illegible] p(ro)p(ri)e s(ubstanti)am
unam in aliam mutat 3o amaiori
q(uo)d vi(rtu)m dei multa maiora fa(cit) p(ri)mo
verbum dei mutat s(ubstanti)am panis
in corpus x(rist)i q(uo)d p(ro)p(ri)e as(?) q(uo)d q(uo)d
unam s(ubstanti)am in aliam commutavit
Hinc l(egitu)r Joh(annis) 2o Et dn(u)s vocatus
ad nuptias deficiente vino iussit
ydrias impleri aqua quam p(ri)mus in
vinum convertit. Et s(equitur) ibi h(oc) fecit
initium signorum ihesus et manifestavit
gloriam suam. Sicut g(ratia) in nuptiis
aquam in vinum potuit convertere sic ipso
facto pane(m) in corpus suum et vinum
in sanguinem commutare [illegible] c(on)su(?) [illegible]
est medium. Unde sicut ibi ita et hic
sibi filius p(ro)p(ri)e v(er)bis s(u)is obedit
effectus. 2o p(ro)b(at) idem amori eo
q(uod) res que minus p(ote)nt q(uam) verbum
dei s(ubstanti)am unam mutant in alter(am)
Unde s(e)c(un)d(um) q(uod) p(ro)videntiam dei mutatio
nes rerum tribus modis fieri voluit
preter quas verbo suo facit s(ed)
certe na(tura) agit [illegible] Sicut una

s(ubstanti)am mutat in alteram ut patet
in vitrifice q(uo)d vilem cinerem i(n) p(re)
clarum et nobile mutat vitrum q(uanto)
multo magis [illegible] x(rist)i pot(est) pane(m)
in corpus eius ac vinum in sanguinem
co(n)v(er)tere. Sermo dei p(ro)bate plu
rimis est. nec dicat ei quisq(uam) ut
quid ita fac(is). Eusebius invisibilis
sacerdos visibiles creaturas in s(ubstanti)am
corporis et sanguinis sui verbo suo se
creta p(ro)p(ri)etate convertit. Item natura
mutat unam s(ubstanti)am in aliam sicut
in vite aq(ua) mutatur in vinum et ope
apium succus florum p(er)acta ne
mutatur in favum. Ergo nobis
quis panis q(ui) manducatur cotidie
p(er) naturam mutatur in carnem q(uanto) multo
magis virtus verbi x(rist)i mutare
pot(est) panem in s(ubstanti)am corporis sui
Damascenus. Sicut panis et
vinum transeunt p(er) nutrimentum in
corpus hominis et non manducatur corpus
ita panis altaris et vinum virtute
consecrationis transeunt in corpus et sanguinem
x(rist)i que p(ri)us erat. Item gratia ho
mines mutat s(ubstanti)am virgam mate
riam. Unde moyses p(er) gratiam s(ubstanti)a
lem mutavit virgam in serpen
tem et aq(ua)m in sanguinem q(uanto) multo
magis virtus x(rist)i mutare pot(est) pane(m)
in corpus et vinum in sanguinem eius i(n)
Ambrosius Virgam tenebat moyses
p(ro)iecit mortua et facta est serpens. 2o
videmus p(ro)phetiam gratiam mutata
tamen eo q(uod) natura et maioris est
potencie gratiam q(uam) natura q(uod) s(i)
tm valuit benedictio humana ut na(turam)
converteret q(uod) dicemus de ipsa factoris
divina ubi ipsa uti salvator operatur
Et sic 3o quis q(uo)d pot(est) fieri q(uo)d panis
e corpus x(rist)i [illegible] consecratione q(ue)
fit x(rist)i sermone. 3o p(ro)b(at) idem amaiori
q(uo)d vi(rtu)m dei multa maiora fa(cit) et sic
pot(est) ipsa q(uo)d pane in corpus x(rist)i mu
tat. Hinc in p(ri)ncipio erat verbum
Omnia p(er) ipsum facta sunt et sine ipso
factum est nichil. Eugenius Sicut ad
nutum pa(ri)entis d(omi)ni repente ex nichilo
substitit excelsa celorum p(ro)funda ce
lorum p(ro)funda fluctuum vasta terrarum p(ro)
pietate eterna facta sunt ubi p(ro)p(ri)e v(er)bi
sui defectus q(uo)d multo ma(gis) [illegible] de
nichilo facere nova creata q(uo)d s(ubstanti)am
que iam est mutare in aliam. Ambrosius
De mis(teriis) quod m(odo) [illegible] q(ue) q(ui) non
erant sunt. Sermo i(gitur) qui potuit ex
nichilo facere q(uo)d non erat nonne
pot(est) ea que sunt mutare in id q(uo)d non
erant. Non enim minus dicere novas

Eusebius

Nota mutat

Damascenus

Gratia mutat

3o p(ro)b(at) a ma(io)ri

Eugenius

Ambrosius

[illegible] p(ro)b(at) ... a p(ro)p(ri)etate sibi

2o p(ro)b(at) a b(?)

A(?) [illegible]

[illegible] de tribus modis fieri
p(ro)prie v(er)bis [illegible]

qua immutacio realis nat[uralis]. Et sic quod erat
panis ante consecracionem, iam corpus Christi et
post consecracionem quod sermo Christi
immutat creaturam et in aliud sub panis
immutatam in melius sub [illegible] virtute
verbi dei etc. quod patet homo non mu-
tatus oculis nec bursis non [illegible]
nec permissione gusti sed de mala vita
in bonam. Et quia multi apud deum
possunt. Supplicat rogans et in-
nos immittet et quiescat [illegible] in ma-
gnis bonitatis sue impetret graciam
et in futuro gloriam amen. De 3o

mirabili quod fit in [illegible] Chrysostomo (?) primo

Venite quoniam videte et mirabili-
ter [illegible] 3m mirabile [illegible] mira-
bilissimum signum in consecracione factum
[illegible] est quod mutatur in corpus Christi totum
panis substancia sic tamen quod manet panis
accidencia i. color odor sapor et huius
corpus Christi [illegible] et in suis sensibus
obiecta quod [illegible] in consecracione mutatur
panis in Christi corpus iam supra probatum
est. Et quod manet accidens [illegible]
sensibus patet. Talis mutacio est sup-
nalis et dicitur [illegible] conversio sive [illegible]
[illegible] quod [illegible] et [illegible] non invenit
in natura quod tamen divina virtute in hoc
sacramento possit fieri [illegible]
ut [illegible] prima [illegible] gratia [illegible]
tali [illegible] designacione spirituali [illegible]
tacione nat[urali]. Et panis mutatur et accidens

eius manet. Prima similitudo quod substancia panis
in corpus Christi possit mutari ita quod acci-
dens maneat [illegible] gratia [illegible]
est quod [illegible] Et [illegible] dicit [illegible] Helisens (?) [illegible]
sal mag[illegible] amaras et [illegible] in dul-
ces [illegible] conversione [illegible] considerranda
sunt sub quibus [illegible] operans et
operatum. Continens est spes illa sine
claritas aque exterior. Contentum
amaritudo interior. Operans [illegible]
[illegible] operatum [illegible] dulcedo
aque. Primum sub continentes i. spes
sine claritas exterior aque manet.
2m sub contentum i. amaritudo inte-
rior transit atque mutatur [illegible] sub [illegible]
patum i. dulcedine [illegible] operans [illegible]
operans i. per graciam [illegible] Et [illegible]
[illegible] i. mutacione panis in Christi corpus [illegible]
in [illegible] continens i. spes exterior manet.
2m sub contentum i. substancia panis interior mu-
tatur [illegible] sub in corpus Christi et [illegible]
sub [illegible] operans i. per verbum dei [illegible]
[illegible] sunt [illegible] designacione spirituali [illegible]
[illegible] Et [illegible] dicit Samuel [illegible]
sinnat (?) patere [illegible] mire [illegible]
[illegible] et mutabis [illegible] aliud [illegible]
mutacione sua conversione [illegible]

consideranda sunt sub quibus [illegible]
[illegible] operatum [illegible] homo
exterior [illegible] et [illegible] Et homo inte-
rior [illegible] veneno [illegible] et [illegible]
[illegible] per [illegible] dei [illegible]
corpus manente exterius amaritudo
et langwor [illegible] interior in dulcedine
et sanitatem [illegible] sub spes
corpus exterior manet. 2m sub amaritudo
[illegible] interior transit [illegible] in dulce-
dine et hoc [illegible] 3m sub [illegible] dei et sic in-
[illegible] est [illegible] panis i. corpus
Christi. Exemplum Ad [illegible]
[illegible] celebranda [illegible] virtute divine bo-
nitatis [illegible] et quod tibi nomine
et impossibile esse non [illegible]
[illegible] terrena [illegible]
[illegible] virtute [illegible]
[illegible] nova [illegible] dignitate [illegible]
[illegible] totum et [illegible]
mutatur. [illegible] sub [illegible]
[illegible] nat[urali] [illegible] quod [illegible]
[illegible] substancie et [illegible] vel [illegible]
[illegible] mutatur [illegible] in
[illegible] vivum. [illegible] mutacione
[illegible] sunt possimus
[illegible] et [illegible] sub testa [illegible]
[illegible] exterior et [illegible] sub [illegible]
[illegible] substancia [illegible] interior et [illegible] sub [illegible]
et [illegible] sub [illegible] pulli vel [illegible]
pulli vivi [illegible] sub testa sive [illegible]
exterior manet. 2m sub [illegible] sive
substancia interior transit et mutatur i. [illegible]
[illegible] pulli vivi et [illegible] 3m sub ope-
rante natura. Et [illegible] similitudo quod testa
[illegible] manente exterius
[illegible] sit [illegible] quod non est [illegible]
[illegible] vivi pulli integrum corpus
testa velatum. Sicut ergo in hac re
[illegible] sicut [illegible] altar
[illegible] sanctus [illegible] omnipotem
[illegible] est [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] plenum
Et [illegible] sicut columba de ovo
manente testa exterius corpus pulli
[illegible] mutando [illegible]
[illegible] manente specie panis exterius [illegible]
[illegible] interius [illegible]
corpus Christi [illegible]
[illegible] vobis [illegible] Christus
dei [illegible] sicut duas
[illegible] dicit [illegible] panis
substancie [illegible] vel [illegible]
[illegible] interius [illegible] testa
manente exterius [illegible] panis
in altari una hostia panis vel [illegible]
[illegible] sive mille vel plurimas
manente specie panis exterius

ad Paul

vin

spiritus sanctus eas repente in corpus
christi nectens sua virtute in corpus christi
convertit. Augustinus cum panis primum
hostie ad altare visibili specie produ-
catum non tamen sanctificatum ut sit tam dig-
num sacramentum nisi operante invisibi-
liter virtute dei. Anima sicut de virgine per
spiritum sanctum veraciter christi sine coitu
est formata ita per inde de substantia pa-
nis invisibiliter idem corpus christi conficit
Attende quod dicat de substantia panis non
quod sit materia corporis christi sed quod panis con-
vertitur in corpus christi. Hugo. Corpus domini
corpus de virgine sumptum. Consumi secundum ma-
teriale fieri. Hic modo non dicitur e ad
invisibile actum sed panis per verbum
dei et spiritum eius inmediate conficitur quod fiat
per virtutem divinam quam nullus videt et spiritus
sanctus cum se operantibus ad quisitionem
non prodeat. De dilatacione conversionis voluntatis
Ecclesiasticus iudicavit faciem suam sig-
natam et noluerunt converti. Hec conversio
sit impinia e angelus cum sit assig
in primo longa consuetudo peccandi et
incredulitas dementibus dei et predic-
atoribus. Decimo Ezechielis 18 com
lesionem eius ad conversionem cum lex
custodia est. Iere. 13. Si mutavit
ethiops pellem suam aut pardus
varietates suas et vos poteritis benefacere
cum didiceritis malum. Glosa. Consuetudo
ad conversionem inventam tristis est quod
hominibus impossibile est deo est possibile
ut ethiops vel pardus in legem pec-
catores suam varietatem per conversionem mutare
videantur sed deus in illis operatur. Augustinus
volebam me domine et suspirabam ligatus
non ferro alieno sed mea ferrea vo-
luntate. Velle in meum tenebat inimi-
cus et inde michi catenam fecerat
et constrinxerat me quippe ex voluntate
perversa facta est libido et dum servitur
libidini facta est consuetudo et dum consuetu-
dini non resistitur facta est necessitas. Secundo
presumptio. Psalmista. Fecerunt sibi viros de
spiritibus inscrutabilis suis quod dicunt corde
dissolute non faciat bene deus et non
faciat male. Glosa. Tollunt deo provi-
denciam putantes quod nec bonis bo-
num nec malis mala possit reddere sed omnia
sic regitur. Quod dicit insipiens in corde
suo non est deus sed iustus iudex qui
videret peccata vindicaret. Tercio sit
et abhominabiles facti sunt. Tercio. Osee
non dabunt cogitaciones suas ut re-
vertantur ad deum quia spiritus fornica-
cionis in medio eorum est et deum
non cognoverunt quod de anima spiritus ma-

ligna est obsedit eos et exercitat
ut dominum non cognoscat et immissio-
nibus falsis seducat ne converti
non possint. Genesis 29. Permissio ne-
cessaria multos perdidit. Genesis 34.
egressa Dina ut videret mulieres
regionis illius. Vidit ea Sichem
princeps terre id est dyabolus adamavit
rapuit oppressit dormivit cum ea et
conglutinata est anima eius cum ea
tristemque blandiciis delinivit. Anima
nimia peregrinatione peccati longa vi-
tam false spirituali. 3 Reg. 22. quinq
eas egressus spiritus ait ego deci-
piam Achab. Egrediar et ero spiritus
mendax in ore omnium prophetarum eius quod
dicebat regi ascende in Ramoth Ga-
laad et vade prospere et tradet dominus
inimicos tuos in manus tuas et in
hoc deceptus est. Augustinus in persona quod
possit cum cum sagitta inter pul-
monem et stomachum regem et Acha-
ab mortuus est. Expositio. Et quamvis ob
predictas causas indurator conver-
sio sit tamen deo omnia possibilia
sunt qui potens est de lapidibus
suscitare filios Abrahe et de suspi-
riis gaudens est ut spiritus sanctus virtute
creatam pacem in corpus suum convertit ita
nos in scilicet peccatis ymaginibus bonitatis
sue et misericordiae sue convertat in scilicet
ut simus cum ipso in gloria per
gratiam et infinito. De 3 bus mirabilibus
in corpore christi possibile sunto 3°
Venite quam videte et mirabilia
opera dei cum, sed de tribus mirabilibus
signis divine operacionis que considerant
in divina corporis consecratione quam de
est de tribus mirabilibus que circa fuit vir-
tute et persone consecrationis. Tractat-
dum in eiusdem corporis possibile id est dum
per consecrationem iudicat certius
nobis christus primum mirabile est quod
tam magna res continetur sub tam parva
specie panis et quod vinum et idem
corpus est in pluribus locis cum partes sunt
est divisum sed manet ipse omnibus
secundum mirabile signum considerandum in pos-
sessione divina corpus est quod tam mag-
nus sub specie et integer corporis christi continet
substantiam parva specie panis. Et hinc
mirabiles vel per et vasi assignantur
prima est de mira magnitudine sapientie
christi sicut tante rei sed spiritus sanctus
videmus enim quod artifices quanto sunt
maiores sapientiam picturas tanto
sculpunt ymagines subtiliores et
sed artificibus offertur materia genera-
lis metalli valde parva et viget

mea ymago fieri subtilissima minus
subtilis artifex videbitur quod eam fa-
cere non possit quam tam magis subtilis
in arte speciale faciat sic sicut ad
demirandum incomparabile fuit filii sa-
pientia subtilissima persone sue facere
faciat totum corpus suum. Unde super Io.
Spiritus sanctus dicitur esse subtilis non n
fuit ei tam subtilem preter panis
in altari ponere quin sciat et possit ea
in eum corpus condere. Luc. 1. Non sit
hoc an ergo quia virum non cognosco
Unde angelus Spiritus sanctus superveniet
in te. Et in quantum quo panis
fiat corpus Christi magis tamen prius dictum
ubi et ego sum spiritus sanctus superveniet
et ipse faciet hoc que super naturam
sunt et super intelligenciam. Tertia racio
addendum est sumitur a potencia Christi
cum ipse deus quidem erit ut filius
dei per unionem hoc ut filius hominis
in persone unitate. Unde super illud data
est michi omnis potestas in celo et in ter-
ra Ambrosius super illud verbum angeli hic
erit magnus et filius altissimi vo-
cabitur. Non ideo erit magnus quod an-
te virginis partum magnus non fuit sed quod
potestatem quam dei filius eternam habet na-
tus erat ex tempore accepturus. Unde
sicut in una persona ita in una po-
testate conveniunt dei et hominis filius
sed dei filius verum prius illa ha-
buit potenciam quam in una parte cor-
poris opere spiritus sancti de virgine reparata
vestimentum se et illa se induisset. Sic
Io. verbum caro factum est et habitavit in nobis
quod sicut nam potestatem dedit hominibus sicut
possit facere corpus suum esse sub mi-
nima specie panis per duas [illegible]
magnitudine. [illegible] speculum ut
dicit Augustinus et Papinius. Et [illegible]
nota quod magna ymago tamen expres-
se et tam integre apparet in parvo
speculo sicut in magno. Magnum in
duobus [illegible] in speculo esse [illegible] verum
corpus Christi tam integre esse sub parva
specie panis sicut sub magna
[illegible] Tertia racio addenda est
sufficiens tamen ad [illegible] sacramenti
[illegible] sacramenti est [illegible] fidelem
[illegible] malum [illegible]
[illegible] consentire. Causa [illegible]
sufficientes est corpus Christi [illegible] ut ta-
[illegible] esse [illegible] sed
magnum quia sublimitas equaliter
[illegible] sic [illegible]
[illegible] in sacramento [illegible] eum [illegible]
sit [illegible] totum corpus [illegible]
[illegible] sanguis [illegible] commixtione
[illegible] et deitas integra

per unionem unde dicitur est Christus plena
vacatione [illegible] et confor-
tandi etiam. Exo. 16. Qui minus
collegat non repperit minus de manna
quam qui plus collegat. Hylarius Ubi
pars est corpus ibi minima pars sacri
ibi est totum corpus eadem [illegible] est
[illegible] corpore domini que in manna
quam [illegible] figura prefuit. Deque [illegible]
qui plus collegit non habuit amplius
neque qui minus paravit inde [illegible]
minus. Non enim est quantitas visibilis
in hoc estimanda misterio sed virtus spiri-
tualis unde qui multum vel parvum
vel magnum panis [illegible] non
habet [illegible] quam verum corpus domini [illegible]
non [illegible] minus quam integrum corpus [illegible]
[illegible] est. Angelus [illegible] et [illegible]
[illegible] Secundum [illegible]
[illegible] corpus domini est quam verum et corpus
et [illegible] hostiis impli-
cibus porcionibus et hoc [illegible] modis
primo [illegible] secundo [illegible]
tercio [illegible] primo
[illegible] quod corpus [illegible] esse in pluribus
locis [illegible] primo ad [illegible]
[illegible] non est michi [illegible] in vobis
dicit dominus et munus non suscipiam de
manu vestra ab ortu [illegible] solis usque
ad occasum magnum est nomen meum
in gentibus et in omni loco sacrificatur et offer-
tur nomini meo hostia et oblacio munda
[illegible] loca plurima [illegible] et unam
oblacionem mundam fidelium dicit Exo. 20.
In omni loco in quo fuit memoria
nominis mei est [illegible] altare
veniam ad te et benedicam [illegible]
[illegible] domini est [illegible] altari [illegible]
[illegible] in [illegible]
eius hoc fit in multis locis et [illegible]
venit dominus [illegible] ad benedicendum nobis
[illegible] per manifesta [illegible]
filius hominis [illegible] potestatem filii
dei per persone unitatem Ambrosius [illegible]
in [illegible] persona [illegible] que
[illegible] dei et hominis filius [illegible] sicut [illegible]
filius est [illegible] ita
dedit filius hominis ut corpus eius sacra-
mentali esse possit in pluribus locis Augustinus
intelligendum est corpus Christi esse in uno
loco in celo ubi ascendit [illegible]
[illegible] forma humana [illegible]
[illegible] divinitas [illegible] est [illegible]
et eius [illegible] corpus in altari [illegible]
[illegible] celebratur. Innocencius tamquam
[illegible] celeste altari [illegible] ut [illegible]
[illegible] persone sunt in [illegible]
pater et filius et spiritus sanctus ita tres erit
[illegible] unitate persone [illegible] trinitas [illegible]

corpus xpi

corpus et a[n]i[m]a. Sicut igitur christus per humanitatem
divinam tribus modis existat in
sinonimis(?) per communicationem(?) in suis p[ar]s
fiam in homine assumpto per unionem
Volunt ut idem ipse humanam humana
tribus modis in rebus existet scilicet
lo localiter in uno personaliter in alia
in sacramentaliter. Unde sicut per divi
tatem totus est in omnibus
rebus ita per humanitatem totus
sacramentaliter est in quibus locis. [P]ro
probationem vide in[?] invisibilem similitudo
que aiebis in speculo declarat. Nam
si faciei tue ponas plura specula in
omnibus equaliter et integraliter una
facies apparebit. Et si unum speculum
in plura frusta cadat per magis ... ...
per totam facies et in singulis erit.
Speculum multiplicatur ... et
frangatur cum facies manet in omnibus
una nec mutatur. Sic est venerabile
sacramentum christi qui speculum dicatur
et ymago dei. Sap[ientie] vii Speculum
est sine macula dei maiestatis et
ymago bonitatis illius. Si igitur spe
culum id est forma panis in partes plures
dividatur in singulis erit ymago v[er]i
vita divini id est verum corpus christi. Ideo
singuli fideles accipiunt christum in hostiis
et in singulis porcionibus totus est et non
per singulos minuitur sed integer se
prebet in singulis. Et corpus v[er]o in multis
locis simul potest esse. Certum mirabile
signum circa corpus domini est quod licet
sit in pluribus locis vel hostiis aut
porcionibus tamen per partes non est divi
sum sed manet ipse integer et co
mplectum prima ad cor. x° nunquam di
visus est christus quod non est dimi
nuta licet sit in celo localiter in cor
de iusti spiritualiter in multis locis sa
cramentaliter tamen manet ipse conti
nuus. Et est hunc mirabilis vei
ratio ineffabilis unionis hominis et di
vinitatis et verbi. Nam sicut verbum
dei ubique est et totum replet celum
et mundum tamen manens in divi
sum sic dedit corpori quod assumpsit et
sibi in unitate persone univit in
multis locis posse esse et ipse conti
nuum manere. Greg[orius] sicut divinitas
verbi dei una est que totum replet
multis locis mundum Ita in multis
locis et in mirabilibus diebus consecratur

corpus non sunt tamen multa corpora
christi sed unum corpus est illud quod
sumpsit de virgine et quod dedit apostolis.
Divinitas enim verbi que ubi est
replet illud et coniungit et facit sicut
ipsa una est ita veritatis corporis
christi unum est corpus sit in unitate.
Aug[ustinus] ... per manducantes
partes de illo non facimus sed in sacra
mento sit hoc unusquisque accipit
partem suam in sacramento et manet
integer totus in sacramento manet
integer totus in celo manet inte
ger totus in corde tuo totum erat
apud patrem quando venit in virgi
nem implevit illam non recessit
ab illo venit in carne ut eum
homines manducarent et mane
bat integer apud patrem ut ange
los pasceret. Rogandus igitur est dominus
sed nos sicut nostra corpora alimen
tum dimisit ut sic nos semper per ip
sum spiritualiter in caritate muniat et dig
ne nos pascat suo ipsius sacramento
et plena visione sui cum angelis
in gloria. De tribus mirabilibus in corpore
christi perceptione. Sermo xxiiii.

Venite comedite etc. Prov[erbiorum] ix°.
Dicto patet supra de tri
bus mirabilibus divine operationis
considerandum in dominica corporis christi et de
et postea de tribus aliis in eiusdem
corpus possessione. Hic dicendum est de
tribus ultimis mirabilibus con
siderandis in eius perceptione. Pri
mum mirabile signum considerandum
in perceptione corporis domini est quod cum
manducatur non minuitur. Et hoc est
contra hereticos qui dicunt si corpus
christi maneret maius esset id est sicut dicit
autem illud consumpsissent. Hunc igitur tam
mire rei si in consumptibilitas corporis
christi in manducatione sui habito ratio
sit assignari. Prima ratio est continui
tatis ... consumendi. Secunda incorruptibi
litas sui. Tertia infinita cara(?) pascendi.
Prima ratio est quod corpus domini dum ma
ducatur non minuitur est continua po
testas consecrandi. Nam cotidie omnibus
diebus et omnibus fidelium locis et sub
tot hostiis quot sufficiunt fideli
bus verum et unicum corpus christi consecrari
ta eius consecrare possumus ideo

pri[m]o

dum illud manducamus consumitur l
minuitur non valemus. Sed ut in
nobis ea salutis efficax sit virtus af
fore illud manducandi sit continue
refectus comprehendi. Et anima constan
tem fide manducata nequaquam di
minuitur quia quod semper sibi vali
cater integre proveniret ne sacra
mentalis in ecclesia posset deficere sed
in consecrando in forma panis q
sacramentum intendo et diuina
de consecrantis. Hoc publice figuratum
e in panibus propositionis de quibus dicitur
Exo 27 Pone super mensam meam
panes propositionis in conspectu meo
semper. Et quos semper dicitur Levitici 24
accipies panes sex et statues e
os super mensam meam ut sint pani
es in monimentum oblationis domini
per singula sabbata mutabuntur federe
sempiterno. Sic de igne dei dicitur
Levitici 6 ignis in altari meo
semper ardebit quem nutriet sacerdos sub
iciens ligna mane per singulos di
es. Ignis iste numquam deficiet in al
tari sed mensa illa indiget cum pa
nibus et ignis in altari deficiat quod
ergo mensam et deus absit. Sed
umbra deficit in synagoga et veri
tas manet nec deficit in ecclesia
sacerdos et in sacramentum al
taris consecrando nutrit. Et corpus
christi quod in illo semper est numquam
manducacione fidelium deficit / Ter
tio addendum est eius incorruptibilitas (3a racio)
corporis huius. Surrexit et glorifica
tum immortale et immutabile et im
passibile posse corrumpi prohibita non de
bes sed tamen vide cor. Sed cum illud
manducamus non sicut alimenta
alius corrumpitur nec mutatur in corpus
nostrum. Sed inflant nobis sine cor
ruptione sui spirituale nutrimentum.
Hoc figuratum est 3 Regum 17 ubi
pugillus farine in domo vidue
per multos dies alebat totam fami
liam non deficit iuxta verbum He
lie. Augustinus. Cum manducat me
quis dum vivet ipse in me non quod ti
meamus manducare panem istum
fratres ne forte consumamus illum et post
ea quod manducemus non inveniamus
mus. Contra quod manducatur vita
manducatur nec occiditur cum man
ducatur sed mortuos vivificat man
ducatus reficit sed non deficit

vivit manducatus quia surrexit oc
cisus. Huic etiam lapidi comparatur (proprio)
de quo virtus exit ut fantasma
ta fugandi vel inflammaciones sedan
di vel alia sine diminucione sui
Deut. 32 constituit hominem ut su
geret mel de petra oleumque de
saxo durissimo petra autem est
christus prima Cor 10. Sicut igitur gem
ma virtutem suam effundendo non
minuitur sic corpus domini nos pas
cendo non minoratur / Tercio ad (3 racio)
dendum est infinita eius pascendi quod
quot enim ad ipsum accedunt plenam pasci
am sufficientem in ipso inveniunt
Hinc dicitur fons vivus et lux ve
ra. De fonte Gen 2 fons as
cendebat e terra. Ibi dicit Glo
irrigans universam superficiem terre
inspirans corda vitia et (?)
Jeremie 2 dereliquerunt fontem aq
ue vive / De luce Johannis primo Erat lux ve
ra que illuminat omnem hominem veni
entem in hunc mundum. Et ergo
fons terram irrigat et sine sui di
minucione herbas innumeras et ar
bores nutrit. Sic christus eciam
pascit. Item sicut sol non deficit
toti mundo lumine suo communicando
sic nec christus eciam tota pasce
do. Hinc evidens exemplum est
in candela de qua milleties tanta sin
t ignis quamvis ipso non interea
hoc minuitur lumine eius et mul
tos pascens nos se ipso pascit non
deficit prius Oculi omnium in te sperant
domine et tu das escam illorum in tempore op
portuno. Quam aut Ihesus es et tamen tu non de
ficient. Si non manducatur minuitur
Eadem mirabile signum in precioso
corpus domini est quod si non manducatur
minuitur. Admirabile est tamen mire
rei sciendum quod duo sunt corpora mista
ta in hoc mundo. Scilicet corpus misticum
christi et corpus dyaboli sive caput
ad quos pertinent omnes homines mun
di. Corpus christi ecclesia est cuius caput
ipsius mundus et fidelis sponsa cuius
ipse est caput et singule persone fi
delium sine culpa criminali sunt eius
membra. Et omnes qui corpus eius
digne sumunt membra christi sunt
prima Cor 12 Vos estis corpus christi
et membra de membro. Sicut et

corpus unum est et membra habet mul-
ta ita et christus. Item ibidem 10° u-
num corpus multi sumus qui de uno
pane participamus. Corpus dyaboli
eorum unum sicut iniquorum tamquam illius
meretrix et adultera eius ipse caput
est. Et singule persone malorum eius
membra. Job 41° Corpus eius sicut
scuta fusilia compactum squamis se
prementibus. Gregorius corpus dyaboli
sunt omnes iniqui qui quia per obsti-
nacionem duri et per actus fragiles
sentis fusilibus comparantur. Hoc corpus
dyaboli vere compactum squamis se
prementibus dicitur. Quia cum deum singule
sua corruptione quibus valet tergi ver-
sacionibus se excusare conantur et quasi
compactam squamas defensionis ab-
icit ne transfigi sagittis veritatis
possit. Apocalypsis 17° dicit glossa super
illud veni ostendam tibi dampnacionem
meretricis magne. Meretrix ista mag-
na est antichristus omnes mali qui ipse
eius erunt que sedet super aquas
multas et super iam regnat super
malos populos quorum omnium ipse est
caput. Unde sciendum quod sicut corpus
ipse et persona sunt studet membra
dyaboli perdere et membra sua in-
corporare. Unde Actuum 10 Surge
petre occide et manduca. Sic dya-
bolus ipse et persona conantur membra
Christi tollere et incorporare sue membra
vilibus. Unde Petri 1 ultimo. Fratres
sobrii estote et vigilate quia adver-
sarius vester dyabolus tamquam leo rugi-
ens circuit querens quem devoret.
Deuteronomii 31° populus iste fornicabitur
post deos alienos et derelinquet
me. Prima ad Corinthios 6to Nescitis
quia corpora vestra membra sunt Christi.
tollens ergo membra Christi faciam me-
bra meretricis? Absit. ne tamen
nephas faciam quod tamen heu multi
faciunt. Augustinus non possunt simul esse
membra Christi et membra meretricis
nec isti dicendi sunt manducare
corpus Christi qui iam sunt membra me-
retricis. Ecce quod illi mali mali non
manducant corpus Christi spiritualiter.
Et si manducent sacramentaliter
non tamen manducant spiritualiter. Et sic

non spiritualiter manducando corpus Christi
et male vivendo tollunt membra
Christi et faciunt ea membra dyaboli
et sic diminuunt quantum in se est
corpus Christi. Quod enim dyabolo in
malis accrescit Christo decrescit et
corpus eius mistice diminuitur.
Cum digne manducatur a fidelibus
augmentatur. ¶ Certum nota le-
gitur in perceptione dicti corporis
est quod digne manducatur a fidelibus
tunc augmentatur et hoc potest probari
duplici racione et similitudine. Quod primo
probatur illud invisibile ea racione
quod cum manducatur corpus Christi non ipsum
in alium cibum in manducante
convertitur sed ego non me manducans simi-
liter in illud mutatur. Ita mandu-
cante se digne sui corporis misti-
cum membrum facit et sibi unum eum in-
corporans cum suo corpore quod digne me
sumpserit cum eo unum efficiatur. Prima Corinthiorum
10° unum corpus multi sumus qui
de uno participamus. Item 12° Vos
estis corpus Christi et membra de membro.
Augustinus commendavit Christus in hoc sacra-
mento corpus et sanguinem quod et fecit
nos ipsos nam et nos ipsum corpus
ipsius facti sumus. Caro non nostra
carni eius unita et incorporata
unum cum illa efficitur. Osee ultimo
Convertentur sedentes in umbra eius
vivent tritico quia fideles vivent
tritico id est dicti corporis sacramento
quod sacramentum datum vivificat. Christi
quod dat se ibi non in sua luce sed
in velamine. Et convenientes con-
vertentur quia in corpus Christi mutantur.
Secundum patet quod digne manducantibus fi-
delibus commedunt corpus Christi et in
illud mutantur et membra eius
efficiuntur quod corpus Christi digne mandu-
catum augmentatur. Secundo probatur
idem similitudine humane scien-
cie quanto magis homo scienciam
suam aliis distribuit tanto augme-
scit. Matthei 25° Domine duo talen-
ta tradidisti mihi ecce alia duo super-
lucratus sum. Boecius Scien-
cia nobilis est possessio que avara
dedignata possessorem nisi publi-
cetur elabitur et distributa suscepit
incrementum. Sicut dicta pena

incarnata multis mentibus donata
sapientes facit et ipse quandoque qui-
bus sic dum comeditur non minui-
tur sed augmentatur. Eccli. 1o creator omnium
creavit sapientiam ipsam in spiritu sancto et incar-
nari fecit et secundum datum suum prebet illam
diligentibus se et in hoc sapientia dei cres-
cit dum multos in sapientes crescere
facit. Ad Ephesios 4o crescamus in illo
per omnia qui est caput nostrum Christus ex
quo totum corpus compactum
et connexum per omnem iuncturam subministrationis secundum operationem in me-
suram uniuscuiusque membri augmen-
tum corporis facit in edificationem
sui in caritate. De qualitate nostre
preparationis ad sacramentum Sermo xvij

Ante comeditur et Thema
primum. Probet autem seipsum
homo et sic de pane illo edat.
prima Cor. 11o probet id est purget se exami-
net puniet. Item aliud preparate
corda vestra domino primo Reg. 7o Quarto pu-
rum [illegible] sacramentum divini corporis
[illegible] qualitas nostre preparationis
Nam valde iustum est ut adeo
dignum et venerandum cibum sed ad
ipsum dominum non in mente vel in
devotione sed aliquo competenti modo
preparati accedamus. Exo. 19o Sa-
cerdotes qui accedunt ad dominum sa-
nctificentur ne percutiat eos. Sicut
et alibi. Preparatio nostra per melius
considerari sermo in digniter sus-
cipiendi corporis / 2o in hostia pro-
sit panis / 3o in figura agni paschalis
de duobus primis ut hic dici dicitur in
sequenti. De preparatione primo modo
nostre preparationis ad hoc sacramentum
consideratur in dignitate ipsius sacri
corporis nam quia mundissimum est
et deo nimio plenum et virtute nate
est illud suscipienti preparari per
fidei plenitudinem puritatis mag-
nitudinem per devotionis Prima
preparatio est fidei plenitudo ad He-
breos 10 Accedamus cum vero corde
in plenitudine fidei cum vero id est ac
vero intellectu sine errore et plenitudine
fidei id est implena fide credentes quod
non videmus sed sub specie panis esse
totum Christum verum hominem et verum deum
et huius fidei magnum meritum prima Pe-
tri 1o Credentes in Christum quem non
videtis exultabitis letitia inenar-
rabili / 2a preparatio est mundicie mag-
nitudo quia convenit ut vas
sit mundum suscepturum corpus mun-
dissimum. Exo. 16 Sume vas unum et
mitte manna ibi vas unum quod sumitur
et excellet mundum hunc ad Hebreos 9o
dicit apostolus vas illud esse urnam
auream decet enim cor quod cum esse
purissimum per magna mundicia quod ca-
pe celestem. Alex. 3 in sa-
crificiis nihil magis esse potest quam
corpus et sanguis Christi nec ulla obla-
tio hac potior est sed omnes precellit
que cum pura conscientia offerenda est
et pura mente sumenda. Hugo pura
conscientia est que non habet de preterito iusta
occasione accusationis de presenti iniusta
delectatione de futuro nimis iusta volun-
tate. Mat. 27o Joseph petiit corpus
Jhesu et accepto corpore involvit
illud in sindone munda quod sindo-
ne munda Christum involvit qui pura
mente eum suscipit. Hinc etiam
mos ecclesie habet ut sacrificium alta-
ris non serico non panno tincto sed
puro lineo celebretur. Linum vero
que perdunt corporale linum ad can-
dorem intelligitur tria quod faciunt
ad nostram mundificationem. Primo enim
lavatur. 2o torquetur. 3o exsiccatur. Sic
qui ad suscipiendum dominum bene mundus
vult fieri primo debet per aquam lacri-
marum lavari. 2o per opera penitentie torqueri
3o per fervorem amoris dei a carnalium
desideriorum humore siccari. Primo ad He-
breos 10 accedamus aspersi corda a con-
scientia mala et abluti corpus aqua mun-
da id est mundati lacrimis a peccatis cordis
et corporis. Exo. 30 lavabant Aaron et fi-
lii eius manus et pedes id est opera et cogi-
tationes aqua contritionis et confessionis
cum accessuri sunt ad altare ne forte
moriantur. Jere. 4o Lava a malicia
cor tuum Jerusalem ut salva fias usque quo
morabuntur in te cogitationes noxie.
Ps. Lavabo per singulas noctes lectum
id est per singula peccata lectum meum id est conscientiam
lacrimis meis stratum meum rigabo.
Tertio Exo. 16o cortinas tabernaculi
id est ornamenta anime facies de bysso retor-
ta id est de corpore diversis ieiuniis afflicto
et orationibus et huius prima ad Cor. 9o
Castigo corpus meum et in servitutem
redigo. Eccli. 33o Servo malivolo
tortura et compedes mitte illum in
operationem ne vacet. Petrus confabu-
lationes [illegible] 3o [illegible]

tamquam testa virtus mea. q(uia) d(omi)ni
amor ignis purgans sic ab or(dine) p(ro)
nos humore s(an)c(t)um ipse posuit ta
bernaculum suum ad siccandum s(ecundu)m p(ro)p(ri)a
morem, d(omi)ni ut fiat valde incli
templus Can(ticorum) 4o to(ta) pul(chr)a es ami
ca mea et macula non est in te ideo q(uia)
s(u)b(ti)li lota torta et exsiccata. Num(eri) 11o
sanctificamini cras quia edetis carnes
3us p(re)paratio est oratio devota p(ro)p(ter)
peccavit et ve(nit) Job 3o antequa(m)
com(m)edam suspiro. hinc mari(a)
a magdalena et alie devote p(ar)abant
aromata ut ungerent corpus ihesu
Luc(e) 24o Sic nobis necessarium ad te
pus dum p(ro)libata est oratio de
vocio ut quod forte minus pro singulis
p(er)venimus confessione suppleat spi
ritualium aromatum i(d est) orationum oblatio
2us paralip(omenon) 3o magna pars p(o)p(u)li que
sanctificata non fuerat comedit phase
contra quod scriptum est rex ezechias d(icens)
d(omi)nus bonus est propitiabitur cunctis qui
in toto corde requirunt eum et non re
putabitur eis quod minus sanctificati sunt
Greg(orius) quamvis quis p(e)cc(at)o mordeat(ur)
veniali peccandi tamen decreto non habe
at voluntate satisfaciat lacrimis
orationibus consideret de dei misera
tione accedat ad eukaristiam incre
pidus et securus. 4us modus motive p(re)
parationis considerandum in hostia panis
facto id est grana frumenti arte humana
gradatim perficiunt ad panis comple
mentum sic anima peccatrix gratia dei
p(er)ficiat ad bonum statum in quo licet
suscipiat corpus d(omi)ni. De p(re)paratione
ex hostia considerata. Grana ex quibus
fit hostia signant statum peccatoris primo ter
ria Gen(esis) cum d(omi)na et sursum pecca
ta rabiumque distincta Sic peccator
dum est corde qui non vult querere
ad dulce de nunc de sua iniquitate Jere(mie)
5o indurauerunt facies suas sup(er) pe
tram et noluerunt reuerti Item peccator
opertus est quasi furfure peccati Diffi(ci)le
est. Operti sunt iniquitate et impie
tate sua. Idem Jere(mie) 2o qua vilis facta es
nimis iterans vias tuas Item pec
cator d(omi)n(u)s est a p(ro)prio suo caritatis
p(ro)pter ... Osee 10 Diuisum est cor eorum
nunc interibunt Sed granum ad sta
tum in quo sunt in hostia p(er) hunc mo
dum sunt deducta primo grana est
diuisa ... p(er) molam et in minimas
partes reducta 2o a furfure sunt mun

data 3o coniuncta est farina ad in
vicem p(er) aquam et p(er) ignem decocta et
in panem solidata Sic peccator qui
dignus vult corpus christi sumere
debet se p(er) tria que in hiis signa(n)t(ur)
p(re)parare s(cilicet) p(er) cordis contritionem p(er) oris
confessionem p(er) operum dilectionem. De primo
Ysaye 47o tolle molam mole farinam
q(uia) d(icit) fac molam spiritualem de du
obus molaribus considerando misericordiam
dei et iustitiam ad commolandum cordis
tui duritiam misericordiam quasi superiorem la
pidem qui nunc operatur et currit sed
post hanc vitam operari cessabit
ps(almus) Misericordia tua magna est super me
Item considerando iustitiam quasi inferiorem
lapidem qui nunc iacet et quiescit
sed post hanc eterna vita operabi(tur)
et currit Ezechiel 7o iudicabo te
iuxta vias tuas non parcet oculus
meus et non miserebor. Ibid(em) 21o sic
quod cecidit lapis iste conteret eum
ad ro(manos) 11o vide ergo de bonitate dei et se
veritatem Job 4to deus emollivit
cor meum et omnipotens conturbavit me
d(omi)nus cui(us) primum est misereri sed et parce(re)
omnipotens quem sed oportet iuste iudicare
ps(almus) Sacrificium deo spiritus contribulatus 2o
Amos 9o Ecce ego mandabo et con
cutiam domum israel sicut concutitur in cri
bro ubi s(cilicet) furfures separantur a mun
dis imprimis de primo sic per confessionem
munda anima cum ab peccato Ps(almus) tota
confessio et pulchritudo. In 1a Mach(abeorum) 4to
dixit iudas et fratres eius i(d est) confiten
tes. Ecce contriti sunt inimici nostri
ascendamus nunc mundare sancta nostra
Ex(odi) 2o cum timent d(eu)m parabunt
corda sua et in conspectu illius sanctifica
bunt animas suas Glo(sa) felix anima
que cotidie mundat cor suum ut
suscipiat creatorem deum cuius pos
sessione nullus eget bono quia omnium
bonorum auctorem ipse habet Deu(teronomii)
Gen(esis) 18o accelera tria sata simila
commisce et fac subcinericios pa
nes ut s(cilicet) vinculo operum cum illis
commedat Cum ii Rubricam optimum
i(d est) corpus christi vult sumere panis debet
de tribus massis panem digne co
medendo solidare i(d est) ad tres hominum dif
ferentias s(cilicet) ad superiores equales in
feriores veram dilectionem conservare Jad
Cor(inthios) 10 unus panis et unum corpus
multi sumus qui de uno pane et de
calice participamus Aug(ustinus) Qui ac
cipit misterium unitatis et non tenet
vinculum pacis non misterium accipit

ipse sed contra se Mt 20 intravit rex
ut videret discumbentes et vidit unum
non habentem vestem nuptialem id
est caritatem et ait ministris ligatis ma-
nibus et pedibus eius proiicite in tene-
bras exteriores ibi erit fletus et
stridor dentium Idem 5to Si offers
munus tuum ad altare et ibi recorda-
tus fueris quia frater tuus habet
aliquid adversum te vade prius re-
conciliari fratri tuo Glossa si fratrem
lesisti reconciliare ei Si tibi adversa-
rius extitit esto benivolus ut fiat
amicus et tunc offeres munus tuum
ut sit deo gratum pro pietate in pace
nonda Exo 12 Azima comedetis
id est pane sine fermento et erit quasi sig-
num in manu tua et quasi monimen-
tum ante oculos tuos que significan-
tur in eo ut dictum est cordis
contritio oris confessio proximi dil-
ectio Quinto debemus nos praeparare
ut digne possimus ad corpus Christi
accedere et ad eum pervenire cum
angelis pervenire De praeparatione
ex figura agni paschalis Sermo xvi

Venite comedite ut supra Iste pluries
supra etc. Iste spirituale thema
Sanctificantur cum comederit car-
nes Num 11 Ecce agnus dei Joh
1o Hic dicendum est equaliter in figura
agni paschalis considerare modum pre-
parationis de quo Exo 12 legimus
Hec figura in tres partes est dividen-
da prima pars est ipse agnus edendus
2a fercula de quibus est comedendus
3a personarum edentium habitus in quo
discimus praeparari per fidei integritatem
spiritus parvitatem virtuositate iustitia
et vite honestatem Prima pars huius
figure est ipse agnus qui secundum le-
gem manducatur et in hoc tria consi-
derantur Primo quod comedendus est in
nocte 2o quali quia non crudus
nec coctus aqua sed assus igni 3o
quid in eo est comedendum quia cap-
ut cum pedibus intestinis Et in hijs
fidei nostre integritas de corpore Christi
figuratur Primo scilicet quod agnus in
nocte comeditur et res plene non
videtur credendum significatur quod corpus
Christi nobis in pane dari debuit non
manifestum sed in sacramento vela-
tum Thob 12 Sacramentum regis
abscondere bonum est 3o Reg 8o
dominus dixit ut habitaret in nebu-
la Nunc videmus in enigmate id est
in figura obscura quasi in nocte
tunc autem facie ad faciem id est in luce
Secundo scilicet quod non comeditur crudus
significat quod non debemus credere Christum
hominem esse purum Item quod non comede-
tur aqua coctus significat quod non debemus
Christum credere secundum communem hominum conversatione
conceptum aut natum Sed quod comede-
tur assum tantum igni significat quod in-
carnatio Christi et eius corporis consecratio
credenda est celebrari per potentiam spiritus
sancti Tertio scilicet quod caput agni cum
pedibus et intestinis vorari praecipi-
tur significatum est esse credendum quod in hoc
sacramento totus Christus cum divinitate cor-
pore anima continetur et sumitur Secunda pars huius
figure sunt fercula tria cum quibus
solebat agnum manducare scilicet lactu-
ce agrestes panes azimi et sanguis
agni Exo 12 edent carnes assas
igni et azimos panes cum lactucis
agrestibus Et sument de sanguine agni
et ponent super utrumque postem et in
superliminaribus eorum Primum ferculum
scilicet lactuce agrestes significat dolorem
peccati Secundum scilicet panes azimi inte-
gritatem mentem puram in operibus bonis 3m
scilicet sanguis agni memoriam et imita-
tionem dominice passionis quibus praeparari de-
bet fidelis Primo Gregorius Glossa Exo
12 Num 9 lactuce agrestes val-
de amare sunt Carnes vero agni cum
hijs sunt edende quia dum corpus
Christi accipimus pro peccatis compungi debemus
ut amaritudo fletus abstergat
amorem perverse vite Ysa 38 re-
cogitabo tibi omnes annos meos
in amaritudine anime mee Secundo
1 Cor 5to Epulemur non in fermento
veteri malicie et nequicie sed in azimis
sinceritatis et veritatis Non in fermento
veteri id est non in corruptione peccati sup-
ple que fit in deum nec in fermento
malicie quod fit in proximo nec in fer-
mento nequicie que fit in se ipsum
sed epulemur in azimis sinceritatis et
veritatis id est sinceritate cordis et in
veritate boni operis ut scilicet studeamus
esse in statu nove vite sine omni
fraude Item de fermento veteri Gregorius
panes sine fermento comedit qui
recta opera sine corruptione vane glorie
facit Item de fermento malicie Glossa
panes sine fermento manducat
qui opera misericordie sine peccati admixtione

exigat ne pueriliter rapiat quod gustare
debet dispensavit unde psalmus 2° in
crepando dicitur. Castitate de fine
to laude deserviens eum laudem
ymolat quidem pascha preceptum
pariunt // deservimento negocii
Exo 12° Omnis qui comedit fermentatum
peribit anima eius de cetu Israel fermen
tatum comedere est delectari post cor
ruptionem quod comedere nisi pro duo
minus ut delinquat in speciis // De
3° secundo super dicto gregorius Sanguis
agni i. xpi super utrumque postem poni
tur quando non solum ore corporis sed
etiam ore mentis hauritur et ad i
mitacionem inventa mente cogita
tur qui sic redemptoris sanguinem
accipit ut imitatum passione eius
nec dum velit in uno tamen poste
sanguinem ponit. Item in superliminari
bus ponendus est sanguis agni
quod non tantum in memoria sed in ma...
debet portari amor passionis xpi
ad Gal ult° michi absit gloriari nisi
in cruce domini mei ... stigmata ihesu in
corpore meo porto. Item pro hiis signe
est quod sine tamen insignia illorum qui
manducant agnum secundum angelos renum
calciamenta pedum baculos manu
um Exo 12° Sic comedetis agnum
renes vestros accingetis calciamenta
habebitis in pedibus tenentes baculos
in manibus primum designat castitatis
et mentis continenciam secundum exemplar
priorum custodiam tertium viciorum in cor
rectione. Et exigitur ad continen
tiam primum preparat carnis et me
tis continenciam in angelo renum
signata Gregorius in renibus accipi
tur carnis delicia ... in renes me
os et cor meum. Unde post pascha ac
cedit renes accingat qui corpus
domini accipit voluptate domet luxu
riam refrenet. Hec preparacio continen
cie attendenda est quantum ad cria
tionem gratie coniugatos et de incontinen
tia penitentes et spirituales primum ante
sacram communionem servare debet conti
nenciam aliquantam // 2m Longiorem
3m continuam // de primo dicitur ad dandum
pa... Sed ... Si pueri mundi sunt mas
ime a mulieribus manducet et panes
sanctos. Fudit david Et de michi
eris agitur continentie quod ad
hec ... indigere et ... debet gloria eis

sacerdos sanctificatum pane Exo 19°
descendit dominus coram omni plebe
super montem Synai in igne et in
bis caligine estate ... parati in di
em 3m ne appropinquetis uxoribus
vestris. Si talis continencia est servata
ad signum quanto magis servanda est
ad suscipiendum corpus xpi veritate
De 2° Levit 22° Homo qui fuit le
prosus aut paciens fluxum seminis
i. paciens per incontinenciam carnis
non vescetur de hiis que sanctificata
sunt michi donec sanetur in penitentia
tenenda Hinc statuti sunt ante
pascha 40 dies prime hiis pates
in ieiuniis et oracionibus et continencia
et bonis operibus tunc possit contra
re penitentes cum aliis homi
nibus hinc super illud pa Cor 11°
Si nosmetipsos diiudicaremus non
utique iudicaremur dicit Aug Ubi pia
mente penitens tali forma pecca
tum ut se indignum iudicet parti
cipacione corporis et sanguinis domini
et a decernis per constitucionem distancia
a participacio celestis panis separetur
Indigne enim accipitur si tunc ac
cipit quando debet agere penitentiam id
est quando incepit quod prius se iudicat
et penitentiae prime se exerceat ut
a se iudicatus non iudicetur a domino //
De 3° scilicet de continencia continua que
pertinet religiosorum et in sacris
ordinibus existencium Luce 12° Sint
lumbi vestri precincti et vos similes
hominibus expectantibus dominum suum
Prima non tales semper debet ad
suscipiendum dominum vigilare et expe
tare et parati esse nunquam debet solue
cingulum continencie sed omnino in per
petuam castitatem servare Levit
21° Sacerdotes sancti erunt deo et
non pollvent nomen eius incen
sum enim domini et panes dei sui of
ferunt et ideo sancti erunt. Beda
Si veteris testamenti secundum ordinem
vices sue in introitu templi ad of
ferendas legales hostias ab
uxoribus oportuit abstinere quanto
magis viri sacerdotes quos ad con
secrandum sacrificium corporis domini pa
ratos semper esse oportet continuam
et perpetuam debent castitatem

servare. Tertium preparatorium est exemplaris patrum custodia per calciamenta pedum figurata. Gregorius: calciamenta pedum sunt vite mortuorum patrum vitam inspicere et eorum vestigia quasi calciamenta custodire. Cant. 7°: Quam pulchri sunt gressus tui in calciamentis, filia principis. Gressus sunt processiones operum in calciamentis, id est in conservatione vite patrum. Quartum preparatorium est correctionis disciplina in baculis manuum figurata. Baculus enim significat rectitudinem iusticie qua nos ipsos debemus de nostris excessibus cum correctione iudicare. Psalmus: Virga directionis virga regni tui. Item: Apprehendite disciplinam ne quando irascatur dominus et pereatis de via iusta. Prima ad Cor. 11°: Qui enim manducat et bibit indigne iudicium sibi manducat et bibit. Quia si nos metipsos diiudicaremus non utique diiudicaremur. Attendat homo adversum se tribunal mentis sue et constituto in corde iudicio assit accusatrix cogitatio et testis conscientia et carnifex timor dei. Inde quidam sanguis anime confitentis per lacrimas profluit et sic tes... per vindictam. Data cum confessio et correctio precedit, tunc et si homo dignus assumens ipsius corpus verum tunc in sacramento et perfecta fruitione in futuro. Deuteronomii 8°: Afflixit te dominus penuria et dedit tibi cibum manna quod ignorabas. Afflixit te, id est fecit ut te affligeres et corrigeres penuria, id est pena, et noluit tunc et voluptatis carencia, et tunc dedit celestem panem corporis sui. Ad Hebr. 12°: Omnis disciplina in presenti quidem videtur non esse gaudii sed meroris; postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddet iusticie. Item preparatorium ad corpus domini sumendum esse potest manducatio spiritualis, quia qui per fidem manducant rumine devote meditacionis digerunt. ... 19° ... medicinam et remedium etc. De triplici modo manducandi. Et primo de sacramentali non tantum quo indigne manducant mali vel boni etc. Sermo decimus septimus etc.

[Q]uicunque etc. Item thema: Quicunque manducaverit panem et biberit calicem indigne reus erit corporis et sanguinis domini. Prima ad Cor. 11°. Sed quia in presenti circa sacramentum dominici corporis notandum est quod modus manducationis est triplex: sacramentalis tantum, spiritualis tantum, sacramentalis et spiritualis simul. Ad hec sane intelligenda sciendum quod in sacramento altaris duo sunt: sacramentum et virtus sacramenti. Sacramentum, ut dicit Augustinus, in duobus consistit: in visibili panis et vini specie et in visibili carne Christi et sanguine. Virtus vero sacramenti est spiritualis adunatio membrorum ecclesie. Hanc virtutem sacramenti crediderunt et spiritualiter gustaverunt omnes salvandi ab origine mundi, et cotidie gustant omnes boni. Sacramentum vero altaris, id est visibilem speciem panis cum carne Christi manducant soli christiani, et hoc tam mali quam boni, sed modo dissimili, quia mali manducant sacramentum tantum, id est sub visibili specie panis corpus Christi, sed non manducant virtutem sacramenti spiritualem, id est salutem et vitam eternam. Boni vero manducant utrumque simul: sacramentum et virtutem sacramenti. Et sic ergo patet triplex modus manducandi. Primus sacramentalis tantum. Secundus spiritualis tantum. Tertius sacramentalis et spiritualis simul. Primo modo manducant christiani mali. Secundo omnes salvandi. Tertio christiani boni. Primi manducant et non manducant. Secundi non manducant et tamen manducant. Tertii manducant et manducant. Primus igitur modus manducandi corpus Christi est sacramentalis tantum, quo modo mali christiani manducant, qui venerandum corpus in spiritu mortali polluto vel fumantes cordis affectum et influentiam virtutis bonis eius ... in cordibus et ... quasi lutea claudunt. Ezechiel 14°: posuerunt immundicias suas in cordibus suis et scandalum iniquitatis sue statuerunt contra faciem suam. Isti manducant et non manducant: manducant quidem quia corpus Christi sacramentaliter sumunt, sed tamen non manducant quia virtutem

spiritualem i. salutem anime non percipi
unt. Eccl. 6° Est aliud malum
quod vidi sub sole et quidem frequens apud
homines. Vir cui dedit deus divi
cias et substantiam et honorem nec tribuit ei
potestatem ut comedat ex eo. Ad He
breos vlt° Habemus altare de quo
edere non habent potestatem qui tabernaculo
deserviunt i. peccatis carnalibus. i Cor. 10
Non potestis calicem domini bibere et
calicem demoniorum. Non potestis
mense domini participes esse et men
se demoniorum. Greg. Est quidem in pec
catoribus et indigne sumentibus vera
Christi caro et verus sanguis videlicet
sit per maliciam certa non salubri
efficacia. Aug. Qui in discorde est a
Christo nec manducat carnem eius
nec bibit sanguinem et sic tante rei
sacramentum cotidie sumit ad
iudicium. Discordat a Christo qui cordis
affectum alios autem adversum gerit.
Et talis infelix valde dicitur quia
ad quem tam magnum bonum frequenter
venit et nullum exinde spirituale lu
crum percipit. Hoc modo sacramentaliter
manducancium tria sunt genera. Primi
malivoli, 2i dolosi, 3ii presumptuo
si. Primi sunt qui corpus Christi sumunt
in peccandi voluntate. 2i sunt ypo
crite qui foris boni apparent et
tamen ficti accedunt ad altare.
3ii sunt qui manifeste mali sunt et
presumunt comunicare de quibus simul
patet hic dicitur et de 3o inspecti. De 1°
genere malorum comunicancium scilicet de ma
livolis. Ysa. 29° Appropinquat osculis
iste ore suo, cor autem eius lon
ge est a me. Appropinquat per sacramenti
susceptionem sed cor longe est per pec
candi voluntatem. Tales tria ma
la faciunt scilicet peccati sui aggravacio, a
gracia Christi separacio, ad eternam pe
nam condempnacio. De primo Mt. 14° Non
est bonum sumere panem filiorum et mit
tere canibus scilicet malivolis. Aug. Ha
bentes voluntatem peccandi gra
vantur magis quam mundantur perceptione
quia pro[?]... De 2° Sapie 1° Per
verse cogitaciones separant a deo quoniam
in malivolam animam non introibit
sapiencia nec habitabit in corpore sub

dito peccatis. De 3° i Cor. 11° Quicumque
manducaverit hunc panem et bi
berit calicem domini indigne reus
erit corporis et sanguinis domini. Ambrosius
Indignus est qui non devota men
te accedit ad eukaristiam quia cum voluntate
peccandi manens hic reus cor
poris et sanguinis domini et si Christum
occiderit punietur. De 2° genere
malorum comunicancium scilicet de dolosis
sive ypocritis. 2 Tim. 3° In novis
simis diebus instabunt tempora pe
riculosa. Et erunt homines seipsos amantes
[illegible] habentes quidem speciem pie
tatis virtutem autem eius abne
gantes. Speciem pietatis dicit Glo.
i. religionis quia eadem sacramenta
sumunt cum piis. Virtutem pietatis i. ca
ritate abnegantes multa scilicet
mala occulte perpetrando et mani
festa fallacia comparando. Tales
sicut tria mala faciunt. Primo Jude
traditoris efficiuntur, coram toto mun
do confundentur et beatorum consorcio
privantur. De primo Johes 13° Qui
manducat panem meum levabit
contra me calcaneum suum. Hoc dicitur
de Juda et de suis filiis scilicet de filiis
domini[?] ... Glo. Qui man
ducat panem meum non ut pro
ficiat sed ut lateat ille me concul
cabit et tradet. Qui enim vult latere
in peccatis suis sub pulchra specie
religionis et comunicacionis filius est
sathane et socius Jude traditoris.
De 2° Eccl. 1° Ne sis incredibilis
timori domini et ne accesseris ad eum
duplici corde, ne fueris ypocrita
in conspectu hominum ne forte revelet
deus absondita tua. Et in me
dio synagoge elidat te quia ac
cessisti maligne ad deum et cor tuum
est plenum dolo et fallacia. Naum 3°
Ecce ego ad te meretrix speciosa dicit
dominus i. anima foris pulchra intus
immunda et revelabo pudenda
tua in facie tua. Et ostendam gen
tibus nuditatem tuam et regibus igno
miniam tuam. Et proiciam super te ab
hominaciones tuas et contumeliis
te afficiam. De 3° Mt. 23° Ve vobis
ypocrite qui similes estis sepulcris

De 2° genere

dealbati que a foris apparent ho
minibus speciosa intus autem ple
ne sunt ossibus mortuorum et omni spurci
cia i. putredine vermium et fetore
Sic et vos a foris quidem appare
tis hominibus iusti intus autem plen
estis ypocrisi et iniquitate ypocrisi
i. amore vane laudis iniquitate
i. cupiditate temporalium radio vi
tatis et io p(er)diatur ve vobis i. eterna
eterni condempnacio miserabilis pre
cio Leviticus xi° dicta polluta ypo
crisi debet intelligi quod ederit
de carnibus hostie pacificorum i. cor
pus Christi que oblata est domino pro
peccatis suis i. eterne dampnacionis
addampnacionem eterne mortis ¶ Sed
certe quia tam magna mala dat
bene remedium divina clemencia
quod est spiritualis confessio s. bonum facere
de malo psalmista declina a malo et
fac bonum et perfrequenti bene agere
fit homo bonus Et cum bonus est
feratur eum in bona s. pene de
bite relaxacio divine gracie restitucio
eterne glorie acquisicio ¶ Depr(imo) 3°
Ezechiel 1° Et fuit vir bonus nec unquam
quidem capillus eius in terra ca
dat i. a bonum pena erit immunis
Ezechiel 33° Et dixi impio morte
te morieris et egit penitenciam de peccato
suo vita vivet et non morietur ¶ Dez°
psalmista benefac domine bonis et rectis
corde psalmo 12° Cum bonus est hau
riet sibi adiuro graciam ¶ Dez° Mathei
24 Euge serve bone et fidelis quia
in pauca tu fuisti fidelis intra in gaudium domini tui
Euge q. d. bene gaude sive bene
quia in paucis fuisti fidelis i. bonis
que tibi commissi bene negocia
tus es super multa te constituam
s. bona eterni gaudij Intra
in gaudium domini tui ut s. eorum
tempore gaudio perfruaris Ysaia 41° ve
nient in Syon laudantes et leticia
sempiterna super capita eorum Leti
cia eterne leticie erit in domini
regis sui contemplacione Ieremie
31° venient et laudabunt in mon
te Syon et confluent ad bonum domini
Tunc letabitur virgo in choro iu
venes et senes simul virgo est leta
virgo precantrix in choro ce
lesti Iuvenes sunt omnes beati
senes angeli isti simul deum lau
dabunt et in omnibus bonis eius si
sine gaudebunt amen Dez° gracie
indigne communicanti s. presumptuo
sis Sermo decimus octavus
Venite comedite ut Quicumque
manducaverit hunc panem et
ut supra ¶ Dez° gracie malorum indig
ne communicancium est hic. Dicendum s. de
presumptuosis quod scilicet non timent commu
nicare vel celebrare in magnis
criminibus et manifestis ¶ Debes scire primo
Corinthios 11° Qui manducat et bibit i.
digne iudicium sibi manducat et bi
bit i. valde malum est illi ¶ Unde
sciendum quod corpus Christi est effectus corpus domini
s. bonitatis quo ad bonos et pene
tratus quo ad malos et in ipso
immutabile et bonum in se manens sed
iusto iudicio effectus eius mutatur
in hijs qui eo male utuntur Augustinus
facta malis prodest obesse quod quicumque man
ducat corpus Christi indigne iudi
cium sibi manducat non quod illa ma
la sunt sed quia malus quod bonum est
quod in malum accipit ¶ Huius rei ex
emplum evidens est in sole et rur
sus non natura eadem solis luce qui oculus
sanus ad delectacionem eger suscipit ad
turbacionem Item quod sanus homo
adiscaudiat ad consolacionem febri
citans accipit ad maiorem infirmi
tatem vel forte ad mortem Sic
est quod indigne communicantes eam ma
la faciat s. magna culpa dei offe
sa multiplex plaga ¶ Primum ma
lum presumptuose communicanti est
magna culpa. xi   nunquid
carnes sancte auferent a te malici
as tuas quibus gloriata es Ieremie
Cum scelere vivunt et in eciam co
municare non desinunt putantes
se illa communione mundari dicat nunquid
ad emendacionem per hoc vel dicente Ieremia
Quid est quod dilectus meus in domo
mea fecit scelera multa nunquid car
nes sancte auferent a te malicias tu
as q. d. non auferent sed augmentant
huius culpe triplex est racio s. presum
tencio divini precepti transgressio
maxima ingratitudo Prima racio
culpe presumptuose communicantis est presump
tuosa iniuria racionis non voluntarium est
plus est sive peccatum s. natura vel pugna
vel libido Ominus acto augmentatio

est na vel vivens est bona cum
aut radix libido mala e Et eius
qui est in peccato mortali sciens et
sumit corpus xpi non pt ee radix
na vel virtus quia iz na neqz
contus aliquo mo dicatur q de
rem tam preciosam tam venanda
in loco vel vase immundo poneret
Sz peccator qui corpus xpi sumens
ponit in ore suo polluto et corde
radix non est na vel virtus sz li
bido i pucipa intencio ut lucri
tpalis vel vane laudis vel ali
cuius decessionis / 2o vo culpe istorum
e dni precepti transgressio sicut
eni dns instanti innocencie lig
num vite attendendi gessit et ista
tu culpe prohibuit sic nobis in sta
tu bono corpus xpi concedit et i ma
lo prohibetur Mt 7o nolite san
ctum dare canibus i immundis peccatoribus
Levi 21o homo qui habuit maculam
s peccati non offerat panes deo suo
nec accedat ad ministerium eius Ex
3 culpe istorum e magna ingratitudo
Quod n pt ee maior quam sic
tus dni aquo accepisset tanta bo
ni haret Et ipsum insup morte su
a de suspendio eterno liberasset
eundem dnm in stabulum immundum
sim [?] inimica sua traditione ducet
et ibi conculcaret et rursum occidet
Tanta ingratitudine peccant q corpus
dni sumunt in peccato mortali pro bo re
tribuebat mala pro bono et odi
um pro dilectione mea Ad hebr 10 q[uan]to
putatis maiori supplicia q filium
dei conculcavit et sanguine testamenti
pollutum duxit in quo sanctificatus
e sine morte peribit Ambrosius pm ille q
culcat qui libere peccat absque tio
re et prima quam eo indigne pera
pit / Item qui indigne sumit xpm
idem e ac si interficiat Augus qui
temerarius corpus nepharie e [?]
manibus inmundis virginis tracta
re filium quis auditum sustinet an
rium quos oculos non confundere
admitteret que mens non rape
in excessum Ubi mundi pati nut
tur in sterquilinium [?] enim
ming e detestabile in os pollu
tum q in lutum mittere dei con
filium / 2m malum istorum e mag
na offensa dei Zachar 8o ira

magna ego irascor sup gentes
opulentas quia ego iratus sum
parum ipsi vero adiuverunt in malum
q d dns quia parum irascor hoib
pro peccato que committunt in proximum
sz maxime pro eo q peccant in dnm
1o regum 2o Si peccavit vir in vir
placari ei pt deo si autem in dnm
quis orabit pro eo glo Quam magis
glia tanto gravior offensa Malach
1o ad vos sacerdotes qui despicitis malach
nomen meum et offertis super altare
meum panem pollutum Glo Eorum
pit primo divinis episcopos et ministros
eccle negligentes et omnes qui sub
nomine census [?] nomen eius de
spiciat quibus aliquit causis offen
se q pane pollutum offerunt pol
lutum cum panem i corpus xpi q
indignus accedit ad altare et me
sam dni sive celebrata vice scele
rato ope despicit et dni sacramenta
violant que ante sacramentum vio
lat / 3m malum istorum e multiplex
et gravius plaga cumcta dei vin
dicta Erant enim ab antiquo filiis
israel maxime erant peccatis et pessima
ea maledictione q pro violacione dni
precepti et pro gentem iudeis impiis
q xpm non susceperunt Sic nos patris
maxime est parum ea plagam qd
corpus salvatoris indigne susci
piunt Greg sup Deut 19 Cre
ator omnium inmanationis sue mis
terium indicavit visitatione dignatus e
sz quia non cognovit tempus visi
tacionis sue ideo gentib preterea
in predam data novissime roma
nis tradita e et venit sup eam
omnia genera maledictionum que in
libro legis scripta sunt Si liter
his qui corpus dei ingrati accipi
unt certa e dampnacio Et enim
quis irrita faciens legem moy
si sine ulla miseracione mortu
quanto deteriora meretur supplicia qui
filium dei conculcavit et sanguinem tes
tamenti pollutum duxit Hec
supplicia sunt dicte triplices pla
ge 1o multa dampna bonorum spi
ritualium / 2o sterilitas terre si
bi ansfia temporalium / 3o pestes
corporum et strages hominum / de prima
plaga Treno 1o manum suam
misit hostis ad omnia desiderabilia

nota bene

eius quia vidit gentes ingressas
sanctuarium tuum de quibus preceperas ne
intrarent in ecclesiam tuam. Glosa.
Hostis antiquus ad desiderabilia ec-
clesie manum suam mittit, quia spiritualem
ornatum aufert in membris suis. Si-
dem gentium nac baptisma recipien-
tes, id est gratiam in baptismo datam, doc-
trinam corrumpens, corpus et sanguinem
domini indigne contrectans, et vasa sanctuarii
id est oves Christi quasi lupus devastans
et tanti mali reddit, quia gen-
tes id est carnis amatores et Christi tanquam sic
nem non timentes nostri altaris effi-
ciuntur. Secunda plaga. Deuteronomii 28.
Si audire nolueris vocem domini dei
tui ut facias omnia mandata eius
venient super te omnes maledictiones
iste. Maledictus fructus ventris tui, arme-
ta boum tuorum et greges ovium.
Mittet dominus super te famem et esuri-
em et increpationem in omnia opera
tua. Hec plage venient si au-
dire nolueris mandata dei, scilicet perci-
pere de corpore domini non indigne
tractando. Et Levitici 21. Homo
qui habuerit maculam peccati non offerat
panes deo suo nec accedat ad mi-
nisterium eius. Genesis 3. Quia comedisti
de ligno ex quo tibi preceperam ne co-
mederes, maledicta terra in opere tuo,
spinas et tribulos germinabit tibi.
Tercia plaga. Prima Corinthios 11. Probet se ipsum
homo et sic de pane illo edat. Qui
enim manducat indigne iu-
dicium sibi manducat, id est ad iudicium
mortis se obligat. Et ideo multi
per scelus unius sepe feriuntur. Un-
de sequitur: Ideo inter vos multi infirmi
et imbecilles et dormiunt multi, scilicet
eterna morte vel dei ultione vel
liberorum adversitate. Numeri 11. Adhuc
carnes erant in dentibus eorum et
ecce furor domini concitatus in populum
percussit eum plaga magna nimis.
Sed contra has plagas et omnia
iam dicta mala triplex inve-
nitur scriptura: primum est emenda-
tio vite per propriam voluntatem; secundum
correctio malicie per superiorem disci-
plinam; tertium mutatio incorrigibi-
lium per iusticie districcionem. De primo
Iohel 1. De populatum est regio et
luxit humus, id est habitatores humi

et periit messis agri, id est bona spiritualia
et temporalia. Accingite vos et plan-
gite sacerdotes, ululate ministri al-
taris, ingredimini et cubate in saccis.
Glosa. Sancti sacerdotes qui comedunt
digne pascha accingunt se balteo
castitatis, peccatores quos remor-
det conscientia, alias dolorem, ut plan-
gat sua et populi peccata. Accingite ergo
vos sacerdotes et ministri altaris
angulo penitencie et plangite pro cor-
de, ululate in confessione et in ore,
ingredimini ecclesiam, primam vi-
delicet paupertatem, cubate in saccis
delicias quibus offendistis per vite
austeritatem compensate ut iram dei
possitis mitigare. De secundo Malachie
3. Ecce venit dominus quasi ignis con-
flans, scilicet pravos prelatos, et purga-
bit filios Levi, id est ministros altaris,
et erunt domino offerentes sacrificia in
iusticia. Et sic utique placatus mi-
tigabitur ira eius. Ezechielis 7. Iudi-
cabo te iuxta vias tuas et po-
nam contra te omnes abhominaciones
tuas et non parcet oculus meus super te
et non miserebor. Glosa. Sicut medi-
cus mandit et urit non parcit ut
parcat, ita dominus, unde: ego percuciam et
ego sanabo, et flagellat dominus omnem
filium quem recipit. Luce 10. Compelle in-
trare. Et sic dominus pravos prelatos
non parcit vicia corrigendo ut par-
cat iram suam mitigando. Ezechielis
20. Iudicabo vos dicit dominus et sub-
iciam sceptro meo et eligam de vobis
transgressores et impios, scilicet ab abi-
endo, qui in malo perseverant, id est in-
corrigibiles, dicit Glosa, ut sic loco
eorum iusti restituantur. Ysaie primo
convertam manum meam ad te et excoquam
ad purum scoriam tuam et auferam
omne stagnum tuum et restituam iudices
tuos sicut fuerunt prius et consiliarios
tuos sicut antiquitus, scilicet tempore Moysi et
Machabeorum et apostolorum. Post hoc vocaberis
civitas iusti, urbs fidelis. Primo Ma-
chabeorum 4. Et cognovit Iudas de
altari holocaustorum quod prophanatum
erat quid de eo faceret et incidit illi
consilium bonum ut destrueret illud ne
forte esset illis in opprobrium, quia con-
taminaverunt illud gentes, et demo-
liti sunt illud. Et posuerunt lapides

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

in monte domus in loco apto quousque
veniret propheta et videret de
eis et acceperunt lapides integros
iuxta legem et edificaverunt altare no
vum secundum illud quod fuit prius Machabeorum
ibidem. Altare holocaustorum est
fides pura doctrina recta et conversa
tio bona ministrorum christi. Sed hoc altare
per symoniam profanatum fuit heretica pravi
tate vel symonia vel alia scele
rum immanitate iam destructum
erit et a sacerdotali dignitate depo
nendus ne forte alios corrumpant
secundum hoc quod habeat tyrannos et christiano
rum patres qui dyabolica astu
cia seducti sunt. Nam dominus suis disci
pulis ait vos estis sal terre quod
si sal evanuerit in quo salietur ad
nichilum valet ultra nisi ut
proiciatur foras et conculcetur ab hominibus.
Deposito igitur profanato altari ministe
rio reponi debent lapides illi in mon
te domus in loco apto donec veni
ens propheta videat de eis quid post
tantes redigi debent sub pena
donec perfectus doctores dimi
cat per quisso crimine competens sa
tisfacto penitentia. In loco autem
eorum lapides integri iuxta legem sub
stitui debent ut fiat altare novum
secundum illud quod fuit prius quia homines
de fide catholica sine sacerdotum scientia spi
rituali imbuti bonis moribus et legi
bus in eodem regimine in eadem
vivunt predicatores vitam divine le
gis ut sine reprehensione innocen
tia vite et norma iustitie exem
plar beatam in ministerium dei iusta ecclesia
quam sibi acquisivit christus precioso sanguine
suo sponsam non habentem maculam
neque rugam. Amen. De secundo
modo manducandi scilicet de spirituali in
Sequitur sermo de communione

Venite comedite etc. Thema
primum Proverbiorum ix. Eandem
escam spiritualem manducaverunt i Cor. x
i. omnes boni veteris in manna ali
invisibile scilicet christum spiritualiter intellex
erunt et crediderunt gustaverunt et ab
eterna morte penitus servati sunt.
Secundus modus manducandi christum est spi
ritualis in christo nos omnes salvati

abiniciis manducaverunt et salvati
sunt manducant. Augustinus non man
ducans manducat et manducans
non manducat quia sed non manducans
sacramentaliter alii manducant spiritualiter
et econverso. Ecclesiastes vi. est vir cui dedit
deus substantiam et honorem nec tribuit
ei potestatem ut comedat ex eo sed ho
mo extraneus vorabit illud. Sed cum
magno desiderio spiritualiter manducat.
Circa spiritualem manducatio
nem sunt consideranda scilicet diversitas per
sonarum manducantium modus spiritualiter ma
ducandi et effectus manducantis
sanguinis. Primum circa spiritualem
manducationem consideramus diversitas
personarum sic manducantium fuit
quinque milia virorum que triplex
est scilicet incipientium proficientium et
perfectorum. Mt. xiiii Manducantium fue
runt quinque milia virorum exceptis
mulieribus et parvulis. Per primum
signantur incipientes in mulie
ribus proficientes in pueris perfecti.
Secundum circa idem considerandum est varia
qua diu iam dicti spiritualiter ma
ducare sunt sciendum quod primi scilicet in
cipientes manducant spiritualiter per
fidei salvatoris. Abacuk ii. et ad
Hebr. x. iustus ex fide vivit. Super
spiritualiter Augustinus Crede et ma
ducasti. Credere enim in christum est ede
re non in ore qui corde inhere
in ipso delectari et per caritatem in
membris eius incorporari. Secundo
proficientes manducant spiritualiter per
bone operationis. Johannis iiii Ego cibum
habeo manducare quem vos nescitis.
meus cibus est ut faciam voluntatem
patris mei. Ecclesiastici xv. Qui timet
deum faciet bona. Cibabit enim
pane vite. Iste cibus bone o
perationis consistit circa ... scilicet
in innocentia prima et una. Tertio
perfecti possessus sunt ut sicut in
nocencie domini delectantur ab omni
malicie. Augustinus panem de altari
spiritualiter manducate innocentiam ad
altare portate. Debitoribus pec
cata dimittite. Psalmo cxxvi surgite
postquam sederitis qui manducatis
panem doloris. Secundum prius ...

Ezech. 4° manducatam panem in luc-
tu et tremore memorans Simonem
amos dies festi vertit in gaudium in
peccatis quercionem in lamentacionem
et luctum. Ps. cinerem tamquam panem
manducabam cinerem prime. Bern.
ser. 11° Sufficit mihi hic vir misericors
cors quia dum panis alleo cor-
porali refectioni ipse multo melius
alleo spirituali pascit. Apoc. 3° Ecce
ego sto ad ostium et pulso si quis audierit
vocem meam et aperuit michi intrabo
ad eum et cenabo cum eo et ipse me-
cum. 3° sc. perfecti manducant
spiritualiter pane devote meditacionis.
Et in hac manducacione tria erunt
sicut in comestione corporali consistunt
scilicet appetitus masticacio et delectacio.
Primo enim debemus spiritualiter esurire christum
habere intimo corde desiderando.
2° masticare magna discrecione
cogitacionis discuciendo. 3° in eo
delectari dulcedine eius eligen-
do. Primo debemus spiritualiter esurire
christum ardenter desiderando. Job 31°
Si non dixerunt viri tabernaculi
mei quis det ut de carnibus eius
saturemur. quod optabam et desidera-
bam futurum. Eccli. 24° Qui e-
dunt me adhuc esurient. Gre.
in deliciis carnis appetitus pla-
cet experiencia displicet sed quo
magis sentitur quod carnis satietas
mentem non replet sed anxiat eo
magis cognoscitur quod fastidiat.
Spiritualibus delicijs satietas ap-
petitum parit quia quanto magis
earum sapor percipitur eo amplius
cognoscitur quod avidius ametur. Ysa.
26to Domine nomen tuum et memoriale
tuum in desiderio anime. Anima mea
desiderabit te in nocte
sed adhuc. Ps. Domine ante te
omne desiderium etc. 2° debemus spiritualiter
masticare totum christum scilicet membra
et caput i. nos metipsos et christum
dei et salvatorem mundi discreta
discussione cogitare nos ipsos
diiudicando sanctorum vitam ad i-
mitandum pertractando et incar-
nacionis christi beneficia devota mente
ruminando. Primo perfecti masticant
se ipsos diligenter se examina-
do et diiudicando. 1 Cor. 11° probet

se ipsum homo et sic de pane illo
edat. Primo probet i. examinet et pur-
get se ipsum non alium se ipsum sed non
aliquem aliquem etc. et sic postea
edat. Job 13° Quare lacero carnes
meas dentibus meis et animam meam
porto in manibus meis ut sic spiritu-
aliter masticent diiudicando peccata
carnis et spiritus. 2° perfecti masticant
sanctos mortuos et bonos adhuc
viventes vitam eorum ad imita-
dum desiderando. Gen. 22° Ecce filius
dilectus meus panem tharri mei et
altilia occisa sunt venite queri-
te masticate cogitate. Tharri sunt
prophete et apostoli qui fortitudine fidei
et corum pincipibus resisterunt et
aliis passionum virtutum exempla
nobis reliquerunt. Altilia ab alen-
do dicta pinguia sunt volatilia et
signant sanctos intima caritate
pinguatos contemplacionis penna sa-
pina petentes occisa sunt vel ab
eo quod fuit per mundum vel per mortem
cum me iam in requie posita. Hec
nobis sunt spiritualiter masticanda
i. ad imitandum diligenter conside-
randa. Deut. 10° Omne quod mun-
dum est comedite quod morticinum est ne
vescamini ergo. Omne mundum ipso
nostrum verbis operibus et moribus
comedite in corde ponite ad imi-
tandum quod morticinum est i. peccato
contaminatum ne vescamini ergo co-
sentiendo vel ydemptificando. Ad
Philipp. 4° De cetero fratres quecumque
sunt vera quecumque sunt pudica quecumque
iusta quecumque sancta quecumque amabilia
quecumque bone fame si qua virtus si qua
laus discipline hec cogitate que
audistis et vidistis in me hec a-
gite et deus pacis erit vobiscum
3° perfecti masticant spiritualiter car-
nem christi sc. incarnacionis eius sa-
cramenta et beneficia devote me-
ditando. Johannis 6to Qui manducat
carnem meam et bibit sanguinem
meum habet vitam eternam. Et in
manducat i. spiritualiter masticat.
Aug. hoc pertinet ad virtutem sacra-
menti non ad visibile sacramentum
Qui sc. manducat intus non foris

qui madurat mente non quam frunit
dente et hoc est quod apostolus vigilanti
dicit unde dicone omnes eandem
escam spiritualem manducauerunt Hec man
ducauit et masticauit xpm apostolus vbi
Ephesios 3o manifesto magnum est pietatis
sacramentum quod manifestum est in carne
iustificatum est in spiritu id est in suis
operibus et quid de spiritu sancto conceptus
apparuit angelis predicatum est gentibus
creditum est in mundo ut in hystoriam
[illegible] plurimus deo assumptum est in gloria
Canticorum 1o Osculetur solis id est xpc in sua nati
uitate et cecidit in passione et adlocutus
sum ventri id est ad sepulcrum terre ubi
renascens in resurrectione gyrat per
meridiem in ascensione et flectitur
maxime lustrans cuncta per circuitum
in extremo iudicij discussione Item
desiderium et spiritualis manducationis
delectatur in sua dulcedine que elicitur
de predictis per masticationem Ysaias 44 au
dite audientes me et comedite bonum
et delectabitur in crassitudine anima vestra
et in dulcedine spiritualis gratie Canticorum
5o veniat in ortum meum [illegible] questionem
cum dei sapientia id est cum xpo qui est sa
pida iustitia non enim habet amaritudinem
conuersatio illius nec tedium conuictus
illius sed leticia et gaudium et ma
nicatio illius delectatio bona psalmus
quam magna multitudo dulcedinis
tue psalmus gustate et videte quoniam sua
uis est dominus Canticorum 4o 9o mel et lac
sub lingua tua id est dulcedo spiritualis
in meditatione cordis Hec dul
cedo spiritualis quedam est pregustatio
gaudij celestis valens tamen quam ta
mala que sunt in mundo ubi enim est
falsa dulcedo in delectabilibus cordis
Et vnde amaritudo in aduersis
sustinendis tristis ymago in bonis
faciendis Prouerbiorum 9o aque fur
tiue dulciores sunt et panis absco
nditus suauior Et hec falsa est
dulcedo quia cito preterit Job 20o
dulcedo illius vermes Ecclesiastes 9o si
cut pisces hamo capiuntur sic ca
piuntur homines in tempore malo Ecclesiastici 20o delectat sed aculeus
inter pacificos Job 21o Du
cunt in bonis dies suos et in puncto
ad inferna descendunt Item Psalmus

hoc mare magnum et spatiosum manibus
mundi magnum est et multa ama
ritudo Jeremie 9o cibabo populum istum
absinthio et potum dabo ei aquam
fellis Job 13o homo natus de
muliere breui viuens tempore re
pletur multis miserijs Psalmus multe
tribulationes iustorum Item Regum 4o 4o vi
dens dominus eundem dominum vade
circum hec vende et da pauperibus
et habebis thesaurum in celo et sequere
me Et cum gustassent in verbo a
biit merens Regum 1o 25o dixe
runt pueri dauid ad nabal quodcumque
invenerit manus tua da puero
tuo et filio tuo dauid Et re
spondit tollam panes meos et
aquas et carnes et dabo viris quos
nescio unde sunt Genesis 2o factum est
post multos dies ut offerret
Cayn de fructibus terre munera
domino et non respexit dominus ad eum
nec ad munera eius Item huius
causa fuit quod male obtulit sed de
tristi corde et facie quia sic va
let spiritualis dulcedo quod falsam
mundi dulcedinem facit insipi
dam et grauem amaritudinem facit
dulcem et triste ymaginem reddit
iocundam Item Prouerbiorum 27o anima saciata
calcabit fauum Gregorius gusta
to spiritu desipit omnis caro Ad philippenses
3o Omnia in fuit [illegible] arbitratus
sum propter xpm detrimenta propter quem
omnia arbitror ut stercora de
Augustino dicitur displicebat ei quod
agebat in seculo pro dulcedine
dei Item Deuteronomij 33o inundationes
maris quasi lac sugent sic bo
ni repleti dulcedine spirituali
vincunt amaritudinem mundi 4o
Regum 2o Helizeus misit sal in
aquas amaras que in dulces
verse sunt Sic per sapientiam spiritualem
sanat amaritudinem mundi hinc
Stephano lapides torrentes dul
ces fuerunt et multi sancti ar[illegible]
tes prunas cadentes reste vise
sunt suaues [illegible] hinc multi
bonum gaudet in tribulatione Item Ezechielis
Danielis 1o post dies decem appa
ruerunt vultus eorum meliores pre

omnibus pueris qui vescebantur a
bo regio vultus eorum quos pa
nis saciavit qui de celo descend
it glosa apparuerunt meliores deco
re propter hylaritatem ad huius ciborum.
Prov 14o Cor gaudens exhilarat
faciem. 2 Cor 9o hilarem datorem
diligit deus. Tercio spiritualem
manducationem novimus est effectus huius
manducationis et hic est triplex
scilicet peccatorum remissio a eterna morte
liberatio via corpus Christi ad salutem
eterna participatio eius scilicet cum dicitur
da nobis sine sacramento. Dicit spiritualem panem
nostrum cotidianum id est cibum spiritualem
da nobis hodie et dimitte nobis
debita nostra. Ambrosius qui mandu
cat spiritualiter veritatem carnis et sangui
nis Christi domini sumit et remandu
cat quia ipsum corpus Christi efficaciter
cotidie sumunt in remissionem
peccatorum. Secundo Johannis 6to hic est
panis de celo descendens ut si
quis ex ipso manducaverit spiritua
liter non morietur scilicet morte eterna.
Augustinus super apostolum patres nostri eandem
escam spiritualem manducaverunt quam
et nos corporalem non alteram in man
na quod significabat per fidem cre
dentibus efficit. Alii vero qui non
crediderunt manducaverunt et mor
tui sunt eternaliter quod non Moyses et
alii boni etc. quia cibum visi
bilem spirituali intellexerunt
spiritualiter spiritualiter esurierunt gustaverunt ut
spiritualiter saciarentur scilicet a eterna morte
liberarentur. Tercio super 1o 1 Cor 10
unus panis unum corpus multi sumus
qui de uno pane participamus.
Dicit Augustinus nulli dubium est aut quod
quis corporis sanguinis quod domini participe
fieri quando membrum Christi efficitur nec
alienari ab illius panis calicisque
consorcio etiam si antequam illum panem
edat de hoc seculo in unitate cor
poris Christi constitutus abscedat quia il
lius sacramenti beneficio non privatur
qui ille hoc quod sacramentum significat in
venit. Invenit autem homo quod sa
cramentum signat quando membrum Christi efficitur
quando credendo et amando spiritualiter ma
nducat quia sic incorporatur vere
[illegible] ut cum ipso eternaliter vivat.

De tercio modo manducandi scilicet sacramentali et spirituali simul. Sext. Sermo vicesimus

Venite comedite et cetera. Thema
primum. Accipite et comedite hoc
est corpus meum. Luc 22o. Tercius modus
manducandi corpus Christi est sacramen
talis et spiritualis simul quo soli boni
sani communicant et hoc sacramentum manducant
et manducant. Unde circa hunc modum
tria sunt consideranda. Primum est multitudo
malorum non communicancium. Secundum manducan
cium felicitas bonorum corpus domini digne
sumencium. Tercium vero remanducacionis
sic manducancium. Circa primum
primum est huius modi manducandi
considerandum est multitudo malorum
non communicancium. Cum enim triplex sit modus
manducandi scilicet sacramentalis tantum quo
mali sani manducant et tamen non ma
nducant. Spiritualis tantum quo boni non
manducant et tamen manducant. Sacra
mentalis et spiritualis simul quo soli
boni sani manducant et manducan
tes tamen ad unionem huius suffici
encia multitudo quedam malorum
qui nec manducant nec manducant
in corpus Christi non suscipiunt et ideo e
terna morte pereunt. Et istorum tres
species sunt scilicet tamen primi infide
les. Secundi negligentes. Tercii contemptores.
Infideles quorum corda per maliciam
suam fallente dyabolo sic excecata
sunt ut non possunt cognoscere
et credere divina sacramenta pro salute
mundi mirabili sapientia dei institu
ta. Negligentes sunt quidam sani
tam qualibus [illegible] et secularibus ne
gociis tantum se occupant ut
sacram communionem tempore debito sumere
negligunt. Contemptores sunt qui sic
suis tanto amore inherent
quod corpus domini sumere penitus
pendunt. De primis Johannis 6to. Quomodo
potest hic nobis dare carnem suam ad
manducandum quod dicunt non credimus
quod dare possit. Sapientie 2do. Excecavit
enim illos malicia
eorum et nescierunt sacramenta dei. Johannis 3o
Qui incredulus est filio non videbit
vitam sed ira dei manet super eum. De
2is Mt 22o misit rex servos suos
vocare invitatos ad nuptias. Di
cite invitatis. Ecce prandium meum paravi venite ad

nuptias illi autem abierunt et ne
glexerunt alius in villam suam ali
us ad negociacionem suam glo in villa
ne est terreno labori immoderate insi
stere negociari vero est terrene lu
cris minus iuste inhiare Tales qui prandi
um sacramenti negligunt quamvis fi
dem et quedam opera caritatis habere vide
antur tamen non nisi peniteat dampna
buntur Johannis 6to nisi manducaveritis
carnem filii hominis et biberitis eius
sanguinem non habebitis vitam in vobis
super illud Ad ephesios 3o oro ut possi
tis comprehendere que sit sublimitas
et profundum dicit glo profundum caritatis
sunt causa sacramenta que sunt profun
da et investigabilia et sunt fundamentum
caritatis sine quibus non valet cari
tas et exteriora signa caritatis non
valent ad salutem eterna sine sacra
mentis ea negligentibus Augustinus Ta
quis mundus est et immundus non sunt
et non sit impedimentum iuste in
tentionis et non faciat phase exciabuntur
enim illa de populis suis. Ecce sacrificium
non obtulit domino tempore suo peccatum su
um ipse portabit Numeri 9 2o paralipomenon 30
preceperunt cursores cum epistolis ex re
gis Ezechie imperio et principum eius
inmittissimum filii Israhel revertimini
ad dominum deum vestrum et revertimini ad
sanctuarium eius et ad faciendum phase
id est ad suscipiendum corpus domini Et quidam
viri acquiescentes consilio venerunt a
tribus universis et sub simulacris eos
Johannis 3o Hoc est iudicium quia lux
venit in mundum et dilexerunt ho
mines magis tenebras quam lucem
erant enim illorum mala opera quod dicit iusto
iudicio excommunicati et condempnati qui
plus diligunt peccata sua in quibus
oportet se separare et Christum suscipere Canon quod
pro scelerum sine duobus vel tribus anno
non communicant excommunicandi sunt donec
nec penitencia agant Luce 14o neo
virorum illorum qui vocati sunt et non ve
nerunt gustabit cenam meam Et dicitur
Circa hunc modum considerandum est mag
nitudo felicitatis bonorum corporis Christi
digne suscipiencium Et probatur 3a
tribus ab optime perfectione asumptis
sacri videlicet preparacione Absque Christi
certa in situacione De felicitate
digne communicancium Primo probatur

felicitatis digne communicancium magna
ex optima prius electione quia sicut
beata virgo tribus sibi propositis scilicet esse
matrem et non virginem vel esse virginem
et non matrem vel esse ma
trem et virginem ultimum et optimum
partem scilicet esse utrumque simul elegit
Sic isti inter tres modos corporis
Christi manducandi optimum modum
elegerunt Primus modus est mandu
care sacramentaliter tantum et non spiri
taliter 2us manducare spiritualiter tantum et
non sacramentaliter 3us manducare sacra
mentaliter et spiritualiter simul Hac ul
tima et optima partem scilicet de primo
modo comedere sacramentaliter et 2o modo
comedere spiritualiter eligunt et sic ex utro
que parte quia melius est comedunt Et
ideo multum felices sunt Ecclesiastes 2o
laudavi igitur leticiam quod non esset homini
bonum sub sole nisi quod comederet et bi
beret et gauderet quod dicit Leticia summa
ma qua gaudiorum et delectacionum
carnis et mundi Et hec omnia vani
tas et finis eorum meror et luctus
Sed laudavi pre omnibus leticiam scilicet
veram id est testimonium bone consciencie
et quia non esset homini bonum sub sole
id est melius in hoc mundo nisi quod co
mederet scilicet panem qui de celo des
cendit id est corpus Christi et biberet scilicet vi
num quod letificat cor hominis id est san
guinem domini 2o probatur felicitatis istorum
magna assumptis sacri videlicet preparacio
ne Supra departum melle saciavit
eos Quia scilicet fideles sugunt de
corpore Christi dulcedine sumptis sacri
Sapiencie 12o O quam bonus et suavis est
domine spiritus tuus in nobis Qui
scilicet fluit in nobis de tuo corpore et
Augustinus propter porcione corporis et sanguinis
Christi homo venit non sumentibus
tamen sacramenta quia et mali sumunt
Sed pertingens usque ad spiritus partici
pacionem ut in corpore domini tamquam membrum
maneat et eius spiritu vegetetur 3o
probatur idem absque Christi certa
in situacione Johannis Qui man
ducat carnem meam et bibit meum
sanguinem manet in me et ego in eo
Hylarius Accipit carnem domini et
hausto sanguine id efficitur ut nos
in Christo et Christus in nobis sit Et in
nobis Christus per carnem Et nos in eo
carnem absque Et simul

eo dum sciam[us] intelligat quod nos sumus in deo est. Tertium causa similitudinis modus considerandum est tercio remanducationis digne manducantium in qua racione dicitur quod tales manducant et manducantur. Et est similitudo quod dum corpus Christi a fidelibus digne manducatur non ipsum in aliquibus in manducante convertitur sed ergo magis manducans in illud spirituale mutatur. Nam manducantem se dominus sui corporis membrum facit et sibi incorporans per caritatem unum et ymaginis bonitatis sue similem efficit. i Cor. 10. unum corpus multi sumus omnes qui de uno pane participamus. Cor. 12. vos estis corpus Christi et membra de membro. Et vera manducatio corporis Christi non ille in nobis sed nos in illo convertimur. Explicacione presentis prima similitudo dulcedinis amoris, secunda dulcedinis rei maioris, tercia dulcedinis surculi arboris.

Prima similitudo nutricionis in corpus Christi sumitur dulcedine amoris. Sicut enim vis amoris vis fortis cor amantis in amatum et amati fortitudinem propter se a dilecto assimilat. Eccl. 6. amicus si fuerit fidelis erit tibi coequalis et fiducialiter tibi in adversis et congaudebit in prosperis. Hugo ea vis amoris est ut talem te esse necesse sit quale illud est quod amans et cui per affectum iungeris in illius similitudinem ipsa quodammodo dilectionis societate transformaris. Can. octavo. Pone me ut signaculum super cor tuum. Sicut cor tuum super ceram calidam puram et mollem et aptam suscipere in se sigillum ymaginem. Sic cor quod calido amore dei purum dicta sui molle pietate primum corpus Christi ut sigillum ponit non ut ipsum quod immutabile est in nos mutetur sed nos in ymaginem bonitatis eius transmutemur. Secunda similitudo accidere sumitur dulcedine rei maioris nam si gutta aque in magnum vas vini infunditur virtute multitudinis vini aqua extra in illud mutatur. Et virtus domini corporis ineffabilis est magnitudinis et nos in illum exigui in illius potestatem magnitudine ducimur et magnitudinis eius. Psalmus mea ... mobilium ante. Osee 8°. Et ve gentes qui

stilla similis magnitudo magis dulcedinis et dulcedinis Christi infusa exiguo et humili corde nostro vincit illud et ad se deficere faciens in illa convertit ut iam non nudamus homines non nobilia ipsius sed ipsi Christo in nobis inter simone bona cum omnes sibi similes suos deficit in salutare tuum anima mea. Tercia similitudo accidere sumitur dulcedine rami arboris. Sic est enim per peccatas surculi bone arboris si trunco insertatur silvestris quod vili virtute prevalens illius amaritudinem in suam dulcedinem et nobilitatem convertit et similem ex fructu bonum proferre facit. Sic corpus Christi in nobis insitum defectus nostros evacuat et in suam nos bonitate trahit ut quales ipse frondes flores fructus iusticie facit tales et nos per eum faciamus. Sic spiritus sanctus dicit Ezech. 17. Sumam de medulla cedri sublimis et de vertice ramorum eius et plantabo in montem excelsum et eminentem et faciet fructum. Cedrus sublimis est deus pater, rami eminentes angeli, vertex ramorum beata virgo, medulla cedri sapientia dei patris de ramorum vertice caro Christi sumpta de virgine. Tempus quo sumis medulla cedri et parte de summo ramo sumpsit quod Christus incarnatum fecit. Et hunc quasi surculum nobilissimum plantat in montem excelsum animi fidelibus activis desideriis ad celestia elevatis dum corpus tribuit sacramentum. Hunc fructum erumpit quod cor fidele corporis domini per gratiam amaritudine relicta viciorum similes Christo spirituales frondes flores et fructus virtutum bonorum operum facit. Hinc dicitur est Augustino libro confessionum. Cibus sum grandium cresce et manducabis me nec tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue sed tu mutaberis in me. Can. 1°. trahe me post te me scilicet mutando in te volentem tue dilectionis magnitudine mee dulcedinis virtute firme in sentencia ut non maneat in me indicio amaritudinis sed prevaleat operando in me virtus et dulcedo tue bonitatis. Ad Gal. 2°. Vivo ego iam non ego vivit autem in me Christus q.d. nunc ut vixi male non vivo

s ut s bene cogito loquor opor
z bibo donec adypm pvenio dm

De duodecim fructibus corpis xpi cont xij langwores qui an hoc opusculum sunt depicti z po desiderior pmis C vicesimus pr sec

Venite comedite ex meo
Esthema spuale de effectu
pat meus usq mo operat z eo
quor Johis 5to Aliud altissimus
de terra creavit medicina Ecci
38uo Item bibdatis fructu ventr
tui Luc 1o Item ascendam in pal
ma i in cruce z apprehenda fructs
eius Can 7o Jtē certū pu sa
cramentu dnica corpus nond w
est effcus bonitatis eius sine v
tus pualis Jra quia pntes p
pvenit adeo pomi gustum corrupti
multas insunde miserias suo ge
neri ut tam sunt medicamto sal
natoris miseriis subvenire Certa
q sciendum qd tre miserie sunt z es
generales sz vincula culpe de
fectus qre mors plage Jde pmo
ps ta funes peccator circumplexi sunt
me z pahsp nisine qui barasin
uiles vincula seem i pcta / de sedo
ps impsum videcunt oculi tui etc
Item aia mea sicut tra si aqua
tibi i arida z sterilis sum sine g
ciam z q ce vit virtutu / de terco
ps Circudederunt me dolores m
ortis Item amove a me plagas
tuas Job 16o Hostis meus terrib
mme qd gygas gadit me vulne
sup vulnus Inquantum stat cu in
ceteris qualiter intelligur cr ma
la spnalia qz 12 langwores spu
ales ad quos curandos ordina
xij dnica corpis effcus sine fcm
Apoc 22o Ostendit m angelus lig
num vite affens fructus 12 per
singulos menses i adcurandos no
tros langwores ps Benedic aia
mea dno qui ppiciat omnib iniqta
tibus tuis qui sanat omes inf
mitates tuas Ist xija langwo
res z fructs depicti sunt an hoc opus
culu in specie duar arbor Et
pt hic dece langworibus pmis
z de cer fructib dici z de aliis inse
quenti Prima cor mala nostra

sunt langwores sunt qi vincla
culpe quib multe stringimur
ac s demonis teptacio somite
repugnaco cordis macla ccia
tum offensa gra hec valz fruc
tus virginis s corpus salvatoris
De pmo langwore ad ephs 6o in
duite vos armatura dei ut possi
tis stare adversus insidias dy
aboli Ecci 21o multe sunt ist
dic dolosi qui sz de dnis s vicis
z multis modis temptat I pet 5to
Vigilate qr adiesarius vr dyab
tamq leo rugiens circuit quer
quem devoret Glo circuit tq
hostis clausos obsides muros
Explorat an sit aliq ps muro
ru minus stabilis cuius aditu
adinteriora penetrat si offert o
culis form illicitas z singiles vo
luptates ut visu destruat casti
tatem aurea pcanora temptat
ut sam molleat rigore lingua
quo psugat manus iniqtis
sussentib instigat honores ter
renos pmittit ut celestes adi
mat ps pccatu est inimicus
aiam meam humiliavit in terra
vita meam Ider ad gall 6to
Caro concupiscit adversus spiritu Ideo
ro video aliam legem in me
bris meis repugnante legi me
tis mentis mee Aug s videos
alia legem i fomitem pcti i me
bris meis ut modo ad concupis
cend in lingwa ad male dicendu
in manu ad male faciend z de
aliis repugnantem legi ment
mee i legi dei zrom fomes
iste pcti qui est macrue rppug
nat menti rer dicta lex quia le
gitis fem est ut qui no obedi
unt suo superiori ei no famiat su
um inferius i caro Rupte e dco
infra te e caro tua servu supe
ori ut serviat tibi inferior Eo
tepsisti superiore iuste torqueris
ab inferiori Iter 2o je 2o Si lave
ris te nitro cum maculata es in
iqtate tua cora me pn 20 Q
pt dice mundu e cor meu purus
sum a pcto Eccs 7o non e ho

iustus moreris qui faciet bo
num et non peccet Eccl. 7o De
Salomone dedisti maculam in glo
riam tuam ¶ Secundo Deut. 9o me
mento et ne obliviscaris quomodo ad
iracundiam provocaveris dominum deum
tuum et quanto maior erat clemen(tia)
tanto maior est peccatorum ira di
vina Zach. 1o Ego iratus sum pa
rum quidam autem adiuverunt
in malum Quintus est visio dei
[illegible] quod ira dei dicitur absolute
turbacio animi que illi omnino non
accidit sed iusta vindicta qua delin
quenti reddit et hoc est in peccatore
admittimus remorsus consciencie
Eccl. 10 Qui dissipat sepem mor
debit eum coluber. Sepes est
omne preceptum dei, coluber vindicta
ire dei Aug. iusticia dei non sinit
ea delicta ... absque vindicta im
punita Eccl. [illegible] mala ordinavi
... divina corpus fructus qui nos
liberat a [illegible] demonum
fugat [illegible] refrigerat [illegible]
[illegible] cordis mundat iram dei placat
Decimus fructus Tob. 6to si cor
dis piscis particulam super carbones
posueris fumus eius extricat omne
genus demoniorum. Flumen in quo
sunt pisces significat mundum piscis
eius [illegible] piscis id est
magnus gentem [illegible] Cor
piscis qui [illegible] nobilissimum et ex
quo vita procedit beatam [illegible]
[illegible] cordis significat [illegible]
[illegible] salvatoris [illegible] debet
super carbones poni id est fidelibus ac
census amoris igne donari tunc
fumus eius id est virtus spiritualis fu
gat temptaciones demonum Ps. Ex
urgat deus et dissipentur etc. ¶ Se
cundo fructus pro sermone [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] umbram [illegible] id est umbra
[illegible] refrigerii [illegible] ut dicit [illegible]
de [illegible] manat umbra gre
[illegible] nobis [illegible]
[illegible] carnal[illegible]
Unde [illegible] virtus altissi
mi obumbrabit tibi id est umbra fac
et tibi. Umbra non fit [illegible] et
lumine lumen est verbum dei corpus

cuius proprium accepit lumen corporis i.
verbum carnem verbum enim caro
factum est. Dominus ergo fidelis corpus
[illegible] sumit spirituale refrigerium
[illegible] deus [illegible]
[illegible] Osee 14o Ero quasi ros et Israhel
germinabit sicut lilium ¶ Decimo fructus
Ysa. 6o Volavit ad me unus de
seraphim et in manu eius calcu
lus quem forcipe tulerat de altari
et dixit Ecce tetigit hoc labia tua
et auferetur iniquitas tua et peccatum tuum
mundabitur. lapis iste [illegible] sup
[illegible] de altari significat corpus domini
[illegible] cordis [illegible] veniale
mundatur. Gregorius Dominus dedit
nobis sacramentum salutis ut quia
cottidie peccamus [illegible] mor
[illegible] non [illegible] per hoc remissionem consequ
amur ¶ Decimo fructus [illegible] 21o Mu
nus absconditum extinguit iras
Levit. 2o Si de artocla fuit obla
[illegible] oleo [illegible] memo
riale [illegible] et adolebit super alta
re in odore suavitatis domino [illegible]
[illegible] [illegible] et oblatum [illegible]
oleo [illegible] est [illegible]
et totus unctus spiritu sancto [illegible]
sacrificium memoriale est hostia [illegible]
que offertur in memoria passionis
domini [illegible] super altare adolen
[illegible] quando in corde fideli cum fervo
re desiderii et devocionis suscipitur. Sic
odor suavis est domino id est tam grata
deo ut obtineamus [illegible]
[illegible] et nos [illegible] regnat [illegible]
ad eternam patriam [illegible] Amen

De quatuor fructibus [illegible]
Sermo vicesimus secundus

Venite comedite [illegible] alia
themata ut supra [illegible]
[illegible] mala [illegible] sine languore
[illegible] defectus gracie [illegible]
laborat anime [illegible] defectus [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] spirituali in consummacione bon
[illegible] valet fructus [illegible]
salvatoris Decimo languore [illegible]
tenebre erant super faciem abyssi
[illegible]
[illegible] 10o [illegible]
[illegible]
[illegible] delicta quis intellig(it)

ro quibus sed ut alios peccare faciat ut
aliorum facta peccatis consensit Math. 7o
Quid vides festucam in oculo fra-
tris tui et trabem in oculo tuo non vides
Decimo Math. 24o Quoniam superhabundavit
iniquitas refrigescet caritas multorum
Eccli. 43o Frigidus ventus aquilo
flavit et gelavit cristallus ex a-
qua defectus amoris probatur ab ex-
terioribus signis 1a Joh. 3o Qui ha-
buerit substantiam huius mundi et viderit
fratrem suum necesse pacientem et clau-
serit viscera sua ab eo quomodo caritas
dei manet in eo Jer. 9o Unusquisque
a proximo suo se custodiat et in omni
fratre suo non habeat fiduciam quia
omnis frater supplantans supplantabit
et omnis amicus fraudulenter incedet
et vir fratrem deridebit et veritatem
non loquentur Prov. 20 pondus
et pondus mensura et mensura
utrumque abhominabile est apud deum
Glosa diversum pondus et duplicem
mensuram habet in domo sua qui
aliter sibi aliter proximo suo meti-
atur qui iustus semper actibus que
laudent in proximi vituperium querit
Et rem inequalibus qui maiorem pro
minorem mensuram dare solet
quia defectum dilectionis habet deo
displicet Eccli. est decies qui ma-
lo verbo vel facto proximum contristat le-
dit vel dampnificat Decimo Jer. 31o Om-
nis qui comedit uvam acerbam obstupe-
scent dentes eius Gregorius Quid
uva acerba nisi peccatum uva quippe
acerba est fructus ante tempus Ergo
quis enim presentis vite delectabilibus
desiderat ille fructus ante tempus que
dere festinat Et qui uvam acer-
bam comedit dentes eius obstupes-
cunt quia qui presentis mundi delecta-
tionibus occupatur interni sensus eius li-
gantur ut spiritualia sapere non queant
Hoc figuratum est Num. 11o in filiis Israel
qui in egypto carnibus cum aliis et ce-
pis saturati fuerant et postea inde sub-
to talia gaudentes panem celestem
scilicet manna dulcissimum tamen nausea re-
spuebat Decimo Cor. 2o Animalis homo
non percipit ea que sunt spiritus dei Aug.
Animalis dicitur carnalis homo qui fert
dissoluta lascivia anime sue quo

modum naturalis ordinis metas su-
perare non convincit eo quod supergredien-
te non sufficit talis spiritualis dulce-
dinis non sapit Decimo ad Gal. 3o
sic stulti estis ut cum spiritu cepe-
ritis nunc carne consummamini Prov. 2o
relinquunt iter rectum et ambulant per
vias tenebrosas Luc. 8o Qui supra
petram hii sunt qui cum audiunt
verbum cum gaudio suscipiunt sed
non habent radicem et stabilitatem fir-
me voluntatis quia tempore cre-
dunt et in tempore temptationis re-
cedunt Cant. 7o Mane surgamus
et videamus si floruit vinea si flo-
res fructus parturiunt Glosa Non
est mirandum si vinea floret si flo-
res ad partum fructuum qualescunt Quia
non mirum est si quis bona inchoat
sed valde mirabile est si intentione
bona in bono opere perseverat
Contra hec est mala ordinant
ergo peccati fructus corpus domini quod
G. nos hec integra persequant Intellectum
enim ad se cognoscendum illuminat vo-
luntatem sine affectum dilectionis pro-
prie inflammat memoriam spirituali
dulcedine delectat et totum hominem
in bono confirmat De primo fruc-
tu Prov. 24 20o Comede fili mel quia
bonum est Mel est sapientia dei in-
carnata in alvum dulcem nobis pre-
parata habet bonum est ad spiritualem
medicinam quia illuminat mentem
1o Reg. 14o Vidistis quia illumina-
ti sunt oculi mei eo quod gustaverim
paululum de melle Ysaie 7o Buti-
rum et mel manducabit omnis qui
relictus fuit ut sciat reprobare
malum et eligere bonum Ps. Deus
illuminatio mea et salus mea Accedi-
te ad eum et illuminamini scilicet ad cog-
nitionem veri Prov. 20 Lucerna domini spi-
raculum hominis que investigat omnia
secreta ventris Quinimmo ille illu-
minatio a deo data habet ad cogi-
tium Unde glosa Domini afflatus
illuminatio cum in mente hominis
venerit eam et metipsum illuminans
ostendit que ante cogitationes per-
vias et portare poterit et ponere
nesciebat Decimo fructu dicitur Apoc.
Et angelus tulit calamum de altari
et tetigit eos Ys. 1o calculus est

carbunculus sit dare quod igniticus
ut carbo et signat corpus domini de
altari sumptum et caritate inflam
matum quod accendit amorem fi
delium per ignis aspectum eius ex
arsit. Canticorum 8vo lampades eius
lampades ignis atque flammarum
lampades eius scilicet quas dominus accendit sunt
corda fidelium. Hec sunt lampades
ignis atque flammarum quia ardent di
lectione dei et proximi dilectione et operibus lucent
operibus bonis. Decimo fructus per gus
tatie quo suavius est dominus. Ecclesiastici
49° memoria iosie in compositionem
odoris facta opus pigmentarii in
eius ore quasi mel indulcabitur
vosias qui recitat fortitudo domini
surgit per diversas gloriosa memoria in presti
tuendum corpus eius quod in memo
riam sui instituit consecrandi opus
est ut adiscitur veri pigmentarii
i. spiritus sancti quid illud quod ponit
depreciosis speciebus scilicet de carne vir
ginali et sapientia dei. Hoc quasi mel
in ore cordis indulcatur scilicet virtus
eius in salutem humani gene
ris cogitatur. Canticorum 2° Sub
umbra illius quem desideraba
sedi et fructus eius dulcis gutturi
meo. Primus fidelis anima primum desi
derat esuriat primum et sitit. Secundum un
brem refrigerii in ipso fructum
obtinendi sentit. 3° sedens expec
tat orat ut se totum adipiscendum
faciendum et vivificandum fructus
infundit. 4° in super eius dul
cedinem suaviter gustat. Et si di
ceret aliquis ecce sepius iam pos
sum me parare corpus domini suo
sed nichil sentio solacii spiritualis
nil spiritualis dulcedinis. Item
alius iste sive fructus medicina
est hominis verum sicut medicus pluribus
quibusdam quibusdam dat medicinam
dulce palato corporis. Et quibusdam non
sic sed dulcem palato mentis quod quis
non gustat tamen bene sapit com
pos quod divinum sanat mentem delec
tat. Sic dominus dat suis fideli
bus dulce per corpus sed dulcedi
nem suam alio modo isti alio
modo illis ostendit prout ante ex
pedire novit. Hinc est quod quidam

dulcedinem illam sapiunt per affectum
et ardentem delectationem devocionem
Et alii eandem devocionem dulcedi
nem sapiunt per puram intellectum et suf
ficientem refectionem utilitate in eo
quod credunt intelligunt prodesse cibum
suum verum vitam obtinere. Igitur
quis non sapit dulcedinem dei
primo modo i. per affectum intime devo
cionis sapit tamen 2° modo scilicet per intellectum
utile valitorium. Decimus primus Ysaie 44° au
dite audientes me et comedite bo
num et delectabitur in crassitudine ani
ma. Ambrosius panis candidissime
sine omne delectamentum et omnes sa
poris suavitate tu nos per refici
et nunquam inter deficiat in mediat dele
cacionem et dulcedinem saporis tui re
pleantur viscera anime mee panis
dulcissime sanat palatum cordis
mei ut sentiat suavitatem amo
ris tui sana illud ab omni languore
ut nullam preter te sentiat dulce
dinem nullam preter te querat delec
tacionem. Duodecimo est illud fructus
eius dulcis gutturi meo i. puer
fideli menti qui credit et intelli
git hunc cibum suum sibi esse utilissimum
vite gloriose dulcis fructus gutturi cor
dis quia in eo intelligit anima carum
vite divinum cum corporalis papit
hec dulcedo valet contra mala
que sunt in mundo revertere super Sermo
ne 19° per medium. Tredecimus fructus
per panis cor hominis confirmet
per scilicet corpus christi fideles suos in
vita bona finaliter confortat. 3° Regum
19° Comedit Helias panem quem
sibi angelus ministravit et am
bulavit in fortitudine cibi illius
40 diebus et 40 noctibus usque ad mon
tem dei Oreb. Oreb interpretatur me
sa. Nos igitur iste mons est mensa dei et
signat satietate celestis glorie. Panis
itaque corporis christi confortat nos in vi
ta bona et bono opere 40 diebus et 40
noctibus i. toto tempore primitus presentis
usque ad mensam et montem dei i. quousque
venies ad altitudinem sanctitatis
et societatem dulcedinis eterne
glorie. Decimusquartus fructus simul
diversitur super quarum 2° Regum 2° Ex
crevit super precessores nos

sam super os eius et oculos suos
super oculos suos eius et manus
suas super manus eius. Et calefa-
cta caro pueri. Fidelis anima per-
unctos dominus pretiosum signaculum sicut
sicut sigillum cere sic se conjungit
ac oculos suos super oculos eius
ponit quia intellectum illuminat carnem
calefacit quia affectum caritate infla-
mat. Os super os ponit quia gustu
memorie dulcedine spirituali delec-
tat. Manus super manus ponit quia
in bono opere usque in fine confirmat et
sic totum hominem perficit ut ad vi-
tam eternam perducat. Amen.

Sequitur de fructibus tercius. Dominica
secunda post sermo vicesimus tercius

Venite comedite etc. Ista alia
ut supra vel filia de effectu
sive fructu istius ligni quia omnia
mala in quibus languores sunt
quia mortis plage quibus multe conquan-
tur sunt debitum mortis eterne, defluxi-
us bone vite, exilium humane mise-
rie, mancatio corporalis materie. Con-
tra valet fructus virginis corporis
salvatoris. Primo languore de
Romanos 6 ego carnalis venundatus sub
peccato homini non potest vendere ut
se et totam progeniem suam ad perpe-
tuam servitute dyaboli ipse est ad
eternam mortem pro modica delecta-
tione peccati. Genesis 2 de ligno scientie
boni et mali ne comedas in quacumque
die comederis ex eo morte morieris
id est te et posteritatem tuam ad eternam
mortem obligabis. Ad Romanos 5 per unum
peccatum hominem in hunc mundum
peccatum intravit et per peccatum mors.
Mors certitudo mortis temporalis et de-
bitum eterne mortis nisi subveniret
redemptio salvatoris. Ad Hebreos 2 ca-
nimus filii nec non sicut sorte deferi de-
bitores eterne mortis. Secundo Psalmus dies
mei sicut umbra declinaverunt.
Item salvum me fac domine quoniam defecerunt
diminuta sunt etc. Genesis 47 dies
peregrinationis vite mee centum tri-
ginta annorum sunt parvi et mali et non
pervenerunt usque ad dies patrum meorum.
Item 5to sensus et ingenium hominis
ad malum prona sunt ab adolescen-
tia. Ecclesiastes 18 Cum modica spirit-

paulatim decidit. Ad Hebreos 2 propte-
rea oportet nos habundantius obser-
vare que audivimus ne forte
pereffluamus. Tercio Genesis 3 emisit
dominus adam de paradiso ut operaret
terram ejecitque eum scilicet in
exilium terrene miserie. Psalmus heu m-
ihi quia incolatus meus prolongatus est. Ad Hebreos
11 iuxta fidem abraham ysaac et
iacob omnes defuncti sunt non acceptis repromissionibus
sed a longe eas aspicientes et sa-
lutantes et confitentes peregrini et hos-
pites sunt super terram qui enim hec
dicunt significant se patriam inquirere.
Et si quidem illius meminissent de
qua exierunt habebant utique tempus
revertendi nunc autem appetunt
meliorem id est celestem. Hinc flens
canit ecclesia Salve regina misericordie
ad te etc. Glosa super canonica Iacobi
ne indigneris si mali florent
in mundo sed vos pauperes quia non e-
stis dignitatibus temporalibus exalta-
ti sed potius despecti mali nichil ha-
bent in celo vos nichil in mundo
unde spe illius boni ad quod tenditis
quod quam in via contingat gau-
dere debetis. Quarto Genesis 3 in sudore
vultus tui vesceris pane donec
revertaris in terram de qua sumptus
es quia pulvis es et in pulverem
reverteris. Iob 10 memento quod
sicut lutum feceris etc. Hinc dicitur
nobis in die cinerum memento homo
quia cinis es et in cinerem reverte-
ris. Ecclesiastes 14 omnis caro sicut
fenum et folium in arbore nascitur
crescit viruit maturescit arescit
et decidit itaque caro nostra nas-
citur ex ygenie parentum crescit in
pueritia florescit in adolescentia
maturescit in iuventute arescit
in senectute decidit in morte de-
cidit scilicet ut in pulverem re-
vertatur. Sed hoc semper sit antequam
arescat per senectutem quia etiam
iuvenes variis mortibus moriuntur.
Contra hec omnia mala valet fructus
divini corporis quod salvat nos a
plagis mortis. Ab eterna enim
morte liberat merita bone vite

multiplicat ad p̄ctam fide &
ducit ad eternã vitam corpus
resuscitat ¶ decimo fructu Jo
his 6ᵗᵒ Ego sum panis vite
patres vri manducauerunt man
na in deserto & mortui sunt hic
e panis de celo descendens ut si
quis ex ipso manducauerit non
moriatur patres qui manducaue
runt manna omnes mortui sunt ta
men q̄ boni sed difficile ma
li enim qui in manna v̄tm non in
tellexerunt nec crediderunt mor
tui sunt morte eterna que e in
inferno Boni qui crediderunt
etiã mortui sunt q̄dã morte lo
nga quia in lymbo quasi in vbu
mortis eterne detenti sunt usque
ad morte saluatoris ab eterna
vita separati Siquis manducaue
rit ex hoc pane non morietur
quia non solum ab eterna morte
q est in inferno s3 etiã ab illa
longa que fuit in lymbo vir
tute corporis xpi liberatur Et in
sup h° breuis mors corporis in vi
tam eternã que e in celo eidem
q̄mutatur Osee 13° O mors ero mor
ts libabo eos ¶ decimo° fructu Jo
hanis 6° panis que e° dabo
caro mea e pro mundi vita q̄i p
multiplicatis intus bone vi
te Sicut n̄ pruilg pabu cor
palem cresit magnitudine ro
bore & decore sic fidelis pabu
sacramentalem proficit merito
bone vite Joh 10 Ego sum pas
tor bonus ego veni ut oues
mee vitam habeant pls vitam
pecht ate 10° ut s. proficiat de
claritate in claritatem de virtute
in virtutem ste multiplicab' i dia
mea virtutem Joh 15° Qui
manet in me & ego in eo h' fert
fructum multum ¶ decimo° fructu Johis
6° Ego sum panis viuus qui
de celo descendi siquis mandu
uit ex hoc pane viuet in et
num i deducit enim de exilio
pnitis impie ad celum unde
descendi ubi est vita eterna
Amb° Diuini corporis signa pre
cessit q̄n dns in deserto pluit
manna p̄luit quia sicut ille
panis p̄pl'm p desertum ad terram
pmissionis duxit ita hic esca
celestis fideles huius seculi de
num transeuntes in celum subue
hit unde recte viaticum appel
latur quia in via nos reficiens
in patriam usque perducit Sed iam
nunc ad hereditatem sua p̄u 3°
lignum vite est his qui appre
henderint ea glo sicut in pradi
so fuit lignum vite ita p̄ gratiam
dei que est p̄ xpm vnificatum
ecclã angine in sacramento cor[is]
& sanguinis vite eterne accipit pig
nus Si igitur corpus xpi sumptum
pignus e vite eterne & pignus no
dimitti donec id pro quo pignus da
tum e accipitur ꝑ hoc ad vitam eter
nam perducimur ¶ de c° fructu Joh
6° Qui manducat meã carnem
& bibit meum sanguinem h3 vitam eter
nã & ego resuscitabo eum in nouissimo die hoc ẽ omnem
hominem sive malus sit sive bo
nus dns suscitabit j Cor 15 sed
per unum hominem mors & per unum ita
per unum hominem s. xpm resurrect[io]
mortuorum De resurrectione h3
hec erit valde dissilis vm seq[ui]
omnes quidem resurgemus s3 non
omnes immutabimur Omnes resur
gemus q̄ ut dr̄ 2 Cor 5ᵗᵒ omnes
nos manifestari oportet ante tribu
nal xpi ut referat vnusquisque
opa p̄pria corporis prout gessit sive
bonum sive malum s3 non omnes i
mutabimur q̄ soli electi qui corpus
xpi perceperunt sacramentalem
vel spiritualem resurget solo pul
chriores Sed reprobi surgent
miseri infirmi & deformes Dani
elis 12° Qui dormiunt in terre
puluere euigilabunt alii in vitam
eternam qui fulgebunt sicut splē
dor firmamenti & alii in opprobri
um semper[nu]m quos s. ut dicit
ysa 13° torciones & dolores ut par
turientes tenebunt & facies eorum
combuste vultus eorum Et vale sume
e qr cadit in via talis fructu de
terra surgit Ecli quale vita
tua e dum moreris talis sic

tempus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tempore resurrectionis erit. Sicut enim
zizania resurgit extra difformis
et horribilis herba, seminatur tri-
ticum et resurgit frumentum pul-
chrum et electum. Hec signata sunt Gen.
41° in sompno regis septem spice
pullulabant in culmo uno plene
atque pulcherrime et alie septem de stipula
oriebantur tenues et percusse uredine
i. vento urente que scilicet eas infirmavit
et devoravit. Ita reprobi quasi difformes
surgent omnes et corpora cum magna dif-
formitate immundicie apparentes. Ita
pulcherrime omnes electi cum gloriosis cor-
poribus resurgentes. Decimo Naum 3°
Ecce ego ad te maleficia i. universitas
dampnandorum dicit dominus et revelabo
pudenda tua in facie tua et ondam
gentibus nuditatem tuam et regibus ig-
nominiam tuam. Decimo ad Philipp. 3° salvato-
rem expectamus dominum Jhesum qui refor-
mabit corpus humilitatis nostre configuratum
corpori claritatis. I Cor. 15° seminatur
corpus in corruptione surget in incorrup-
tione, seminatur in infirmitate surget in vir-
tute, seminatur corpus animale surget
spirituale, seminatur in ignobilitate sur-
get in gloria. Amen.

De tribus effectibus principalibus corporis domini quorum quilibet valet ad tria. 29 ser(mo)

Venite comedite etc. Jo. ultimo
alia desinentia (?) vel effectus cor-
ut supra vel filia. Sacrosanctum corpus
domini tres habet effectus principales, primus
est peccatorum destructio, 2us bonorum spiritu-
alium augmentatio, 3us claritatis confor-
matio vel vite eterne collatio. De
primo Daniel 2° videbas donec ab-
scisus est de monte lapis sine ma-
nibus et percussit statuam i. figuram pec-
catorum et comminuit eam. I Iohannis 3°
in hoc apparuit filius dei ut dissol-
vat opera dyaboli. De 2° Ps. 12° Cum
bonus est hauriet e adiutorio gra-
tie (?) quia ipse est fons totius gratie
Eccli. 24° in me omnis gratia vie et
veritatis in me omnis spes vite et vir-
tutis transite ad me omnes qui concupis-
citis me et a generationibus meis im-
plemini. De 2° Ps. panis cor hominis

confirmet. Ps. 103° Ponam buccellam
panis et confortate cor vestrum. Gen. 18
Igitur effectus principalis corporis Christi
peccatorum destructio et hoc ad tria ad
delendam maculam cordis ad mun-
gendum stimulum carnis ad repel-
lendum cogitationibus pravis. De primo
Ps. nive dealbabuntur in Selmon. Sel-
mon mons dei est et interpretatur umbra.
Et sic dicit Glosa corpus Christi signi-
ficatur sicut umbra fit de lumine
et corpore ita in eo est lumine di-
vinitatis et corpus humanitatis. In hoc
monte umbroso fideles super ni-
vem dealbantur quia dum corpus
Christi incorruptibili anima peccatorum
emundantur. Ysa. 43° Ego sum ipse
qui deleo iniquitates tuas propter
me. De 2° Exo. 16° mane vos sa-
ciabimini panibus super terram (?)
glo. panis celestis in similitudine
terre et pruine apparebat quia cor-
pus Christi ardorem viciorum refrigerat.
Ps. Tu dominaris potestati maris motum
autem fluctuum eius tu mitigas
mare significat malas missas (?) motus
fluctuum stimulos carnis
De 3° Cant. 4° fasciculus mirre di-
lectus meus in cura sicut cor-
pora ab omnibus incorrupta sic corpus
Christi corda fidelium a pravis cogita-
cionibus illesa quia cum dilectum dominum
suscipimus sicut fasciculum mirre i. a-
maritudine passionis eius pia
mente cogitamus omnes malas
cogitationes a nobis repellimus. Se-
cundus effectus principalis est bonorum
spiritualium augmentatio et hoc ad tria
ad decorem castitatis ad fervorem
caritatis ad saporem suavitatis.
De primo Dan. 1° apparuerunt vultus
eorum meliores pre omnibus pueris qui
vescebantur cibo regio. Glo. vultus
eorum quos panis saciabat qui de ce-
lo descendit apparuerunt meliores
decore scilicet castitatis quia et ipsi illi
casti erant. Cant. 1° quam pulchra es
et decora carissima in deliciis. Sicut
enim bonum nutrimentum multum
facit ad decorem corporis sic deliciae
cibi spiritualis ad pulchritudinem

castitatis Ezech. 16° simila et
mel et oleum quibus ista et decora
facta es vehementer. Dicitur Ecc.
32° gemmula carbunculi in orna
mento auri glossa ardentium
gemmarum principatum tenet carbun
culus sic dicitur quod igni micat ut car
bo sicut aurum corpus sic quod ad cor
pus Christi ornat castitate et infla
mat caritate per ignem assumentis
apparuit carbo igitur sicut 4° reg. 3°
Eliseus maiores inclinavit se
super puerum et calefacta est caro pueri
Dicitur 3° Gen. 49° asser pinguis panis
eius prebebit delicias regibus
Sapie. 16° angelorum esca nutrivisti
populum tuum et parasti de celo pa
nem illis omne delectamentum in se
habentem et omnis saporis suavita
tem substantiam enim tuam et dulcedinem quam
in filios habes ostendebas Cant. 5°
comedi favum cum melle meo id est
dulcedinem carnis cum anima dulce
dine divinitatis bibi vinum meum
cum lacte meo id est dulcedinem sangui
nis cum anima dulcedine spiritualis
consolationis. 3° efficus principaliter
et tantum confortans et hoc ad tria
ad debellandum demonia ad sustinen
dum adversa ad operandum bona
Dicitur 1° reg. 21° invenerunt virum David
virum Egiptium in agro et adduxerunt
eum et David ad David dederunt
ei panem ut comederet et invocaverunt
eum et adduxit David ad latrunculos
et percussit eos. vir egiptius sicut pec
catorem quem predicatores adducunt
ad Christum per confessionem qui pane domi
nici corporis confortatus sic ducitur per eos
ad demones debellandos. Ad
Ephes. 6° Confortamini in domino et in
potencia virtutis eius ut possi
tis stare adversus insidias dya
boli. 1° reg. 7° factum est autem offer
ret Samuel agnum in holocaustum
et intonavit dominus philisteum et cesi
sunt a filiis Israel. Dicitur 2° reg. 22°
[illegible] et sustenta
mini enim pane tribulationis in
carcerem mitti qui in hoc mundo
adversa patitur pane tribulatio
nis quo sustentatur est panis vi

te eterne quo adsumendum adu
ta confortatur. Actuum 27° dicit apostolus
existentibus in magno periculo maris
rogo vos accipere cibum pro salute
vestra. Et cum sumpsissent cibum et an
imquiores facti sunt. Ad Philip. 4°
omnia possum in eo qui me confor
tat. Dicitur 2° Prov. 31° mulier fortis de
nocte surrexit dedit predam do
mesticis suis et cibaria ancillis. mulier
fortis est ecclesia de generatione hec de noc
te surrexit per passionem ubi dicitur
detenebris predam a diabolo et coniunxit
predam domesticis et cibaria ancillis
dedit sacramenta in dei missa
suscipe noluit hec anima cum de
sidio rapuit Et dicitur familiam
suam id est fideles pavit et hoc ut
eos ad tria bona confortaret ad opera
iustificandi ad lucem diam ad eter
nam celestium divinarum. In sequitur
post predam cibum consideravit agrum
et emit eum de fructu manuum suarum planta
vit. Primo nota predam manuum
et plantationem vinee. 2° predam emptio
agri. primo id est confortamur in cibo dei
ad opus bonum Ecc. 33° cibaria et vir
ga et onus asino panis et disciplina
et opus servo sicut pabulum con
fortat asinum ad onera sua portanda
sic panis celestis servum dei ad opera
bona peragenda. Ad Thimotheum 1° gratias
ago ei qui me confortavit in Christo
Ihesu. Et cum enim vere consideravit in
hoc sacramento in mensa dei sibi
benignitate valde confortat eum
ad omnem pietatem. 2° confortamur
ad lucem diam Actuum 9° cum accepis
set cibum confortatus est Saulus
et dicitur. In eodem vas electionis est
mihi iste ut portet nomen meum coram
gentibus nomen meum id est Ihesum Christum
quod celeste oleum ad sanitatem dicitur
Can. 1° oleum effusum nomen tuum
dicitur de plenitudine fluit oleum gratie
ad salutem diam. 3° confortamur
ad eternam bonorum celestium sicut sup
dicitur et quod mulier fortis post cibum
consideravit agrum et emit eum scilicet
virtutibus et bonis operibus. Ysa. 32° agri

pecunia emerit et scriben in libro
et nomine signum Et testes adhibe
bunt agri reliquit heredibus emi
tur pecunia datum et bonorum ope
rum Et scriben tam agri quam
emptores in libro vite et nomine
tur morde emptoris signum scilicet
xpi et bonne ymaginis dei per cer
to pignore et adhibebimus testes qui in
die iudicij coram omnibus testes et
omnibus dicit quod vere emisti regnum
celorum per bonorum operum Tercio effec
tus principalis dicitur vite eterne col
lacio Johannis 6º Si quis manducauerit ex
hoc pane viuet in eternum Et hoc in
tribus monui delicias perfeccione
meum desiderium implecione in
omni bonorum securitate et eterna fruicio
ne dare regnum iusto prince io
in fine De effectibus suprascriptis de
tribus nominibus corporis xpi Sermo

Ueniente quodam Crux quarta
uero item aliam sup. de ef
fectibus vel nominibus corporis xpi
Effectus diuini corporis xpi sumi ex
tribus nominibus que solet eidem
ascribi nominatur vero quia verus pa
nis quia sacrificium altaris quia sa
cramentum caritatis Primo Johannis 6º
pater meus dat vobis de celo panem
verum Secundo malachie 3º placebit
domino sacrificium iuda et iherusalem Ter
cio ad thimotheum 3º manifeste magnum
est pietatis sacramentum quod mani
festatum est in carne per partum virginis
predicatum est gentibus a sanctis apos
tolis creditum est in mundo i con
cessum fidelibus in verbo salutis
Unde recte dicitur sacramentum cum ex
primo corpus domini nominatur panis
verus et secundum hoc tres sunt effectus
sicut enim materialis ita bona pane
conseruet corpus i confortat faciat
et vitam conseruat Sic panis
iste confortat animam ad malum cul
pe deuitandum faciat primum ad
fastidium mundi faciendum conseruat
vitam addenum et laudandum
Primo dicitur panis cor hominis co
firmet ad malum sustinendum et deuin
cendum Tercia qui carent car

roboracione huius panis vincu
luntur. 4º regum 24º rex baby
lonis et exercitus eius obsedit vrbem
et erat panis populo terre et omnes
viri bellatores nocte fuge
runt ad ortum regis i ad delicias
carnis et ad campestria solitudinis
i ad vitam latam que ducit ad
mortem Secundo psalmus panes eius
saturabo panibus Sapiencie Sacia
sti domine familiam tuam muneribus
sacris et hoc ad fastidium mundi
faciendo psalmus 21º anima saciata
calcabit fauum Gregorius gustato
spiritu calcabit omnis caro desipit
Tercio ecclesiastici 29º panis egena
vita hominis pauperis est Johannis
6to Ego sum panis viuus qui
de celo descendi Ego vino propter pa
trem qui manducat me viuet propter
me et hec vita est domini ad laudandum
psalmus lauda anima mea dominum laudabo do
minum in vita mea Secundo debemus supra primo
quod corpus domini nominatur sacrificium
altaris et secundum hoc triplicem habet ef
fectum secundum triplicem statum fidelium i
in hoc mundo in purgatorio in celo
in primo statu peccata relaxat in 2º
penam alleuiat in 3º gloriam aug
mentat Primo leuitici 4º cum quis
peccauerit per ignoranciam offerat
arietem in macellum Eo i 10º
sine quo non sit remissio nichil
in potest aqua i apposita pene
inmolacione in sanguine est xpi immo
lacione plena fiducia habere Johannis
1º Ecce agnus dei hic qui tollit
peccata Et peccatum licet omnia pec
cata in baptismo sunt donata infir
mitas tamen peccati i fomes maneat re
manet et quia ex hoc cotidie
labimur salutem inuenialibus ideo pro
nobis pro cotidie inmolatur qui
semel moriendo mortem deuicit
cotidie redimat delictorum per sa
cramenta relaxet Ambrosius Quod
per vlcera offertur vnum est corpus ita
et vnum est sacrificium xpi semel in
cruce hostia pro omnibus oblatus est ip
sum offerimus et nos quod nos a
quinque i commendacio e sacrificij illi
us tam sue misericordie imitare reperi

Et nunc quia cottidie peccamus
De 2° Regum 11° Dedi vobis sang
uinem ut super altare meo expietis
parabus animas In hoc significatum est
quod sacrificium carnis et sanguinis prae
valet animabus in pena purgatorii Et
sciendum quod tres sunt tine et mac
hine deadeum Prima peccatum
et penitentiam et innocentiam prima
sacrificium non adiuvat 2a penam
alleviat 3a sine pena purgationis
ad celos sublevat De primo 1 Regum
3° numquam Heli quod non expietur in-
iquitas domus eius i omnium pec
catis eorum Ysa 1 Cum ma locutus
sum ad vos et non audistis Et vo
cavi vos et non vidistis proinde vos
facite mea proinde post hanc
vitam vivam mala in pena in
fernale facite mea i ab omni
bono quod est malo et miseria
Eugo nolite orate pro populo hoc nec
assumatis laudem pro eis i sacrificium
laudis et obsistas mihi quia non ex
audiam te pri 6° Cum adulte
e i animas et adhesit avaritie
velut mensura iustitie pro anima
sua que zelotypie et furoris viri non parcet
in die vindicte nec acquiescet cuius
quam pro precibus nec suscipiet pro redemp
tione dona plurima qui pro eo sacrificium
offerimus sacrificium De 2° est illud supra
dictum Dedi vobis sanguinem ut
super altare meum expietis pro anima
bus sanguine i sacrificium corporis et
sanguinis Christi Sanguis ponitur pro carne
simul et sanguinis ut patet Et
quia sanguis in altari non est sine
corpore nec corpus sine sanguine
pro animabus que sunt in purgatorio
Augustinus orationibus et elemosinis sa
cre et sacrificio salutari non est du
bium defunctorum animas relevari ut
cum eis misericordie agatur ad non
quam eorum peccata meruerunt ut hic in mun
do Zacharie 12° partes tue intra
dispergent et deficient i infi
deles et mali vero dampnabuntur Et
3a pars relinquetur in ea i penite
tes Et ducam terciam partem per ig
nem i animas puniam pro purgatori
um Et vera missione ...

gentium et probabo eas sicut proba
tur Ipse invocabit nomen meum
et ego exaudiam eum Ipse i pulchrius sanguinis
nostra delictis invocabit me ora
tionibus elemosinis et sacrificio altaris
pro parte ducta purgationis i paratus qui sunt
in purgatorio et exaudiam eum alle
viando sua pena illarum et breviando
De 2° pri 21° numquam absconditum
extinguerunt vias suas i peccatores
purgatorii contrarium ad animas in ignem
centes Et in prima tribulationibus
et flagellis suis purgantur ps Domine
ne in furore tuo arguas me Cum sagitte
tue infixe sunt mihi furor Dei ar
det in inferno ira in purgatorio sa
gitta sive correptio amoris in hac
vita Et qui hic sagittas corre
ptionis Domini patitur furorem
inferni et iram ignis purgatorii
Domini Deo illese evadit Ysa 43°
noli timere servus meus cum transieris
per ignem tecum ero et flamma non oppri
met te Cum ambulaveris in igne
non comburens ego salvator tuus
Daniel 3° Angelus Domini descendit
cum Azaria et sociis eius in fornace
cum Et fecit medium fornacis quasi
ventum roris flante et non tetigit
eos omnino ignis neque contristavit
Et laudabat eum dicentes bene
dicite Domino qui eruit nos de infer
no et liberavit de medio ardentis
flamme Ysa 44° Iubilate Inge
dicam Et impace deduceni mo
tes et colles cantabunt coram nobis
laude De 2° supra notato sacer
ficium altaris gloria bonorum multo quam
dampnatorum augmentatur Lucas 10 per
tinendum sacrificium quod oblatum est
celebratur in loco mundissimo in et filii
tui ac filie tecum Ecclesiastes sacri
ficium quod optimum et dulcissimum est Declara
ta sanguinis dulcedine esse tuis corporis
et mortis quomodo in loco mundis
simo i mundum delectat bonos ma
los meos qui plurimum gaudet et con
tinue in hoc sacrificium de memo
riis de redemptione de expecta
tione salutis de unitate divine bo
nitatis Gregorius Eadem momento

rapi in celum ministerio angelorum conse
crando corpus xpi et ante oculos
sacerdotis in altari vi'' rapi' sur
sum ad consecrandum et ad ti... benefitiand'
Completa supplicamus dne diuina mis
teria que sit tuis sacris adiglari ita
nos a diuina perdere propitias ¶ 3o cor
pus dni nominat sacramentum caritat'
et sim ... hic effectus est ita mag
nia bona operatur in nobis sicut spiritus
sancti vbi ... participatione ipsius xpi
certa in charitate et dei assilacione de
p° p° depetra melle saciauit eos
qui si fideles sicut dicitur xpi dulce
dine spiritus sancti Sapientie 12o O quam
bonus et suauis est dne spiritus tuus
in nobis Et in sacramentum tuo inos
fluit Aug participatione corpor'
et sanguinis xpi homo viuit non su
mens tantum sacramenta quod et mali
faciunt pungens vsque adspiritus par
ticipacionem ut in corpore dni tamquam
membrum maneat et eius spiritu vege
tetur ¶ dicitur Joh 6o Et in ma et ibi
nos hylarius accepta carne dni et
hausto sanguine id ut ipse est eum
in nobis vbi per carnem dni eius
carne accipimus et sumus in eo dni
seram hoc quod nos sumus in deo
e Johis 1o verbum caro factum est et id
dum verbum carne assumpsit i car
ne in a habitauit et dum nos eum
incarnatum in nobis accipimus ipm
eos habitat in nobis ¶ dicitur 3o Johis
p° Et notat aute receperunt eum
dedit ei po. id. i dei formes et deo
sim ymagine filios nec per eum
ad mamus ymaginem quo assimilatur
suo creatori ¶ Assimilamur at homo
deduite corpus xpi creatori nobis
i minor cordis bonitate inspi
oris opis fertilitate et superioris celes
tis regni hereditate dep° et pe
trino ipius propria gloria sua et virtu
te magna et preciosa nobis promissa
donauit ut per hoc efficiamur diuine
consortes nature magna promissa i scrip
tum de insinuacio quod mira adab
p no da se no ut efficiam di
ne consortes nature i vere boni
ginia nata dei bonitas Ambros'
Ama dnis ihus corporis et diuinitat'
et corporis et tu qui accipis carne
eius diuine eius substantie in illo parti
cipas alimento i vere bonus effi
ceris ab eo ¶ dicitur Ezechi 17o su
mam de medulla cedri sublimis
et de vertice ramorum eius et plata
bo in monte excelsum et faciet fruc
tum medulla sublimis cedri et
cetera sapia dei alti ramus eius
sunt pres sci vertex ramorum est be
ata virgo pro de vertice caro xpi
supta de virgine succula i supra
de medulla et de vertice e corpus
xpi plenum diuinitate iste plantatus
in monte excelsum i in cor insti
ad deum eleuatum facit fructum in
pro boni opis fructum ¶ dicitur
Ad Gall 2o viuo ego iam non ego
viuit aut in me xpus in me sic sibi
assimilat s. in meliori bonitate et
excellenti bono ope hic deum e au
gustino cibus sum grandium cresce
De 3o Johis 1o quotquot aut receperunt
eum id quod heredes quidem dei
coheredes aute xpi p° petri 2o ben
dictus deus qui re nos i de filijs
dyaboli facit filios dei in heredi
tatem incorruptibile et in quietate
et in incorrectibile conseruata mo
lis Amen

De effectibus sumptis de rebus aliis corpus xpi vocabulis ¶ vicesimum sermo

Venite comedite ¶ sermo
Ut item alia ut supra vel sila
de effecte vel nomibus vel fructibus
corporis xpi effectus diuina corpor'
punt sumi ex tribus alijs nominibus
eius quod iam supra dictus diuina
quia medicina spiritualis quia ma
na i panis celestis quia cibaria
i bona gratia aie fidelis ¶ dicitur
Eccia 38o altissimus de terra crea
uit medicinam et vir prudens
non abhorrebit eam Aug super
pit xpi de terra terra quia caro de
terra e et de carne male carne
accepit et ipam nobis ad salute
manducanda dedit ¶ dicitur Apoc
2o vincenti dabo manna abscon
ditum quod dicit qui se parat per
victoriam viciorum illi dabo ma
na i celestem panem s. corpus

men in quo sapere regditum
est in ipso bonum. Joh. 6o hic est
qui de celo descendit. Dez. Eccli
2o audi tacens et prevenientia ac
cedet tibi bona gracia q d pra
vit te pa auditu verbi dei et obe
diencie q tacens i cessens ama
lor sernes reverenciam nobis fa
ciendo tunc dabitur tibi bona gracia
que gracia dicitur eucharistia i corpus
xpi. Augustinus petrus in 2o sentenciarum sac
ramentum altaris excellentem dicitur eu
charistia i bona gracia quia in eo non solum
est augmentum virtutis et gracie sed 1o
totus ibi sunt qui est fons et origo
totius gracie. Primo corpus domini dicitur
medicina spiritualis et iam hoc tres
habet effectus. Serpens quippe ma
lignus infudit humano generi venenum
venenum triplice corruptionem in mente te
nebras ignorancie in carne morbum
concupiscentie et mortem. Ut hec ad
hec tria mala curanda valet corpus
xpi quod medicina ignorancie i te
nebras illuminat morbum concu
piscentie sanat et mortem destruendo
triumphat. Dez. Ps. paravi lucerna
10 lucerna est lumen in diaphono
i perlucido corpore. Sic totus ipse est verbum
dei quod est lux vera in munda carne
quo super pellitur a nobis tenebre
ignorantie. Luc. 1o viderunt oculi
mei salutare tuum. Ps. domine illumina mea
attende ad eam et illumina. Dez. Ysa.
38 no iussit Ysaias ut tollerent mas
sam de sicubus et catheplasmarent
super vulnus regis et sanaretur vulnus
sine vulneris regis. Vulnus regis est
concupiscentia carnis. Ps. in spiritu mei
domine. Dez. Luc. 1o benedictus fruc
tus ventris tui super corpus xpi quod est
fructus vite valens ad auferendam
mortis eterne. Prov. 3o lignum vi
te est hiis qui apprehendunt eam
super sapienciam dei incarnatam. Osee
13 ero mors tua o mors. Et de
hac triplici corruptione et medicina
super Simone 6o post Pascha in 3o
corpus domini dicitur manna i panis
celestis quod manna habuit saporem
frumenti mellis et olei. De
duobus primis Exo. 16 gustus eius

simile

quasi simile cum melle. Dez. num. 11
fecerunt ex eo tortulas saporis quasi
panis oleati. De tribus simul Ezech.
16o simila et oleum comedisti et
mel. Hec tria habet corpus domini triplicem
effectum. Comparatur enim mori honesta
tem credis suavitate primum pu
ritatem primum signatur in frumento
2m in melle 3m in oleo. De primo
Zach. 9o quid bonum est eius et quid pulcrum
nisi frumentum electorum panis de frumen
to bonus est et pulcher nisi rec
in quo efficit quia facit pulcrum sic corpus
xpi bonum et pulcrum facit honestate
morum. Daniel 1o apparuerunt vultus
eorum meliores et corpulenciores pre
omnibus pueris qui vescebantur cibo re
gio. Glosa vultus eorum quos panis
saciabat qui de celo descendit. Dez.
Proverbiorum 2o comede fili mel quod
bonum est. Sap. 16o paratum
de celo panem prestitisti eis omne de
lectamentum in se habentem et omnis saporis
suavitatem. Dez. Ruth 20 cum ve
nerat ut sim 2m dies qui sancto
ficatus erit in tabernaculo meo et spet
fundebat in vinos olei i gratiam
quia tacent ad bonum proximi. Num. 2a
Chanam desiderabilem et olenum in
tabernaculo iusti. 4o Reg. 4o offe
rebat vasa et mulier infundebat
oleum et ait eliseus vende oleum
et redde creditori tuo. Tu autem et filii tui
vivite de reliquo. Et cetera oleum corpus
puerarum primum refecit debita solvit
nobis quos pascit. Per 1m intelligit
in eo quod fundebat oleum in vasa pro
morum. 2m in eo quod reddidit pro oleo
debita creditori. 3m in eo quod ipsa et
filii de oleo vixerunt. 3o corpus domini
dicitur eucharistia i bona gracia. Sicut ac
dicat in igni. Gracia est influencia di
vine bonitatis in mente per quam assimilata
deo sit ei grata et vite eterne digna.
Et iam hoc corpus domini habet tres ef
fectus scilicet deo dicam efficit gratiam et
caritatem deo reddit vitam eternam
tribuit. Dez. 2 Pet. 1o per quem
gloria sua et virtute maxima et preciosa
nobis promissa donavit ut per hec
efficiamur divine consortes nature i similes
deo per veram bonitatem. Dez.

Cant. 4º Quia pulchra es et decora
karissima in deliciis q.d. quia delicato
cibo et potu corporis et sanguinis xpi es enu-
trita sed es multum decora et decenter
grata deo et cara. Dicitur Iohannis 6º Qui
manducat carnem meam et bibit me-
um sanguinem habet vitam eternam. Item
corpus domini dicitur eukaristia i. bona gra-
cia et merito hoc valde bonum est. Eccontra
sicut cum illud manducamus non ipsum
ut alius cibus mutatur in nobis sed
nos in illo mutamur. Racio quia in ea
dari est gracia est influencia divine
bonitatis in animam per quam assimilatur deo Sed
bona gracia sicut corpus xpi influit boni-
tatem suam nobis per quam non ipsum nos
sed nos illi assimilamur et in eius boni-
tatem mutamur. Hec mutacio in xpo muta-
tos ut probari in similitudine [illegible]
similiter deitatis in amore. 2º deo
virtute vel maior. 3º de virtute similiter
arbor hoc require supra sermone 20
cum sine **De gustacione sanguinis xpi et ob-**
mais xpi ut in cruce effundi et ab inesti-
mabili preciositate eius dicitur xxviii
sermo etc.

Venite comedite etc. Proverbiorum 9º
Sicut ubi dominus invitat ad spi-
ritale convivium in quo preciosissimum
cibum et potum corporis et sanguinis sui
Dicto itaque supra de eo ad dicendum est de
de sanguine. Thema speciale de sanguine hic
est qui venit per aquam et sanguinem ihesus
xpus i Iohannis 5º. Item aliud Calicem
quidem meum bibetis Matthei 20. Item
primum Dignus es domine qui redemisti
nos in sanguine tuo Apocalypsis 5º vel ali-
ud simile. Primo premittitur sacramentum
divinum corporis domini notandum est considera-
to preciosi sanguinis. Unde sciendum quod sang-
uis domini tribus modis potest considera-
ri primo ut in materia precii redemptionis
effundendus 2º ut in sacramento a fide-
libus sumptus 3º ut in applicatione spi-
ritualiter bibitur. Primo modo consideratur
ut ab inestimabili preciositate com-
mendatur. Tentabat preciositate eius
propter [illegible] primum est precio-
sitatis magne probacio 2º tanti precii
dandi 3º virtute sanguinis magni-
tudo 4º redemptorum sanguine multitudo

de duobus primus patet hic dicitur et dicatis
in sequenti. Primum circa preciositatem sang-
uinis xpi propter notandum est preciositatis
magne probatio et hoc probatur arbore
a digna origine a dignitate inno-
cencie a dei unione. Dicitur Ecclesiastici 24º
Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris et flores mei
fructus honoris. Sed hec vitis vina
et vinum i. corporis et sanguinis vitam
igitur honoris omni desiderio vitis est
sanguis xpi preciosus nam de digni-
tate originis nam quemadmodum sang-
uis nobilitate et preciositate quam aliquando
ut alius sanguis corporis sed a vir-
ginali flore sumpsit originem. Dicitur
2º propter captabant in animam iusti et
sanguinem innocentem condempnabat quod
cum sanguis innocencior tanto ma-
ior et preciosior. 1 Petri 1º non corrupti-
bilibus auro vel argento redempti estis
sed precioso sanguine quasi agni immaculati
nati et incontaminati ihesu xpi. Dicitur sed
2º agglutinavit in omnem dominum
ipse quod duo inseparabiliter in uni-
ri tota homines natura sed divinam cor-
pus et sanguinem. Ad Hebreos 2º Quem
pueri communicaverunt carni et sanguini
et ipse xpus similiter participavit eisdem
i. filius dei propter salutem hominis sumpsit
carnem et sanguinem ita univit
ea sibi et honestavit ut vere posset di-
ci caro dei et sanguis. Actuum 20
posuit nos spiritus sanctus regere ec-
clesiam quam acquisivit sanguine suo quia
sanguis xpi vere est sanguis dei et ideo
tam preciosus quod una gutta plus
valet quam totus mundus. 2º circa pre-
ciositatem sanguinis xpi propter notandum
est tanti precii pro persona dandi racio
Hec est triplex prima magni
debiti necessaria solucio 2º magni
amoris demonstracio 3º magni boni
perditi reparacio. Prima racio tanti pre-
cii dandi pro homine sed precioso sangui-
nis dei fuit magni debiti necessa-
ria solucio maioris enim debito ob-
ligatus erat primus homo quo tene-
batur deo satisfacere per se et pro toto genere
humano quod rapuerat et acceperat
pomum vetitum comedendo unde impossibile
est cum omni progenie nisi in re

heme tantum donec redderet omne
debitum. Per sufficientem hostiam pro satis-
factione, scilicet pro peccati quantitate et lese ma-
iestatis dignitate fieret satisfactio.
Et sic patet tribus gradibus disting-
wi: primo enim culpa minor satis-
factio; peccato maiori maior
maxima est facienda. Unde statutum
erat in lege dei pro transgressione di-
versorum mandatorum pecus aliquid
deo offerri et occidi et sanguinem eius
fundi. Et hoc sequitur quod pro tanto homi-
nis [...] primi parentis qui omnes homines
occidit quia peccatum eius meruit.
Et plena per hoc maiore creatoris
maiestate tam preciosa hostia de-
bet offerri deo et occidi. Et sanguis e-
ius fundi, que adhuc eum valeat
omnium hominum homines qui sunt occi-
si. Et quia talis in omni creatura non
potuit inveniri, necesse fuit ad sol-
vendum tantum debitum et ad libe-
randum de inferni carcere genus hu-
manum filium dei hominem fieri omni
creatura meliorem et ipsum pro debito
hominis occidi et sanguinem eius fun-
di. Sexto Levitici 2° anima que peccaverit
[...] pignoracia in transgressione
[...] mandatorum dei offerat
deo vitulum vel agnum vel aliud
huiusmodi ad occidendum et sanguinem
eius fundendum. Ad hebreos 9° omnia
pene in sanguine mundantur secundum legem
et sine sanguinis effusione non fit
remissio. Deuteronomii Genesis 9° Quicumque
fuderit sanguinem hominis fundetur
sanguis illius. Ad ymaginem
quippe dei factus est homo. Numeri
35° Non aliter expiari potest nisi eius
sanguine qui alterius sanguinem fu-
derit. Deuteronomii dicit dominus Osee 13° De manu
mortis liberabo eos de mor-
te redimam eos precioso sanguine dicit
glosa. Intellige de morte id est sepul-
tura et debito eterne mortis. Ideo
filius dei in carne occidi voluit ut vulne-
ribus nostris precioso sanguine suo
balsamo mederetur. Agnosce anima
quam gravia sunt illa vulnera pro quibus
necesse est christum dominum vulnerari. Nisi cu-
rent ad mortem eternam nunquam
perisset dei filius moreretur. Item 2°

Sanguis christi necesse fuit fundi et per filium dei redimi

tamen precium dandum est magnitudinem amoris de-
monstraret. 1 Iohannis quinto Tres sunt qui
testimonium dant in terra spiritus aqua
et sanguis, spiritus enim quem emisit de
corpore, aqua que fluxit de latere et
sanguinis que fudit de corde testes
sunt dilectionis maxime. Psalmus Apud do-
minum copiosa apud eum redempcio
ut sic probaret amoris eius ad nos
magnitudo. Glosa: vel copiosa est
redempcio quia unda sanguinis per v
partes corporis largiter effudit cum pro
redempcione generis humani una gutta
preciosi sanguinis eius suffecisset. Sed
data est copia ut magnitudine mu-
neris donantis innotesceret diligenter
ut enim ostenderet quantum te diligeret
non aliter voluit quam moriendo te
de morte liberare. Augustinus: O anima pre-
cio non auro redempta vel argento sed
agni immaculati sanguine attende quantum
valeas quod pro te datum sit. Cogita non
[...] tradere in predicacionem [...] quam
sanguinem preciosum effudit sanguine. Item 3°
tantum precium dandum est magni boni per-
diti recuperacio, et hoc est triplex: libe-
ras a servitute dyaboli, introductio
in celestem hereditatem, filiatio dei. Ieremie
31° Redemit dominus Iacob et liberavit
eum de manu potencioris. Redemit
vel liberavit intelligendum est ut dicit
Petrus precioso sanguine. Iohannis 8°
Si filius dei vos liberavit vere libe-
ri estis. Psalmus Redemit eos de manu
inimici. Luce 1° Visitavit dominus deus
Israel et fecit. Item Deuteronomii Ad hebreos 9° per proprium
sanguinem introivit semel in sancta
eterna redempcione inventa. Et infra ha-
bentes itaque fratres fiduciam in introitu
sanctorum in sanguine christi. Glosa: Sanguis
christi clavis est paradisi in passione
enim domini celum diu clausum [...] so-
lito sanguine eius precioso est apertum.
Iohannis 19° Unus militum lancea latus
eius aperuit et continuo exivit san-
guis et aqua. Glosa: Vigilanti verbo
usus est non dixit vulneravit sed ape-
ruit ut illic quodammodo vite ostium
panderetur unde sacramenta ecclesie ma-
naverunt sine quibus ad vitam non
intratur. Sanguis enim fusus est in
remissionem peccatorum, aqua in lavacrum
[...] humanum genus [...] dedicat

pctm z deformitate a paradiso ce
lesti exclusum. vnde hinc adveniu
e precio sanguinis xpi adeptus absolu
z aqua baptismi a sorde lavari
dez° levitici 25to Si attenuatus frat
tuus vendiderit possessiunculam
suam si voluerit propinquus eius pt-
dimere qd ille vendiderat hoc fecit
xpus exul precio sanguinis. hinc le-
vitici 27° q homicidis expulsis
de terra sua non dabatur libertas
redeundi nisi post mortem summi po
ntificis. Iere° redibat vir ad possessionem
suam z ad terram suam. Ecclesiastici 33° Ser
vus fidelis sit tibi q anima tua q
fratrem sic eum tracta. quia in sangui
ne comparasti eum. Comparasti eum tn
eo q hereditate sua qui redimi non
poterat sanguine tuo redemisti sibi
vbi tracta eum q fratrem. dimisit de
secum hereditatem. hinc luce 23° cla
mat de cruce latro domine memento
mei dum veneris in regnum tuum
Et dixit illi ihesus Amen dico tibi
hodie mecum eris in paradiso ad qd
nos perducere dignetur ihesus dei filius
amen. De preciositate sanguinis xpi

Utente amedum ¶ Tercium vntissimo
ris ut supra vel filia de sangui ne
xpi. Circa preciositatem sanguinis xpi
nt considerantur modo sunt propter
e nondum est virtus eius magnitudo
a hec consistit in viribus in diaboli
destructione mundi redemptione in
dei reconciliacione. Primo Iob 40
an alia letum inq capies leviatham
hamo sicut ego / leviathan
sunt cetus e diaboli hamus sunt acu
leo inserta est dei filius in carne
humana absconditus hamo iste de
ceptus z captus e diabolus qz dum
carne innocentes x in cruce mor
de z sumde sanguinem in iuste persup
sit latens aculeus divinitatis pietate
illius perforando destruxit Amos
2° ego exterminavi amorreum i.a
malo inimicus cuius altitudo cedro
z altitudo eius z fortis ipse q querc
Hoc figuratum est Dan 14° Erat dra
co magnus in babylone z tulit da
niel picem z adipem z pilos et
coxit pariter z fecit massas z dedit

in os draconis z disruptus e precio
xpi sanguis solitudinem carnis
pti adeps sanguis per masse ex
hijs fac membra salvatoris data
in proprietate hostis s dum hoc in iuste
morde nititur iuste propterea eius dest
itur. Secundo i cor 6° Empti estis
precio magno. ad eph 1° habemus redemp
tionem per sanguinem xpi in remissionem peccatorum
i pet 1° non corruptibilibus auro vel
argento redempti estis s precioso sang
wine ihesu xpi. hinc canit etiam ecclesia
q° consumg tuis famulis de utroque
ad hebr 2° qz puer communicavit car
ni z sanguini et ipse similiter participa
vit eisdem ut per mortem destru
eret eum qui habebat imperium
mortis i dyabolum z liberaret eos. Aug
q fecit redemptor captivatori nostro
tetendit ei muscipulam z posuit
ibi escam corpus z sanguine suum
ille autem sanguinem fudit non de
bitoris propter quod iussus est reddere debi
ta. Hinc canit etiam Euangelio
nostra pugna dyabolus e victus
Et mundus xpi sanguine redemptus
dez° ad eph 2° Vos qui aliquando eratis
longe facti estis prope in sanguine xpi
ipse est enim pax nostra i faciens no
bis pacem cum deo. ad colos 1°
pce capud corporis ecclesie pacifi
cans per sanguinem crucis sue q in ter
ris sive que in celis sunt. Hinc post
passionem z resurreccionem ostendit dis
cipulis cicatrices manuum z lateris
dicens pax vobis. Hec pax cum
deo sive reconciliacio sit per sanguinem
xpi explicata racione s rone pax suf
ficient qd modo pro vris debitis
solvit racione gratissime deo ca
ritatis q in hoc facto demonstra
vit rone sue formositatis qua
nos deo gratos fecit. dez° ps
procravi sunt me inimica mei in
iuste s vsq ad mortem omnes
que non rapui tunc exsolvebam
s precio sanguinis pro bono pacis. Mt
26° sanguis meus pro vobis effun
detur in remissionem peccatorum. Dez°
ad eph 5° xps dilexit nos z tra
didit semetipsum pro nobis oblacionem
z hostiam deo in odorem suavitatis
q hostia corpus xpi z sanguinis
erunt deo grata ad effusionem

reconsiliacionis causa huius dilec-
tionis nam si nos iniustos ut dicit
Ecci. 22 in ipse iracundie facti
e reconciliati per iusticia multo mag[is]
pe per iniuriam caritate qua obvi-
at pro nobis deo per suum sanguinem // de
3o ad Ro. 5o iustificati in sanguine
per et dereis iusti de peccatis pulchri
facti salui erimus ab ira per ipsum quia
gratiam invidet pro domum nunc per quem
reconsiliacionem accepimus ¶ Item pro
dilectione dei voluntatis sanctis in ipsu
sanguine unctos gratia nobis ac pace
Joh. 13 misit aquam in pelvim Gloza
sanguine intrans fudit et cepit la-
vare pedes discipulorum quia sic sanguine
suo mundum mundatos nos fecit pul-
chros et deo gratos Apoc. 1o dilexit
nos et lavit nos a peccatis in sanguine
suo et fecit nos regem deo et sacerdotes
Ecce pastores deus sanguine suo laut
et formosos ac reges et deo gratos
fecit et insuper sic reconsiliavit in
manu dei reges et principes efficit
¶ Tertium est prosperitate sanguinis et pretiosi
nondum est redempcionis multitudo
Tres enim exercitus magni sanguine
cs. sunt redempti scilicet manifesti in[iqui]
antiqui iusti dubii contrarii ¶ Primi de
vinculis peccati ¶ 2i de limbo inferni
¶ 3i de dubitacione fidei per hec tria ef-
fudit sanguinem de tribus locis domina-
nibus de pedibus de vulnere lateris
primo de manibus ut patres vincte
sanguinis a vinculis peccati solveret
Et absolutos ad se revocaret de
primis Ecci. 40 porrexit sacerdos in
imis manum suam in libatione et li-
bavit in sanguine uve ut scilicet peccatorum
vincula solveret Ps. Dirupisti vincula
mea et tibi sacrificabo Aug. per sanguinem
suum ad hoc fudit ut peccata nostra
deleret unde enim diabolus nos te-
nebat deletum est sanguine et sanguine
redemptor per quo ante tenebat
nos in suis vinculis peccatorum ¶ 2o sunt
absolutos revocavit Ysa. 44 re-
vertere ad me quoniam redemi te Glo.
sanguine quia sic facere celum et terra et
omnia celestia in salute tua letabun-
tur Contra si non feceris omnia que te pug-
nabunt Sap. 5o armabit deus

creaturam in ulcionem per inimicos et
pugnabit cum illo orbis terrarum
contra insensatos ¶ Porrexit igitur
Christus manum in manus et libavit sanguine
nostro solvens omnes a vinculis peccatorum
Et ad hunc quasi avem fugientem
manum animam revocat peccatorem
Ysaye 66 ego sum vocans ab oriente
avem quam de longe scilicet de statu peccati re-
vocans instabilem Et refugium eius
2o de pedibus fudit sanguinem ut antiquos
iustos de limbo inferni educendos
demonstraret et ad patriam celestem de-
duceret ¶ De primo Tren. 1o torcular calca-
vit dominus virgini filie Iuda arbor
et tortura torcular significat passione
Christi in ligno crucis Enim torcularium
calcat sanguine sine pedibus fundit
ut multos ex eo letos faciet ¶ Christus
quo virgini Iude torcular calcavit quia
in passione crucis de pedibus sanguinem
fudit Et iustos in fide morientes
de inferno liberans letificavit Zach. 9o
tu quoque in sanguine testamenti tui e-
duxisti vinctos tuos de lacu in quo
non erat aqua scilicet celestis refrigerii
de ceteris scilicet eductos de inferno ad pa-
triam deduxit ad Hebr. 9o Christus assistens
pontifex futurorum bonorum [illegible] non
solum sed cum magno exercitu in storiis
de inferno eruens secum duxit
unde Ps. ascendens [illegible] Ysaye 63 di-
cunt angeli quis est iste qui venit
de Edom tinctis vestibus de Bosra for-
mosus in stola sua gradiens in mul-
titudine fortitudinis sue in ascen-
dens cum multis fidelibus quos de in-
ferno potenter eduxit et ad celos secum
vexit ¶ 3o fudit sanguinem de vulnere
lateris sui et cordis ut discipulos in
fide dubios et multos alios in fide
et bone vite stabiliret tepidos
et ideo frigidos et quasi mortuos calefaceret
et revivificaret et sic revivificans
suo sanguine iter celeste significaret in-
post ipsum fervente curreret de quo
Johannes 19o unus militum latera lan-
cea aperuit et continuo exivit san-
guis qui scilicet est calidus et in quo vi-
ta hominis ut eo frigidos in fide
calefaceret et quasi mortuos mortua
bona revivificaret ¶ Ps. similis factus
sum pellicano solitudinis. pellican[us]
avis est pullos mortuos et qua-
cum se erigentes [illegible] et mor-

nos in duobus deplorans vestro latus
eius fodit et sanguinem in eos fundit
et ecce reviviscunt Et iterum frigidis
in fide et caritate mortuis subvenit sanguinis
misericordie Secundo quod vivificat admi
scet vere voluntate vel celeste suo
sanguine signat se sequendum demonstrat
Cant. 4o vulnerasti cor meum soror
mea sponsa quasi diceret scilicet attende me
vulneratum pro te vide sanguinem meum
et sequere me Johannis 20 venit Jhesus
et ostendit discipulis latus manus et
latus aperiendo non solum ut eos
in fide confortaret sed ut per se in il
las tribulaciones sequendum demonstra
ret Prima Petri 2o Christus passus est pro nobis
nobis relinquens exemplum ut sequa
mini vestigia eius Ad Hebr. 13 Jhesus
ut sanctificaret per suum sanguinem populum
extra castra passus est exeamus igitur
ad eum extra castra scilicet delicias carnis
fugientes et passionem eius ymita
tes Cant. 4 in fine fuge dilecte mi et
assimilare hynnulo cervorum quasi diceret Ecce
coram nobis ut ferro corde vulnerata
et sanguine tuo celestem semitam nobis
demonstra donec te comprehendamus et
in te delicias eternas capiamus Prima Cor.
9o Sic currite ut comprehendatis Amen

De consideracione sanguinis Christi secundum quod mo
do est ut in sacramento sumitur 29o

Venite comedite et cetera Sermo
iste alia ut supra capitulo 26o Bibite
ex hoc omnes hic est enim sanguis meus
Sanguis domini tribus modis potest conside
rari Primo ut manavit ab eius fidelibus
fundi 2o ut in sacramento a fidelibus sumi
tur 3o ut preter sacramentum a quibusdam
dis sumatur bibi Primo consideratur quando
datum ab inestimabili precio 2o ampl
tiplici utilitate 3o spirituali suavitate
Circa primum modum primo est memo
rabilis quia ad eius venerabilem spiritualem
et desiderabilem Primo Apoc. 5o Dignus
es domine qui occisus est et redemisti
nos in sanguine tuo Secundo Bibite hic
est sanguis meus novi testamenti Ter
cio Prima Cor. 10 omnes patres nostri eundem
potum spiritualem biberunt Secundo conside
racionis iam dictum est in duobus sermoni
bus 2o namque consideratur sanguis Christi
ut in sacramento a fidelibus sumitur et circa
hoc tria requiruntur primo quod sacramentum

altaris datur sub specie duplici 2o quod
plures non sumunt sanguinem sicut sacerdos
sub specie vini 3o que sit utilitas
sanguinis sumpti Primo quod sacramentum
altaris datur sub specie duplici scilicet sub
specie cibi et potus sive panis et vini
Huius triplex est racio prima ad regal
is convivii perfectionem 2a ad redempcionis
corporis nostri et anime simul significacionem
3a ad memoriam passionis domini ma
iorem representacionem Primo Hester
1o rex Assuerus 3o anno imperii sui
fecit grande convivium cunctis princi
pibus et pueris suis ubi inferebantur vina
ut magnificencia regia dignum erat
Rex iste significat Christum qui non primo
vel 2o anno id est ante legem vel sub le
ge sed 3o id est tempore gracie facit convivium
magnum et pueris fidelibus cibi et po
tus Et cum ornatum et perfectum convivi
um sic monstrat sub specie panis et
vini simul sacramentum altaris cum
invitat Nam ubi alterum deest nil
tam laudabile convivium non esset
Secundo Psalmus tu es sacerdos in e
ternum secundum ordinem Melchisedech
Qui scilicet obtulit in signum pane et
vinum Primo sunt signum futurum nostri
corporis redempcionis in unione anime Augu
stinus Sermo quare sub duplici specie sumitur
sacramentum altaris cum sub alterutra
totus sit Christus ideo ut ostendatur totam
humanam naturam assumpsisse et totam
simul redemisse Panis enim ad carnem
refertur quia nutrit vinum ad animam
quia vinum operatur sanguinem in quo sedes
anime a physicis esse dicitur Unde si sub
alterius tamen specie sumeretur ad alterius tam
id est corporis vel anime advenisse pro iter
liberacionem valet significare. De sang
uine sacramentali Tercio namque Cor. 11
Hic est calix novi testamenti in meo
sanguine hoc facite quocienscumque
bibitis in meam commemoracionem id est sang
uinem meum bibetis in memoriam mee
passionis Expressius enim passio Christi ad
memoriam reducitur per consideracionem
sui sanguinis quam corporis Exo. 12o Erit
sanguis nobis in signum in edibus
in quibus eritis id est in signum scilicet quod agnus
sine macula occisus est in liberacione
Israel de Egypto Sic sanguis Christi
primum et expressum memoriale est

passionis sue. 4° regum 3° viderunt
moabite aquas rubeas et dixerunt sanguis
gladii est. pugna-
uerunt contra se reges et cesi sunt mutuo. reg-
es scilicet christus et dyabolus ille humili-
tate, superbia pugnantes in passione
domini quibus eorum hominem adsumi simul
obtinet ambo sunt quasi vulnerati.
Dicit Job 16° hostis meus terribili-
ter quasi gygas cedit me vulnere su-
per vulnus. Dicit ysaias 51° numquid non
tu domine percussisti superbum, vulnerasti
draconem. vulnerauit vtique vulne-
re suo quia cum christi carne innocen-
tem mortem percussit latens aculeus
diuinitatis potenciam malicie eius
perforando eneruauit et quem tenebat
hominem de manu tyrannidis eius
liberauit. Hec igitur datur sacra in
altari sub specie duplici quod non solum
sub specie panis corpus christi sed eciam
sub specie vini eius sanguis ad ex-
pressiorem memoriale dominice passionis.
Secundo queritur quare populus non accipit
sanguinem sicut sacerdos sub specie vini.
Et huius triplex est racio. prima est
ad denotandum vas congruum huius san-
guinis continendi. secunda ad vitandum
effusionis periculum. tercia ad preueniendum
errorem periculum. prima racio est ad
[illegible] vas congruum tanti sanguinis
continendi. sicut non vinum vas speci-
aliter diligenciaris in quo sumetur
exigit quam panis. Sic sanguis christi
sub specie vini sumendus solis sacer-
dotibus creditur quod vas domini ad hoc
spiritualiter consecratur et sacri religione
consecratur. Et virtutum pulcre [illegible]
[illegible] ornatur. hinc quam sacerdo-
tes insigniuntur triplici vasi electo sa-
altari consecrato [illegible] ligare et
amico cipho dicimus Deut. 12° car-
nes hostiarum tuarum et sanguinem
pones in altari i. animas sacerdoti-
um debent esse vas [illegible] consecra-
tum et ad altare dignum ad sanguinem
domini suscipiendum. glossa Exodi 20 alta-
re holocausti signat vitam iustorum qui
carnem suam cotidie a nociuis [illegible]
cum viciis et concupiscenciis atque in
hostia viuentem deo offerunt sus-
pensione ignis [illegible] per [illegible] glossa
altare holocaustorum est fides [illegible]
[illegible] doctrina vita [illegible] bona [illegible]

instructorum per altaria domine
virtutum quod dicit [illegible] quia sicut qua [illegible]
[illegible] dicta esse debent sanguinis christi vasa.
Dicit Exodi 24° tulit moyses dimidi-
am partem sanguinis victimarum et misit
in crateres crateres vas est vrna
[illegible] multis [illegible] colligatur significat
religiosorum sacerdotum vita [illegible]
custodita ad sanguinem suscipiendum
aptam. Eccli. 6° in mitte quoque pedes
pedes sapientie et collum tuum in torques
illius decor enim vite est illa et vin-
cla illius alligatura salutis. Ita
primo timor domini sacerdotum religiositas
religiositatis custodiet et iustificabit
cor gaudium et exultacionem dabit. Dicit
Eccli. 50 sacerdos magnus quasi vas
auri solidum ornatum omni lapi-
de precioso et omni genere virtutum dicit
glossa. Tale igitur vas exigitur spirituale
et clarum ad suscipiendum sub specie
vini sanguinem domini preciosum. Secunda racio
est ad vitandum effusionis periculum. Si
enim populus panem in solempnitatibus
ad suscipiendum sacramentum conueniunt
pro multitudine circa altare se compri-
munt ita quod vix corpus domini sine
metu defluxus capere possit. Vero
multo magis si de calice sanguinem
sumeret sine periculo effusionis non
esset. Sic et est quod dominus apostolis in cena
panem et vt suis sacerdotibus non solum
corpus in specie panis sed et sanguinem
suum in specie vini dedit. multitudini
vero hominum in deserto panem
sine potu distribuit. Tercia racio est ad
preueniendum errorem periculum. Si non
populus rudis susciperet sanguinem
sub specie vini vix crederet illum esse
sub specie panis cum tamen veraciter
sit ibi sub utroque nam sicut sub specie
vini consecrati sanguis christi est per trans-
substanciacionem ita corpus ibi est per concomi-
tanciam. Et sicut sub specie panis corpus christi est
per transsubstanciacionem ita ibi sanguis eius
vere intelligitur per concomitanciam. Hec enim
duo corpus videlicet et sanguis vnus non est
corpus sanguine carens et denuo [illegible]
iam vlterius non possunt separari. Unde
sicut sacerdos suscipit sanguinem christi
sacramentaliter de calice. Sic populus
sumit eum intellectualiter sub specie
panis de ipso [illegible] corpore et est cibus [illegible]

valis etiam dulcis ut sacerdotibus
qui sumunt eum sub specie vini decla
ratur Cant. 2° primo botrus cypri dilec
tus meus in vinea engaddi. Bono
sissimo domino vina id est corpus domini in altari
et crucis sugo dulcem sanguinem
potum Deut. 32° Constituit eum
dominus ut sanguinem uve biberet me
racissimum. Quidem potum refectat dominus
animam devote percipientis ad vitam eternam
Johannis 6° Qui bibit meum sanguinem
habet vitam eternam. Amen. De dul
cedine huius sanguinis in sermone
32° circa medium. De effectu
sanguinis Christi sacramentalis scilicet qui
sit utilitas eius. Sermo tricesimus

Venite quod vidistis item
... post quae utilitas sangui
ne meo Johannis 6° Qui bibit me
um sanguinem habet vitam eternam. Quo
de sanguine prout in sacramento a fidelibus
sumitur quae sit utilitas eius sive
effectus ad hoc sciendum quod sic sumptum
possumus considerare tribus modis scilicet
ut potum aque vive et vinum
spirituale et sacrosanctum misterium etc.
De primo. Percussit petram et fluxe
runt aque. Petra autem erat Christus
ita aqua illa sanguinem eius
qui est verus et vivus potus anime.
De 2° Prov. 9° Venite bibite vinum
quod miscui vobis id est sanguinem Christi
multa dulcedine conditum. De 3°
ad Hebr. 13° Jhesus extra portam pas
sus est ut per suum sanguinem sanctificaret
populum. Quod sanguis Christi sanctificativum est
misterium et sacrosanctum. Complenda
quesumus domine ut sacrosancta misteria
prosint nobis remedium et sanitatis et
firmamentum. Juxta considerationem triplicem
cuiuslibet istorum trium habet sanguis
Christi triplicem effectum. Primo pro ... con
dicionem potus sanguinis Christi ut potus
aque vive. Est potus ut dicunt
physici est humectativus ariditatis et
vivificativus mortificatorum et dilatatio ad
membra aliorum. Sic iste potus san
guinis Christi qui signa passionis tres habet
effectus in anima fideli aridam eius
humectat et iungit male mem
bra refrigerata et extinguit aliorum

virium dei ad membra vestit ut
bene operari possint. De primo ysa. 44°
effundam aquam super sitientem et
fluenta super aridam ut sic anima
que pulvis arida et sabule desti
tuta ad animalem et ... potus sanguinis
Christi per fusa confringatur et conglutinetur
et roboretur ad bona. Pro hoc non sic im
pii non sic sed tamquam pulvis quem proicit
ventus a facie terre. Anima tepida
dyaboli spargit cogitationes eius
et desideria loquentes et opera perdita
vita. Exodi 5to sparsus est populus
per universam terram egypti ad con
gregandas paleas id est mundi vani
tates etc. Johannis 11° Ibi multum
erat simplex et sanguine suum dam
nis non tantum pro gente sed ut filios
dei qui dispersi erant congregaret
in unum scilicet per cordis unione lingue
refrenationem sensuum et membrorum
disciplina vite religione fraterne
mentem dilectionem. Jeremie 4° Sicut non
na confusio ... est azimi id est per
baptismum ... sinceri sed ita
sumus aspersione sanguinis Christi quod passa
nova et bona vita operatur. De 2°
effectu. Percussit petram et fluxe
runt aque ad refrigerandum scilicet pre
stis ardorem Ecce 2° ignis ar
dentem extinguit aqua. Anima sanguis
Christi sitiantis pro amore ... scilicet sermo
ne amicicie et vivam amoris et co
ncupiscencie. Augustinus Domine Jhesu Christe sic be
in corde meo vulnera tua passionis
sanguine tuo ut legam in eis tuum do
lorem ad sustinendum pro te omnem do
lorem tuum amorem ad contempnendum
pro te omnem alium amorem. Et sic ap
paret quod sanguis domini ad instar aque
contra mala in nobis accensa valet.
De 3° effectu 3° regum 19° Helias com
medit et bibit aquam et ambulavit
potens alium ad membra dedit et
ad eundem sive operandum inuit. Sic
potus sanguinis Christi ab ... dei
sive preceptum ad ... ut ... in
aures anime et membra corporis et in
illud vivat regam et ... operantur.
Prov. 9° Comedite et bibite relinquite
infanciam et vivite et ambulate
per vias prudencie. Comedite alium

i sept

verbi dei xpi recepti et bibere sang(uine)
cor xpi q(uod) s(it) preciu(m) ad(ue)rt(ens) adsensu(m)
ad membra desit xpiana et digne
et bona p(er)fic(er)e moneat. 2° pt(er) (con)side
rat(ionem) sanguis x(pi) ut vinu(m) sp(irit)uale
et 2m hoc tres h(ab)et effect(us) q(ui)a lauat
calefacit letificat. lauat sordes
anime calefacit corda caritate le
tificat sp(irit)uale dulcedine. dep(re)h(en)so
gen 49° expectacio gencium lauabit
in vino stola sua et in sangui(n)e uve
palliu(m) suu(m) i(d est) fidele a(n)i(m)am. i iohis
p(ri)mo si in luce ambulam(us) sa(n)c(t)is
scientes admonet et sanguis ihu xpi
filii dei emundat nos ab omni pecc(at)o
ad heb(reos) 9° Si sanguis hircor(um) et
thaurorum asp(er)sus inquinatos s(an)cti
ficat ad emundacio(n)em carnis q(uan)to
mag(is) sanguis xpi emundabit con
sciencia(m) n(ost)ram ab op(er)ib(us) mortuis ad ser
uiendu(m) deo viuenti Apoc(alipsis) 22 B(ea)ti
qui lauant stolas suas in sangui(n)e
agni ut sit p(otes)tas eor(um) in ligno vi
te. Dep(re)h(en)so deut(eronomii) 32° c(on)stituit eu(m)
ut comederet medulla(m) tritici i(d est) dul
ce corpus xpi et sangui(n)e uve biberet
meracissimu(m) i(d est) puru(m) et calidu(m) puru(m)
amaritudi(ne) iniquitat(is) calidu(m) effectu
caritatis hest(er) 10 assuerus i(d est) beatus
p(er) nimiam potac(ionem) incaluit mero
i(d est) ardore caritatis. Cant(icorum) 2° int(ro)
duxit me rex in cellam vinaria(m)
ordinauit in me caritate(m). Cella
vinaria e(st) eccl(esi)a vbi p(ro)pina(tur) calidu(m)
vinu(m) sanguis xpi ad accendend(um) cor
da dilecc(i)o(n)e dei et p(ro)ximi M(at)t(hei) 26 ac
cipiens ih(esu)s calice(m) dixit bibite
hic e(st) sanguis meus. Calix e(st) ca
lida potacio q(ui)a calidu(m) vinu(m) calidu(m)
sanguis d(omi)ni calefaciens cor ad a
more(m) dei et p(ro)ximi. Dep(re)h(en)so ps(almus) vi
nu(m) letificat cor hominis eccl(esiastic)i 31°
exultacio anime et cordis vinu(m)
moderate potatu(m) i(d est) sanguis xpi
sumptus cu(m) mensura fidei Cant(icorum) 1
p(ri)mo botru(m) cipri dilectus meus in
q(ui)a s(ic)ut vinu(m) cu(m) suo sangui(n)e dulce
dine sp(irit)ualis leuac(ionem) ad obliuis
cendu(m) dolore(m) p(re)s(en)tis miserie p(ro)
u(er)bior(um) 31° date siceram merentib(us)
et vinu(m) hijs qui amaro s(un)t a(n)i(m)o bi
bat et obliuiscat(ur) egestatis sue

3° pt(er) (con)sideracio(n)em sanguis xpi ut sac(ra)
(m)entu(m) mistiu(m) eccl(esi)e i(d est) ut res sac(ra)
et secreta in qua magna v(ir)tus dei e(st)
abscondita et 3m hoc tres h(ab)et
effectus sup(er)naturales demones co(n)
tur(bat) graciam dei impetrat. vita
bona (con)seruat donec ad et(er)nam
vita(m) p(er)ducat. Dep(re)h(en)so Exod(i) 12°
cu(m) viderit d(omi)n(u)s sangui(n)e(m) agni in
sup(er)liminari et in mente fideli no(n)
sinet p(er)cussore(m) ingredi domu(m) v(est)ras
et ledere. Ciri(llus) hic sanguis abig(it)
demones et longe facit esse. i mach(abeorum)
6to ostenderunt elephant(is) sangui(ne)
uve et mori ad acuendos eos in p(re)
liu(m) in(te)llig(itur) q(uod) s(ancti) p(er) sumpti sangui(n)em
xpi vi(n)cant sp(irit)uales inimic(os) Apoc(alipsis)
12° factu(m) est p(re)liu(m) magnu(m) cu(m)
dracone et ip(s)i vicerunt illu(m) p(ro)pt(er) v(er)bu(m)
testimonij et p(ro)pt(er) sangui(n)e(m) agni. Dep(re)h(en)so i
pet(ri) 1° in asp(er)sione sanguis ihu xpi
gra(cia) nobis ad heb(reos) 12° accessistis
ad monte(m) dei et sanguis asp(er)sio
nis melius loquente(m) q(ua)m abel q(ui)a s(an)c(t)i
sanguis abel clamat ad deu(m)
vindicta(m) sanguis xpi postulat et
impetrat gra(ciam). B(er)n(hardus) o sangui(ne) xpi
sume venerand(um) in altari poculu(m)
in celo p(ro) nobis p(er)ire(m) aduocatu(m)
Dep(re)h(en)so iohis 6° n(isi) manducaveritis et bi
beritis non h(ab)ebitis vita(m) et(er)na(m) in vob(is)
q(uo)d si biberitis bona(m) vita(m) h(ab)ebitis
leuit(ici) 17° a(n)i(m)a om(n)is carnis i(n) sang(ui)
ne e(st) a(n)i(m)a i(d est) vita. ph(ilosophu)s Corpus et
senectu(s) no(n) e(st) n(isi) p(ro)pt(er) siccitatis sanguinis phs
et p(ro)pt(er) q(uo)d carnit(ur) sangui(n)e corpus cor(pus)
hinc multa moriu(n)t(ur) a(n)i(m)alia p(ro)pt(er)
vacuitate sanguis. Ergo sicut i(n)
sangui(n)e n(ost)ro vita e(st) corp(or)al(is) sic in
sangui(n)e xpi (con)s(er)uacio vite sp(irit)ualis
et p(er)duccio ad statu(m) vite immor
talis iohis 6° Qui s(ic) bibit s(an)g(ui)ne(m) me
u(m) h(ab)et vita(m) et(er)na(m) amen. De c(on)side
racione sanguis xpi 2° m(od)o s(e)c(un)d(u)m q(uo)d ut a(n)i(m)a(m)
delib(er)at sp(irit)uali(ter) bibi(tur). S(er)mo tresimus p(ri)m(us)

Venite comedite et p(ro)pinate amici
sup(er) p(ro)pina(m) p(ro)pinu(m) i cor(inthios) 10°
patres n(ost)ri om(n)es eunde(m) potu(m) sp(irit)ua
lem biberunt. biberunt sp(irit)uale
potu(m) eunde(m) quo et nos corp(or)ale
vo alteri qua aqua que fluxit
de petr(a) et sunt sangui(ne) sanguis xpi

que et nos spiritualiter bibimus 3o mo
considerandum sanguis christi ut predictum est in
consolandis spiritualiter sibi et eciam hoc
premittitur inquiri primo loca ubi
possit inveniri 2o usque adque quia
scilicet suavitatis gracie que de usu eius ex
oritur Primo quia quibus sit loca ubi ipse
ius spiritualis sanguinis est invenire Ad
hoc dicendum quod tot sunt loca quot vulnera
vulnera sicut Moyses percussit petram et fluxe
runt aque sicut exsudantibus ut revera
indei aqua ita fideles ex vulneribus christi
hauriunt spirituale eius sanguinem Zach
13o Quid sunt plage iste in medio ma
nuum tuarum Eo ut sic sugamus ex
eis sanguinem spiritualem per viam passionis
meditacionis Ysa 12o Haurietis aquas in
gaudio de fontibus salvatoris id est de vul
neribus christi spiritualem sanguinem ad extinguenda
loca desideriorum extinguenda Et adque
e vulneris lateris Ysa 60 filii tui de
longe venient et filie tue de latere
surgent Glosa prima per dictum latere sicut me
dicitur effluxit sanguis redempcionis fi
lii quod de longe veniet quia electi de pec
catis primam agent et filie de latere
surgent quia devote anime de vulnere
lateris spirituale devocionis sanguinem
bibent Hinc in loco quibusdam ad eos
tris crucifixi depingitur puella hy
lari vultu et pulchra facie ornata
designans ecclesiam que sanguinem christi in ca
licem reverenter suscepit et a sinistris
synagoga oculis velamine ligatis tristi
facie inclinans caput et corona deci
dente que ipsius sanguinem fudit atque
adhuc contempnit In quo signatur
quod hic contra mortuus per eius crucis
perdit sanctum lumine gracie gaudium consciencie
corona glorie Hinc dicitur in trenos
in ordine seniorum ve nobis quia peccavimus
ideo obtenebrati sunt oculi nostri
mestum factum est cor nostrum cecidit corona
capitis nostri Puella in dextris sanguinem
suscepit quia fidelis anima ex suis
vulneribus christi applicans sanguinem eius spi
ritualiter cum devocione sumit
Unde lumine verum cordis gaudium
eterne glorie coronam acquirit 2o quia
queritur quibus sit usus adque sanguis
christi quantum est dicendum adhuc tocium
cum tribus potenciis suis scilicet memo
voluntate et memoria presumenda atque
potandum Exo 12o fasciculum ysopi
tingite in sanguine qui est in limine
et aspergite ex eo superliminare et utrumque
postem fasciculus sic ysopi sunt pressura
et integritate fidei limen domus est
limbus qui per que ingredimur adeamus in
timus fasciculum aut ysopi tinge
in sanguine qui est in limine est fidei
eterni sanguine passionis christi devocione
et confirmare Et debemus eo utrumque
postem et superliminare aspergere
id est intellectum affectum et memoriam in sangui
ne christi presumendo spiritualiter inebriare
ut intellectus huius sanguinis clarigeno
ius hauriam virtute recognoscat
Affectus tam ingens erga se be
neficium diligendo sapiat et memoria
tanti amoris et languoris et suavi
numquam obliviscendo sibi teneat 3o
quia que sit spiritualis suavitas gracie
que de tali usu sive de perfusione ta
lis sanguinis huius exoritur et hic
dici potest sicut aiunt quod paradisum dei
de suavitate huius gracie in petri 1o In
aspersione sanguinis ihesu christi gracia nobis
et pax multiplicatur gracie divini fer
voris pax dulcedo atque serenitas
Huius suavitate gracie per irrigacionem san
guinis christi comparatur paradiso dei Eccl
23 gratia sicut paradisus in benediccionibus
id est sicut ortus dei in variis deliciosis
fructibus Jeremie 31o Erit anima eorum
quasi ortus irriguus Irrigata enim
anima dulci christi sanguine profert triplicem
suavitatem gracie scilicet dulces flores
virtutum frondes verborum fructus operum
primo corporali perfusione sanguinis
christi oriuntur in anima quasi in paradiso dei
dulces et varii flores virtutum Na
sicut sanguis hominis triplicem habet colo
rem scilicet rubeum et in marie dicitur
et lac in mamillis mulieris habet colo
rem album et maxime corpus torto
mentum sic spiritualis influencia sanguinis
domini operatur in anima quasi in paradiso dei flo
res virtutum varii coloris scilicet rosas
karitatis lilia castitatis et violas hu
militatis Ysaiae 12o Eccl 40 iustus quasi
flos rosarum in dictis vermis quia sig
nificat rosas sanguine christi in virtute
caritatis Can 4o 7o Come capitis
tui sicut purpura regis que scilicet ti
gitur in sanguine conchilii animalis Come
capitis ecclesie christi sunt fideles bonis cum
moribus decorantes Hii sunt ut pur

pura regis quia spualis ꝰ regie
p fusi rubentes ut rosa vtute ca
ritatis ¶ Decimo Eccⁱ 50 iusti qs li
lia que sut iuxta iiiu aque qr sca
candentr castitate exbi decorti
marde eius ꝰ sagwinis virgi
cone apoc 6º lauerut stolas su
as z dealbauit eas in sague ag
Can 4 4º oculi eius in fideles
in fuitam ꝰ pudictes sicut colube
que lacte sut lote i sicut sim
plicati qui ex bri corti in manul
lis cordis eoz ꝰ sagwis dealba
ti sut z casti sci sut Osee 14º E.
g ius z isrl germinabit q lylium
¶ Dez° can° 4 2º iam yemps transijt
flores apparuerut in terra nra flo
res psui pq hyeme sut viole
nigri coloris pulchre z bono od
ris z tre viam hij flores signi
ficas similes exsiccacione sag is
pr impassione multi torti qsi
denigratas i tibi viles z cora
superbie despectas Ezech 31º in
girste facia stellas celi i arde
tes psui cauitas zlucetes ꝰ bo
vitas nigrescere faciam sag ne
ꝰ ut nigras z pulchras violas
pullulas vtute qr eius decitatis
Can° 4 1º nigra sum qr formosa
filie ierlm deseissi uis quibus et
coloribus flore padisi dei tren 4º
candidiores nazarei eius i sb
vidi nive nitidiores lacte qr
silan ylio in castitate rubi
cundiores ebore antiquo qr sila
viole in humilitate ¶ 2º expua
li psussione sue poti sagwis
ꝰ oriut maia qr in padiso di
frondes bonoz z dulcem eloq
oz Job 18º lignum ht spem si p
cisum fuit rurs vi si senuit in
ira radix eius ad odore aque
germinabit z faciat coma qr ai pº
plantatum sit Ecc 39º fronde
te florus z frondete in grās eca
s celi non solum flores vtu
tum s; eciā folia bonoz ꝰboz
pferrut expotu sagwis ꝰ adt
phce gratis s aspecto z gusto
adiumentu z canalicao admi
toz gsolacoz Hinc arbores i uigi
te tryplicia pferre legu folia
s medicinalia pulchra z com
dia // Decimo apoc 22º Ezech 47º
folia ligni scz padisi dei ad me
dicinam z sanitate gencium i frutum
quia aque eius de sanctuario egre
dient Aqua sanguis spualis po
tus sagwis ꝰ effiat folia sce p
dicaconis ad salutem ppłorum pu 21º
lingwa mollis frangit duriciam
mala n leo vitas more eius z
multos auertit ab iniquitate Dez°
Daniel 4to Ecce arbor z folia eius
pulcherrima z subtez eam hitabat
aialia z bestie z in ramis eius
volucres celi q d sub folio pulc°
animalia ꝰ iniuica ut lupus z agnus
columba z nisus pacificata erut
qr verba sapiencie inimicos ꝓ
consiliant Ecca 40 tybie z psi psal
tim suaue faciut melodia i con
cordiam opm z sup vtraq lingwa
suauis sonans gcordia inimicos
Ecc 6º vim dulce multiplicat a
micos z mitigat inimicos z lig
wa eucha i bone gre in bone
homine habundabit ¶ Dez° ie 17º be
nedictus vir qui confidit in dno z
erit q lignum qd transplantat sup
aquas z erit folium eius virde
viridis color in specto maxie in
herbis z folijs oculos icitatos re
pat z confortat Vnde p huius mo
folia bonoz ꝰba signant q tristes
z miseros gsolant Ecc 40 gram et
spem desiderat oculus z sup hmi
vides sacces pu 26º vngeto et
varijs odoribus delectat cor z bonis
amici gsolacionibus aia dulcorat Ecc
28º Ezechias gsolatus e lugentes
syon vsq in sempiternum Job 29º cu
sederem qs rex erat tn merentu
gsolator Ro 1º desidero videre
vos ut aliqd impertiar vob gracie
spualis ad gsolandos vos Johel
3º In die illa stillabut montes
dulcedinem z colles fluent lacte s
scire gsolacionis ¶ 3º expualis po
tu sagwis ꝰ oriutur maia q in
padiso dei bonoz opm fructus
Ecc 24º rigabo ortum meum plantacionum
z inebriabo ptus mei fructus sti
gabo sagwe meo ortum aie z in
ebriabo fructus bonoz opm ac

celesti dulcedine i(d est) bonum irrigatum sanguinis xpi facit dulcem fructum bonorum ad utilitatem proximi quem eciam ipse gaudebit in retribucione celesti. Amos 9° facient ortos et comedent fructus eorum in presenti s(cilicet) spirituali pergustacione et in futuro plena fruicione. Amen. De triplici fructu in cogitacione sermo de ... de triplici sanguine xpi sermo tercius

Venite comedite etc. sic alia ut supra. Thema primum Johannis 6° sanguis meus vere est potus. Potus sanguinis xpi triplex est et eciam supradictis patet s(cilicet) sacramentalis intellectualis spiritualis. Sacramentalis qui a presbiteris sacerdotibus sumitur sub specie vini de calice. Intellectualis qui a presbiteris panis sumitur sub specie panis de ipso corpore. Spiritualis qui ab omnibus salvandis sumitur sub specie panis de ipso corpore et de passionibus pia meditacione. Primo iste semper penam cottidianam relaxat. 2° fidelem mentem dulcedine sua delectat. 3° totam animam irrigando fecundat. Primus potus sanguinis xpi est sacramentalis qui a presbiteris sacerdotibus sumitur de calice altaris. Matthei 26° accipiens calicem gracias egit benedixit et dedit eis dicens bibite ex hoc omnes hic est enim sanguis meus. Omnes s(cilicet) apostoli qui soli sacerdotes. Iste potus digne sumptus penam cottidianam relaxat. Et hoc racione triplici quia tria mala sunt in peccato veniali s(cilicet) quedam macula consciencie quedam pena iusticie et quedam adversitas offense divine. Quantum ad hec tria valet potus sanguinis qui est primus lavans peccatorum racione bonitatis lavat racione lenitatis sanat racione pacificitatis placat. Lavat dico conscienciae maculam venialem dissipat penam iusticie cordi fidelium conpolando placat offensam divine iusticie pro nobis interpellando. Secundo adhibe 9° sanguis de emendabit conscienciam nostram. Gen. 49° Christus lavabit ... in sanguine uve pallium suum i(d est) animas nostras. De Zach. 10 letabitur cor eorum quasi a vino. Vinum sanguis uve et sanguine

de quo bibimus in altari. Iste potus ecclesie bonorum benedicat ... sacerdos placans spiritualis ... sanat accidia culpe. Ps. calix meus inebrians quam preclarus est. Hebr. 12° accessistis ad sanguinis aspersionem melius loquentem quam Abel. Gen. 4 s(cilicet) sanguis Abel ad deum clamat contra fratrem suum vindictam. Sanguis xpi postulat pro nobis et impetrat indulgenciam. ... sanguinem ... sume reverenciam in altari ... advocatum pro nobis dominum ... quia ... inter argumentum in scripturis qui nimis peccant in sanguine salvatoris primum sunt corpore immundi 2° corde indurati 3° peccatores primi ... sanguinem xpi in magno peccato indigne sumunt et adu... sanguinis xpi apostolis su... noluit 3° ... sanguinis xpi ad proprios usus convertunt. Primo 1 Cor. 10 non potestis bibere calicem domini et calicem demoniorum. Calix dyaboli est luxuria carnis et mundi. Deut. 32° fel draconum vinum eorum qui hoc potu turpi et immundo inebriantur et super eum sanguinem xpi preciosum fundunt quantum in se est eum polluunt. Et ideo quidem pena digni sunt. Gen. 4° maledictus eris super terra que aperuit os suum et suscepit sanguinem fratris tui de manu tua super terram i(d est) plus quam caro tua. Hebr. 10 irritam quis faciens legem Moysi sine ulla miseracione duobus vel tribus testibus moritur quanto putatis deteriora mereri supplicia qui filium dei conculcavit et sanguinem testamenti pollutum duxit in quo sanctificatus est. Et spiritui gratie contumeliam fecit. Jeremie 5° induraverunt facies suas super petram et noluerunt reverti quod dicitur quidam peccatores in sua malicia duriores sunt corde quam petra s(cilicet) quam adamas. Adamas enim magis nulla re possit frangi sanguine hircino sed isti duriores sunt quia nec virtute sanguinis xpi molliuntur.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

asina pravitate guerti prit Iste
durriores sunt quam petra que
quelibet saxa dura quia ad cla
morem xpi manantis et eius san
guinis effusione terra tremuit
et petre sunt scisse sed isti nec ad te
rribilem vocem predicationis nec
ad dulcem sanguinis christi emolli
et asina pravitate guerti / De 2o Ierem 22o
ve qui edificat domum suam non
in iusticia sua qui aperit sibi fen
estras et facit laquearia cedrina
pingitque cinopide sive rubeo colore
i. sanguine christi dicit glosa Quum do
mum edificat de male acquisito vel
ornat superflue sanguine xpi
i. de rebus ecclesie acquisitis xpi
sanguine continue peccat Sed mul
to gravius qui domum spiritualem
i. familiam peccatum impinguat mulie
res filios filias que partes domus
in fenestras per quas dyabolus et
fures intrat et laquearia que laqueus
dyaboli iniuste edificat et pingit
vestit pascit et ornat sanguine christi
Hiis dicit ve i. gravis maledic-
cio eterna vel pene [illegible] Et
potus sanguinis est intellectualis
qui a populo sano sumitur simili pre
panis de ipso corpore salvatoris ma
sicut sub specie vini consecrati san
guis xpi est per transsubstantiacionem et
sanguis eius per acceptionem vi(?)
sicut sacerdos sumpsit sanguinem de
sacramentali de calice ita fideles
populus sunt enim intellectualiter
de ipso xpi corpore Iob 39o pulli aq
uile lambunt sanguinem / pulli aquile
sunt subditi ecclesie hii lambunt
sanguinem xpi non de calice sed de
ipso xpi corpore Sic potus fidelem
mentem dulcedine sua delectat
Cant primo Botrus cypri dilec
tus meus michi / In botro duo sunt
vina in acinum(?) et vinum dulce san
guis in potum / Ps De petra mel
le saturavit eos Sicut petra
corpus est impassibile sic mel
de petra sugit dulcem sanguinem
quem sugunt fideles de xpi cor
pore / Sed dulcedo ista bona fa
cit contemptum viciorum gratum bo-

norum eloquiorum desiderium et hor-
(?) Prover 24 et 1o anima saciata
calcabit favum qui enim de petra
corporis xpi melle sanguinis eius
saturati sunt omnium peccatorum suavitatem
contempnunt Iudic 9o dicit arbor
ficus in persona fidelis anime nunquid
possum deserere dulcedinem meam
ut inter cetera ligna commovear
q d contempnens gloriam et delectamenta
mundi pro dulcedine dei / De 2o Ca
ticorum 4o favus distillans mel et
lac sub lingua tua qui dicit quod sub
lingua i. in corde plena est spirituali
dulcedine Et ideo habundans
quilibet utili et dulci locutione Mt 12o
Ex superhabundancia cordis os loquitur
Sicut de vase sic est de corde vas ple
num felle effundit amaritudinem
plenum melle dulcedinem Luc 6to
bonus homo de bono thesauro cordis
sui profert bonum / De 3o Eccli 24o qui
bibit me adhuc sitiet Gregorius
in moralibus appetitus carnis commen-
dus(?) displicet spiritualis vero dulcedo
quanto plus bibitur tanto amplius siti-
tur Anima sed dum ex pleno fonte ce
lestis dulcedinis stilla modica ar
di degustanda illabitur eius plen
itudo potanda magis desideratur
Ps In stillicidiis eius letabi-
tur germinans Item sitivit anima mea
ad (?) Sed iste potus sanguinis est spiritualis
qui ab omnibus salvandis sumitur de pas
sione xpi pia meditacione I Cor 10o
patres nostri omnes eundem potum spiritua
lem biberunt Sicut patres boni
de fontibus petre aquam biberunt
et in illa sanguinem passionis xpi fu
turum crediderunt et per fidem spiritualiter
gustaverunt Sic boni cristiani devo-
ciori de pia meditacione sanguinem
eius solent spiritualiter bibere Ysa 60
filii tui de longe venient et filie
tue de latere surgent Sic potus tota
anima qui ortum dei irrigando fruc
tu bono fecundat Eccli 24o riga
bo ortum meum plantacionum
et inebriabo partus mei fructum i. fi
deles anime irrigate sanguine xpi faciunt
fructum operis Ad Coloss 1o in omni ope
re bono fructificantes / Fructus bonorum

opus triplex est s. honeste quia
comis sacre devocionis et iocunde
pietatis / de primo pascit homo se
ipsum / de 2º deum / de 3º proximum / de pri
Eccl. 24º ego quasi vitis fructificavi
fructus honoris et honestatis
q. honeste conversacionis ad eph. 5º
fructus lucis est in omni bonitate
et iusticia et veritate quia aut in
occulto sunt a filiis tenebrarum tur-
pe est dicere matth. 7º omnis arbor bo-
na fructus bonos facit / fructum bo-
ne vite pascit quisque se ipsum prov. 24
26º qui servat ficum comedet
fructus eius ysaye 3º dicite iu-
sto quoniam bene quoniam fructum adinven-
cionum suarum comedet prov. 14º beata
mens que iuge convivium secura ex
honesta vita 2ª cor. 1º gloria nostra
hec est testimonium consciencie nostre quoniam
simplicitate et sinceritate dei et non
in sapiencia carnali conversati sumus
in hoc mundo de 2º cant. 4º emissiones
conclusis soror mea. Emissiones
tue paradisus malorum punicorum cum po-
morum fructibus. Emissiones iste
sunt fructus devocionis unde sequitur
nardus crocus et cynamomum que
sunt species aromatice et preferunt
odorem boni adventus sua sunt
spiritualis devocionis deo grata que con-
sistit in sacris desideriis in variis
virtutibus floribus generalibus et ora-
cionibus. hiis fructibus pascitur
spiritualis cura domini unde sequitur
ibidem veniat dilectus meus
in ortum suum et comedat fruc-
tum pomorum suorum. Eccl. 3º sicut cin-
namomum bonum odorem faciens et cumi-
nia papas thymiamata et affec-
cio bonum odorem. Admirans f. al-
tus dei gregorius thymiamata orationis
maturis faciamus cum in altari
cordis ... multiplicatur vocis
domini prov. 8vo delicie mee es-
se cum filiis hominum quia s. delectatur
in amore et devocione nostra de 3º
de 3º fructus s. pietatis quo reficitur
proximus ps. ego quasi oliva fruc-
tifera in domo dei. Oliva por-
tat oleum aliis ad lucendum
ad sanandum ad refociendum
et significat opus pietatis quod impenditur
proximis prov. 21º thesaurus desiderabilis
et oleum in tabernaculo
iusti ad refeccionem s. proximi
luce 10 samaritano quod videns
spoliatum quasi pauperem et vul-
neratum misericordia motus est et appropinqu-
ans alligavit vulnera eius s.
venit vulneratus eius infundens
oleum et vinum quod cibum et potum
et curam eius egit. Pro hoc omni ergo
operete te ipsum ad pietatem pi-
etas enim ad omnia utilis est promissionem
habens vite que nunc est
et future ad quam nos perducere dig-
netur ihesus dominus noster benedicte et
gloriose virginis Marie fructus
et filius qui vivit et regnat cum
deo patre in unitate spiritus sancti deus
per omnia secula seculorum. Amen

Iste liber spectat domino Udal-
rico Saitzger ex ... [illegible]
Mursbergen ... [illegible]
... [illegible]
... doctor

Expliciunt triginta
duo sermones de ...
xpi compilati per re-
verendum doctorem
Thomam de aquino
Scripti per Iohannem de
Mullhuser. Sub an-
no domini 1391º ...

Bitt got ... [illegible]
Ich wil ... [illegible]

[illegible]

G.H. HOFBIBLIOTHEK KARLSRUHE